

༡༡། །ཕུག་ཆེན་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། དགེ་ལྷན་
 བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕུག་ཆེན་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་ལམ། དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་
 ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

འབྲས་སྤངས་སྟོགས་ལ་སྤྱིང་བྲུ་ཆང་།
 བྱེ་ལོ་ ༢༠༢༥

དབར་ཅ། རྒྱ་ལྷོད་དཔེ་མཛོད་ནས་གནང་སོན་བྱུང་།

དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་སྒྲིབ་བ། གྲུང་ཐང་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོག་གས།

དེབ་ཆད། 15.5x23 CM

ཡིག་གཟུགས། རྫོན་ལམ་དབུ་ཆེན་གཉིས་བ།

ཡིག་གཟུགས་ཨང་། ༡༩

མཆན་ཡིག་གཟུགས་ཨང་། ༡༩

༡༩༩༥ ལོར་དབར་བྱ་བ་སྐྱུག།

དེབ་གངས། ༡༥༠༠

འབྲས་སྤངས་སྒོ་གསལ་གྲིང་སྐབས་ ༡༩ ཕྱག་མཛོད་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྤྱད།

དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།

མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ལ་སྟུབས་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་རྩེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ལ་འབྲས་སྤངས་སྟོ་
གསལ་སྒྲིང་གྲ་ཆང་ནས་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་དགོ་ལྟ་
བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་དགོ་ལྟ་
བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྟོལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྷེང་བརྒྱད་པ་ཆེན་པོའི་
ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་
ཁྲིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་ནམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟུན་རྒྱད་མན་ངག་གི་གཏེར་
མཛོད་བཅས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲིད་ཟབ་མོ་སྦྱལ་གནང་གི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་
པར་བཀའ་བཞེས་སྤྱི་བོར་ཕེབས་བསྟན་གྱིས། དཔལ་ལྷན་སྟོད་རྒྱད་གྲ་ཆང་
གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ལགས་ལ་གོང་གསལ་ཕྱག་དཔེ་ཁག་གི་དཔར་ཅ་
གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་རེ་སྦྱལ་ཞུ་དོན་བཞིན་གནང་སོན་བྱུང་།

སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་ནམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟུན་རྒྱད་
མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་རྒྱད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ནས་བསྒྲིགས་པ་
བཞིན་དཔར་སྟུན་དང་།

ཕྱག་ཆེན་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས། དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་
ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཙ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་། དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་
པོ་ཆའི་བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཙ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་
སྟོན་མའི་གཞུང་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ནས་དཔར་ཙ་གནང་བར་ཡིག་
གཟུགས་ཅུང་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ལས། གཞན་དཔེ་བསྐྱར་དང་། ཞབས་མཆན་
ནམས་སོར་བཞག་གིས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གསར་བསྐྱིགས་དང་། དཔེ་བསྐྱར་
བྱ་སའི་ཕྱག་དཔེའི་མཆན་བྱང་དེབ་ཀྱི་འཇུག་ཏུ་བཀོད་ཡོད།

ཙ་ཆའི་ཕྱག་དཔེ་དཔར་དུ་སྐྱབ་པའི་ནམ་དཀར་དགེ་བས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱལ་པ་སྐྱབས་
མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
གིས་དབུས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་སྐྱ་ཆེ་བཟན་
ཅིང་མཛད་འཁོན་རྒྱས་པའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་
མཁས་མང་སྟོ་གསལ་བྱེ་བའི་སྤིང་བྲ་ཚང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༣༥ ལྷ་ ༠༩ ཆེས་
༡༠ ཉིན།

༥ བཏ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་

མཛད་ནུས་མདོར་བསྟུས།

དགོ་ལེགས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས།

དེ་མེད་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཁང་བཟང་ཅིར།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་དཔལ་ཡོན་ཅན།

དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་བསྟགས་པ་ལྟར། བཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱ་
ཐེང་བཞི་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི།
གཙང་སྟོད་ལྷན་དུག་བརྒྱ་པའི་སྤེའུ་ཞེས་པར་ཡབ་དབྱང་འཛོ་བ་ཀྱན་
དགའ་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་མཆོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ལྷགས་ཏ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༧༠ ལོར་འབྱུངས།

ཁོང་དགྲུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་དབེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་
གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབེན་ས་པའི་
སྐལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་མཆན་ལ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་དབེན་དགོན་གྱི་ཁྲིར་

ལའོད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷ་གས་སྤང་བྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་བཀའ་ཤིས་
 ལྷན་པོའི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་ལོ་ལྟར་ཆོ་འབྲུལ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་
 སློལ་བཏོད། ས་བྱ་བྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལོར་བཀའ་སྤྱན་རྒྱུད་པ་གྲ་ཆང་
 བཅུག་ས། རྩ་སྤང་བྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོ་ནས་ལོ་བྱུག་གི་རིང་ལྷ་ས་སློན་
 ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོག་ས་དབྱར་ཕེབས་ཤིང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་
 སློབ་གཉེར་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་སྐུ་ཡོན་ལེགས་ཤོས་རྣམས་ལྷ་ས་
 སློན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་འཛིན་རྒྱ་དང་། ཡང་རིམ་བྱ་དགའ་
 གནང་རྒྱ་སོགས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་སློལ་བཏོད་ཐོག་མར་
 མཛད་པས། གཞུང་ཆེན་ལྗེའི་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུ་ལ་
 མ་ཆེན་པོ་ཐེབས།

ཤིང་རྟག་ ༡༩༡༩ ལོར་འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་ནས་
 ལྷ་ས་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོར་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་འབོགས་
 པར་མཛད། མེ་སྐྱལ་བྱི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལོ་ནས་བཟུང་སེ་འབྲས་གཉིས་
 གྱི་མཁན་པོ་ལོ་ལྷ་རེ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱི་བྱི་ལོ་ ༡༩༣༣
 ལོར་ལྷ་ས་དབང་སྐུ་ཐེང་ལྷ་པ་ངོས་འཛིན་མཆོན་གསལ་མཛད་དེ་
 འཕྲོངས་རྒྱས་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་
 ཁྱིམ་བསྐྱོས་པའི་ཐུགས་འགན་ཆ་ཆང་བཞེས། ལྷ་རྩེས་སུ་རབ་བྱུང་

དང་དགེ་ཚུལ་སྒོར་གི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་འབྲུལ་བཞེས་དང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
ཟབ་ཆོས་དུ་མ་འབྲུལ་གནང་མཛད།

ཅུ་ཏྲ་ཁྱིལ་ ༡༩༩༣ ལོ་ནས་བཟུང་ཞ་ཡུ་དགོན་པའི་མཁན་
པོ་ལོ་ཉི་ལྷུ་མཛད། རྗེ་འདིས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཀྱི་རིང་དབུས་
དང་གཙང་། མངའ་རིས། མདོ་སྟོད་སྨད། རྩོམ་ན། ཁལ་ཁ། ཨོ་རོད་
ཀྱི་སྤྲ་དཔོན་ཆེ་ཁག་སོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད།
འཆད་ཅོད་ཅོམ་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོ་ལྟར་དར་རྒྱས་མཛད། ཆོས་
ལུགས་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀྲུ། སློབ་མ་གྲགས་
ཆེ་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ངག་
དབང་སློབ་ཟུང་རྒྱ་མཚོ། རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། སློབ་པོ་
སྤྲུལ་སྤྱ། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ། སྟོང་འཁོར་སྤྲུལ་སྤྱ། སྤྱིད་ཤོད་ཞབས་བྲུང་
ཆོས་རྗེ་བཅས་ཡིན། གསུང་ཅོམ་ལ་གསང་འདུས་རིམ་ལྡེའི་སྤྱི་
དང་། སྤྲ་མཆོད་ཕྱག་ལེན་རྩ་འགྲེལ། བྲང་རྒྱུ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་
དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ། གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱུམས་
པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤམས་འདེབས་སོགས་
པོད་ལྷ་བཞུགས།

དབྱང་ལོ་གོ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆུ་སྟག་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༦༩ ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།
སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་བཞུགས་པའི་དདུལ་སྡོང་ཆེན་མོ་བཟུངས་ལྷན་
དགོན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལགས་སོ།།

དཀར་ཆག

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	III
ཚུམ་པ་པའི་མཛད་ནམ་མཁོར་བསྐྱུས།	IV
དཀར་ཆག་.....	IX
༡ ཕྱག་ཆེན་གསོལ་འདེབས།	༡
༢ ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།	༡༣
༣ ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡོངས་གསལ་སྒྲོན་མེ།	༡༥
དང་པོ། ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ།	༡༧
གཉིས་པ། བཅུམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་བ།	༡༩
༡ སྒྲོར་བ།	༡༩
༡ དངོས་གཞི།	༢༧
༢ མཇུག་	༡༠༧
གསུམ་པ། བཅུམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྐྱོ་བའོ།	༡༣༠
དཔེ་བསྐྱུར་གནང་སའི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་དང་བསྐྱུས་མིང་ངོ་སྤྲོད།	༡༣༩

༥ ཕྱག་ཆེན་བརྒྱད་པའི་གསལ་འདེབས་
བརྒྱགས་སོ།

༡༡། ར་མོ་མདྲ་ལྟ་བུ་ཡ། ལྷན་གྱུ་བ་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་གཞལ་ཡས་
སྤྱ། དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིགས་ཀྱན་གཙོ། ཁྱབ་བདག་རྩོ་
རྩེ་འཆང་ཆེན་ལ་གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་
བ་དང་། འཇམ་མཉམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འགྲོངས་བ་དང་། ལམ་རྒྱང་
འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོ་བས། ༥ ཞིང་རབ་འབྱམས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་ན། དུས་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡབ། མཁུན་རབ་འཕགས་བ་འཇམ་
དཔལ་ལ་གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་བ་
དང་། འཇམ་མཉམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འགྲོངས་བ་དང་། ལམ་རྒྱང་
འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོ་བས། ༥ ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་ལྗོངས་འདིར། ཁྱབ་བསྐྱེན་
ལ་ཐུབ་དབང་གཉིས་པའི་རྩེ། རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་གྲགས་བ་ལ་
གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་བ་དང་། འཇམ་མཉམས་

སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འགྱུངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ འཇམ་
དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པོ་ཚོང་ཁ་པའི། ལྷུང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་
གཙོ། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།
རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འགྱུངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་
དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ ལྷུང་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པའི་
མཛོད་བྱེནས། ལྷུང་ལྡན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྟོན་མཛོད་པའི། བ་སོ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་
ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འགྱུངས་པ་དང་། ལམ་
བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
རྒྱོབས། ༥ རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འགྱུར་མཐར་བྱིན་ནས། འཆི་མེད་
ཀྱི་རིག་འཛིན་སྐྱབས་སྟེས་པའི། ལྷུང་མཆོག་(ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་
སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འགྱུངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ ཆོས་
བརྒྱད་ཀྱི་འཆིང་བས་མ་གོས་པར། རེས་དོན་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་འཛིན། རྒྱོ་བཟང་(དཔེན་ས་པ་)དོན་ཡོད་ལྷུང་པ་ལ་གསོལ་བ་

འདེབས།། རྒྱུད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྣང་རྩེ་
བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།།
མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།། ༥ ལྷ་གསུམ་གྱི་པོ་བྱང་
ཉམས་དགའ་བར།། དུར་སྤྲིག་གི་གར་གྱིས་འགྲོ་ཀུན་འཕེན།།
མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱུད་
བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྣང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།། ༥ རྩེ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་ལ།། མགོན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཐམས་ཅད་མཁྲི།། རྩེ་བཙུན་(པཎ་
ཆེན་)སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱུད་བདག་འཛིན་
འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྣང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།།
ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་
གྱིས་སྒྲོབས།། ༥ བཀའ་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅས་མ་ལུས་པ།། རོན་
གཅིག་བསྟུས་ཉམས་ལེན་མཐར་བྱིན་པ།། བྱུང་ཆེན་(གནས་བཙུང་བ་
འབྱམས་པ་)དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱུད་
བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྣང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།། ༥ རྩེ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་སྣང་

པོའི་བཅུད།། བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོས་སྤངས་པས་མཆོག་བརྟེན་པ།།
གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ལ་(བཤ་ཆེན་དངོས་སྟོབ་བྱང་བ་རྒྱལ་ཆབ་པ་
བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཆོན་)གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་
ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།། ལམ་
བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
རྒློབས།། སྟེ་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་བཅུད།། སྐལ་ལྷན་གྱི་
གདུལ་བྱར་འདོམས་མཁས་པ།། རྒྱད་ཆེན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་
མཆོན་ལ་(བཤས་སྟུན་སྟགས་ཆེན་དོན་རྩེ་འཛིན་པ་)གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་
བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་།། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒློབས།། སྟེ་རྩོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་ཉིད།། སྤར་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ལེགས་བྱོན་པ།། རྩེ་བཅུན་
(བཤ་ཆེན་)སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་བདག་
འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་
དང་།། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་ཟུར་དུ་ཐོབ་
པར་བྱིན་གྱིས་རྒློབས།། སྟེ་རྩེ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱིས་བྱིན་རྒླབས་
ཤིང་།། ལམ་སྟན་བརྒྱད་ཐབ་མོར་མངའ་བརྟེན་པ།། རྩེ་བཅུན་(ཞབས་
བྱང་ལྟ་བ་སྟུལ་སྟུལ་)སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་

བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་རྗེ་བྱང་སེམས་
 འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་
 ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ལྷོབས། ༥ རྗེ་ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་སྟན་
 བརྒྱད་ཀྱི། རོན་སྣང་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐར་བྱིན་པ། གྲུབ་མཆོག་
 (གྲུབ་དབང་)ལྷོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་
 འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་རྗེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་
 དང་། ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ཟུར་དུ་ཐོབ་
 པར་བྱིན་གྱིས་ལྷོབས། ༥ རྗེ་ལྷོ་མའི་སྟན་བརྒྱད་གདམས་པ་
 རྣམས། རོན་མ་རྟོར་བཅེ་བས་འདོམས་མཛད་པ། རིན་ཅན་(བཀའ་
 ཆེན་)ཡེ་ཤེས་མཆོན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་
 འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་རྗེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།
 ལམ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་
 གྱིས་ལྷོབས། ༥ ལམ་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བསྟན་པའི་སྣང་། ཡོངས་
 མཐའ་དབྱས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་མཛད་པ། རྗེ་བཙུན་(ཕུར་ལྷོགས་)ངག་
 དབང་བྱམས་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་
 ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་རྗེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་
 ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
 ལྷོབས། ༥ དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཏུ་སྒྲིག་གར། ཡུལ་རྒྱ་

པོད་ཀྱན་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲིན་མཛད་པ། བཤ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ མདོ་
སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་ཡོངས་རྩོགས་ལ། ཅེ་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པའི་
མཐར་མོན་པ། མཁས་བྱུང་བཤུ་དབང་རྩོམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།
རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་
ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ བརྟན་མཁས་ཀྱིས་བྱུང་
དབང་གཉིས་པ་བཞིན། འཆད་ཚོམ་གྱིས་རྒྱལ་བསྐྱེད་གསལ་མཛད་
མགོན། རྩེ་བཙུན་(དཔལ་ལྷན་)རྣམ་རྟུང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་
བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་
ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ༥ དམིགས་མེད་ཀྱི་བཙེ་ཆེན་
མིག་མི་འཇུ་མ། ཟབ་ཡངས་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་བཞིན།
དབྱངས་ཅན་བྱུང་པའི་རྩོམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་
འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་
དང་། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་

བར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས།། ཨ་ བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་བྱིན་ནས།།
 ཟུང་འདུག་གི་རྒྱལ་སར་མངོན་གསལ་གསུངས་པ།། མཁས་གྲུབ་(སེར་
 རྒྱལ་ས་མཁན་ཟུང་)བསྟན་འཛིན་བཙུག་ལ་གསལ་བ་འདེབས།།
 རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། འཇམ་ས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་
 འབྱོར་ས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
 རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས།། ཨ་ སྤར་ཡང་། ཟབ་ལམ་གྱི་རྟོགས་
 པ་མཐར་བྱིན་ནས།། བཤད་སྟུབ་གྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན།།
 གློ་བཟང་(ཟུང་པ་)བཙུག་འབྲུས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསལ་བ་འདེབས།།
 རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། འཇམ་ས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་
 འབྱོར་ས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
 རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས།། ཨ་ ཉེས་ལྷུང་གི་བྱི་མས་མ་གོས་
 ཤིང་།། བསྟུབ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་འཛིན།། གློ་བཟང་(ཟུང་
 པའི་སྟོབ་མ་རྩི་འཛིན་པ་)དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་
 བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།། འཇམ་ས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་
 འབྱོར་ས་པ་དང་།། ལམ་ཟུང་འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི།། མཆོག་
 རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས།། ཨ་ རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་གློ་བཟང་
 གྲགས།། སྤར་དུར་སྟེག་གར་གྱི་རྣམ་ཐོལ་པ།། རྩེ་བཙུན་(སྟུབ་ཁང་
 པ་)དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ་ལ་གསལ་བ་འདེབས།། རྒྱད་བདག་འཛིན་

འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྤྲིང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།
ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་
གྲིས་སྒྲོབས། ༥ ལམ་བུ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད། རྒྱད་སྐལ་
ལྷན་ཡོངས་ལ་གསལ་མཛད་པ། ཇིན་ཅན་(ལུང་སྟོན་པ་)ངག་དབང་
བྱམས་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་
དང་། བྱམས་སྤྲིང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བུ་
འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྲིས་
སྒྲོབས། ༥ ཇི་མེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གད་རྒྱུད་གིས། མཐའ་བྲལ་གྱི་
ལམ་བུ་བཟང་གསལ་མཁས་པ། མཁས་མཆོག་(འཇམ་བཞད་དཀོན་
མཆོག་)འཛིན་པ་མེད་དབང་པོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་
འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྤྲིང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་
དང་། ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་
པར་བྱིན་གྲིས་སྒྲོབས། ༥ མགོན་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་
མཆོག །བཞད་སྐྱབ་ཀྱི་སྤེལ་ལ་སྒྲ་བྲལ་བ། ཇི་བཙུན་(ཁུང་
ཐང་)བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་
འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྤྲིང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་།
ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་
གྲིས་སྒྲོབས། ༥ ཇི་འཇམ་མགོན་སྟན་བརྒྱད་བདུད་ཅིའི་རོས།

ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་ཆར་རྒྱས་པ། རྩེ་བཅུན་(ཨ་མདོ་དཔལ་
 མང་)དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་
 འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོརས་པ་
 དང་། ལམ་བུར་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྦྲོབས། སྟེ་དེས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ།
 སྐྱབ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན། བྱམ་ཆེན་དངོས་
 བྱམ་རབ་བརྟན་ལ་(འདི་སྐས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་བྱ་བ་ཏང་ཞིག་ཡིན་འདུག་
)གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
 བྱམས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོརས་པ་དང་། ལམ་བུར་འཇུག་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྲོབས། སྟེ་སྤང་
 ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་སོན་ནས། ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཆོས་ཆར་
 འདོད་དགྲུང་འབེབས། (རྟེན་གྱི་)ཡོངས་འཛིན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ལ་
 གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
 བྱམས་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་འབྱོརས་པ་དང་། ལམ་བུར་འཇུག་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྲོབས། སྟེ་
 མཁུན་རབ་ཀྱི་མཁས་ཀྱན་གཙུག་རོལ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱམ་པའི་
 གོ་འཕང་མཐོ། (གྲང་སྤྱལ་མཁུན་རབ་)དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལ་
 གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།

བྱམས་སྣང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་
ཏུ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། ༥ འགྲོ་
ཀྱན་ལ་བྱམས་པའི་གཞན་དབང་གིས། མདོ་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་འཛིན། ཇི་བཅུན་(པ་ཐོང་ཁ་)འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ལ་
གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
བྱམས་སྣང་ཇི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་
ཏུ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། ༥
ཡོངས་སྤུབ་བསྟན་ལྷུང་རྟོགས་དམ་པའི་ཆོས། རྣམ་མང་གི་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་བཞེན། སྤེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཐོང་ལ་གསལ་བ་
འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་ཇི་
བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡི།
མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། (ཡོངས་འཛིན་ལ་དག་འཁྲི་སྤྱིང་
མཆོག་གི་མཆོན་སྟོ་ག་གཅིག་འདི་ལྟུབས་ཇི་ཁྱི་བྱང་དོ་ཇི་འཆང་ནས་མཛད་པའོ།) ༥
ཇི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་བཅུད། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱར་
སྤེལ་བའི་གཉེན། དེན་ཅན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་བ་འདེབས།
རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྣང་ཇི་བྱང་སེམས་
འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་
ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། (ཡོངས་འཛིན་ལ་ལྟུབས་ཇི་ཁྱི་བྱང་

མཆོག་)སྐྱབས་ལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཐུན་གཏེར། ཡོངས་གཏུལ་
 བྱའི་མགོན་དུ་ལེགས་ཤར་བ། རྗེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ལ་
 གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
 བྱམས་སྤྱི་ཐུན་གྱི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། (ལྐྱབས་
 རྗེ་གི་བྱང་ཐོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གསུང་།) སྟེ་མགོན་མཆོན་ལྷན་བཤེས་གྱིས་
 རྗེས་བཟུང་བས། སྟིགས་དུས་གྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་བཙོན། རྗེ་
 བཙུན་(ཟམ་གདོང་)སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལ་གསལ་བ་འདེབས།
 རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། བྱམས་སྤྱི་ཐུན་གྱི་བྱང་སེམས་
 འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་
 ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། སྟེ་རྒྱབ་ཐོབ་གོང་མའི་གདན་
 ས་རུ། དད་ལྷན་གྱི་གཏུལ་བྱའི་དཔལ་དུ་ཤར། རིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་
 མ་ལ་གསལ་བ་འདེབས། རྒྱད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་།
 བྱམས་སྤྱི་ཐུན་གྱི་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་དང་། ལམ་བུ་འཇུག་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། རྗེ་སྒྲ་མ་
 སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་དང་། གནས་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་
 དང་། མ་འགོ་ཀུན་སྟོལ་བའི་ཁུར་བྱིར་ནས། ལམ་བུ་མོང་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། དཔལ་བུ་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ། དུས་

སྐྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། བ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་དང་བདག་གིས་
ལུས། བ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་དང་བདག་གི་ངག ། བ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱགས་དང་
བདག་གི་ཡིད། རོན་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས། ཞེས་
ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ཡན་སྟོན་གྱི་བར་མ་ལྟར་དང་། ཁ་སྐོང་ནམས་
ལ་སྐབས་རྗེ་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་གཞི་བཟུང་ཐོག ། ཁྱེད་བརྒྱད་སོ་སོར་གོ་བདེ་
བྱིར་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་འདི་གོ་སྟོད་དུང་དགོན་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་དོ་རྗེ་ལགས་
ནས་ལ་ཡོངས་འཛིན་སྐབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་སྐུན་ཁྱུས་གྱིས་བྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་འབྲས་མོ་སྒྲིང་ཆ་བ་སྐབ་བསྟན་འོད་ཟེར་ནས་རྒྱ་སྐྱར་ཉེ་སྤང་ཉོག་ཏུ་དཔར་
སྐུན་གནང་བ་དེའི་ཐོག ། ཁྱེད་བརྒྱད་གཉིས་སྐབས་བསྟན་གསར་སྟོན་གྱིས་གསར་ཆེན་
སྟོད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་གིས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་དཔར་སྐུན་ཁྱུས་པའོ།

༡༡། །དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་
བྱུང་ཆེན་ཚུ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལ་མ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མོ་མཐུ་མུ་རྒྱ་ཡ།

ཀུན་ཁྱབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།

དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྲལ་སེམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་དབྱིངས།

རྗེན་པར་སྟོན་མཛད་ཁྱབ་བདག་གྲུབ་པའི་རྗེ།

ཟླ་མེད་ཟླ་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད།

མདོ་རྒྱད་མན་ངག་རྒྱ་མཆོའི་བཟུང་བསྐྱུས་ནས།

ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་པ།

གྲུབ་མཆོག་རྣམས་བཟོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི།

བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་བྲི།

འདི་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསྟན་དང་
ཐེག་ཆེན་ལ། འཐུག་པའི་སྒོ་དང་གཞུང་ཤིང་ཕྱིར། ཁ་ཅམ་ཆོག་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི། རྒྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཏན་བྲ། སེམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྦྱངས་ལ་
བསྟོས་པས། ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྟང་བཤགས་ནི། བརྒྱ་ཕྱག་
གང་མང་སྟོན་བཏང་ནས། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

དང་། དབྱེར་མེད་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ། སྙིང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་
ཡང་བྱ།

དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་ན་
ཡང་། མདོ་ལྷགས་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད། བྱི་མ་དོ་རྗེའི་ལྷས་
ཉིད་ལ། གནད་དུ་བསྐྱུན་སོགས་ཐབས་མཁས་ལས། ལྷ་བའི་
བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཏེ། ས་ར་ཏ་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས། རྒྱ་རོ་མི་ཉིའི་
ཕྱག་ཆེན་ཏེ། ལྷ་བ་སྙིང་སྒྲོར་ནས་བསྐྱུན་པ་ཡི། ལྷ་མེད་རྒྱུད་ལྷའི་
ཡང་སྙིང་ཡིན། སྒྲོན་མ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱིས། དངོས་
བསྐྱུན་སྙིང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པའི་
ལས། མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་ལྷ་སྐྱབ་གསུངས། འདིར་ནི་དེ་ཡི་
དགོངས་པ་བཞིན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་པོག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རོ་
སྒྲོད་བྱེད་པའི་ཚུལ། རྒྱུད་ལྷན་སྒྲ་མའི་གསུང་བཞིན་བརྗོད། ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་སྒྲོར་གཏུ་མ། ལྷ་ལྷན་རོ་སྒྲོམས་ཡི་གེ་བཞི། ཞི་བྱེད་
གཙོད་ཡུལ་རྫོགས་ཆེན་དང་། དབུ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ། སོ་
སོར་མིང་འདོགས་མང་ན་ཡང་། དེས་དོན་ལྷང་རིགས་ལ་མཁས་
ཞིང་། ཉམས་སྒྲོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། དབྱེད་ན་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་འབབ། དེས་ན་འདི་ལ་ལྷ་ཐོག་ནས། སྒྲོམ་པ་འཆོལ་དང་

སྒོམ་ཐོག་ནས། ལྷ་བ་འཆོལ་བའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་བྱི་
མའི་ལྷགས་བཞིན་ཡིན།

བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟོགས་བྱ་ལ། ལུས་གནད་བདུན་དང་
ལྡན་བྱས་ལ། རྒྱང་རོ་དགུ་སྟུག་དག་ཏུ་བསམ། རིག་པ་དྲངས་
སྟོགས་ལེགས་པར་བྱེ། རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་ལྡན་པས།
སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་། ཟབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་བསྟོམ། ལྷགས་དྲག་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས། བྱས་
ནས་སྒྲ་མ་རང་ལ་བསྟེན། ལྡན་བ་བན་བྱན་རང་དེ་ལ། དེ་དོགས་ལ་
སོགས་རྣམ་ཏྲོག་གིས། བཅས་བཅོས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ། གཡོ་
མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་གཞོག །བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་ལྷ་བྱ་ཡི།
ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ། མ་ཡངས་དན་པའི་རྒྱང་སོ་ཚུགས།
འགྲུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོགས། རིག་ཅིང་གསལ་བའི་ངོ་བོ་
ལ། ཁྱིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་གཅེར་གྱིས་ལྟོས། རྣམ་ཏྲོག་གང་དང་
གང་སྐྱེས་པ། དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་བྱ། ཡང་ན་རལ་བསྐྱོར་
མཁན་བཞིན་དུ། རྣམ་ཏྲོག་ཅི་སྐྱེས་ཟད་ཟད་གཙོད། བཅད་མཐར་

༡ སྟོགས། བོད་དཔར། རྒྱང་དཔར། དཔལ་དཔར།

གནས་པ་དེ་ཡི་ཆེ། བླ་པ་མ་ཞོར་ལྷོད་ཀྱིས་སྒོད། ཅིམ་གྱིས་
བསྐྱེམས་ལ་ལྷོད་ཀྱིས་སྒོད། སེམས་ཀྱི་འཛོགས་དེ་ན་གདལ།

ཞེས་དང་གཞན་ཡང་ངེས་སྒྲིང་དུ། “འབྱུང་བུས་བཅིངས་པའི་
སེམས་ཉིད་ནི། སྒོད་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།”^༡ ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་མ་ཡིངས་སྒོད། རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ། བལྟས་ཆེ་རང་
ཡལ་སྒྲོང་སང་འཆར། དེ་བཞིན་གནས་ཆེའང་བརྟགས་པ་ན། མ་
བསྐྱེམས་^༢སྒྲོང་གསལ་ཅིག་གོ་བ། མཐོང་བ་གནས་འགྱུ་འབྱེས་པ་
ཞེས། གཤགས་ཤིང་རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཀྱང་། མི་འགོག་འགྱུ་བ་ངོས་
ཟེན་པར། བྱས་ཏེ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལ། འཛོགས་པ་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅོན་
ནི། འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་གཟིངས་ནས་
འཕྱར་བའི་བྱ་ངོག་ནི། ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་སྤར་ཡང་དེར་
འབབ་བཞིན།^༣ ཞེས་པ་ངེ་བཞིན་བསྐྱུངས་པ་ལས། མཉམ་གཞག་
ངོ་བོ་གང་གིས་ཀྱང་། མ་སྐྱེམས་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་།

༡ རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྩེ་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། འོག་གངས། ༡༣

༢ མ་བསྐྱེམ་ དེབ་དཔར། དཔལ་དཔར།

མ་སྐྱེམས་ མོད་དཔར། སྤང་དཔར། ཤིང་དཔར།

༣ རྩེ་བལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞེ་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་ འོག་གངས་ ༡༣༣ནྟ ༤ས་ཆེགས་
རྒྱང་མཐའ་མ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ཞིང་སྤར་ཡང་དེ་བྱ་འབབ།” ཞེས་འབྱུང་
ངོ་།

གཟུགས་ཅན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས། རྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཅི་ཡང་འཆར་བས་རྟིག་གོ་བ། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 བློ། མངོན་སུམ་ལྟག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱང་། འདི་ཞེས་གཟུང་ཞིང་
 བསྟན་དུ་མེད། གང་ཤར་འཛིན་མེད་ལྟག་པར་འཛིག་། འདི་ནི་
 སངས་རྒྱས་སྤར་བཅངས་སུ། གཏོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས། དེང་སང་གངས་རིའི་སྒོམ་ཆེན་བ། སལ་ཆེར་དགོངས་པ་
 གཅིག་གིས་སྒྲོག་། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི། དང་པོའི་ལས་ཅན་
 སེམས་གནས་བ། བསྐྱབ་པའི་མཛད་བྱང་ཐབས་མཁས་དང་།
 སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རོ་སྒྲོད་ཚུལ། ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 སྤྲོ།

ད་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། རོ་སྒྲོད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།
 སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱུན། ཅུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་ཚུལ་
 བཟུང་ནས།^༡ བདག་སྒོ་མོངས་པའི་སྤྱན་སེལ་བའི། ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་
 ཞལ་གདམས་དགོད། སྤར་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ངང་ཉིད་ལས། མ་
 གཡོས་དྲངས་པའི་ཚུན་དང་། རི་ལྟར་ཉིུ་ཚུང་འབྲུག་པ་ལྟར། སྤར་
 མའི་ཤེས་པས་སྒོམ་པ་པོའི། སྤྲེས་བུའི་རང་བཞིན་མཛུངས་པར་

༡ ཚུལ་བཟུང་དང་། དེབ་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

བརྟག་། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱིས།། “སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཅུ་མ་
ཡིན།། མེ་མིན་སྐྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་
མིན་ན།། དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་།། སྐྱེས་བུ་ཁམས་བྱག་
འདུས་པའི་སྤྱིར།། ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བུ།། དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་
རེ་རེ་ཡང་།། འདུས་སྤྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།།”^༡ གསུངས་པ་ངེ་
བཞིན་བཅའ་བ་ན།། མཉམ་གཞག་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་
སོགས།། དུལ་ཐུན་ཅམ་ཡང་མ་རྟོན་པ།། དེ་ཆེ་གཡང་མེད་ཅེ་
གཅིག་ཏུ།། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྐྱོང་།། ཡང་ན་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་ངང་།། གཟུགས་སུ་མ་བྱུབ་སྟོང་སང་རེ།། སྐྱབ་
མེད་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་ཞིང་འཕྱོ།། འགག་མེད་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་
རྒྱན།། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས།། ལྟོས་མེད་སྒྲང་ཞིང་
འཛིན་པ་ཡི།། ཞེན་ཡུལ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས།། “རྒྱད་དང་ཆོགས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི།། འཕྲེང་བ་དམག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟུན།།”^༢ ཞེས་
གསུངས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལོས།། ལྷང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་བྱུབ་པའི།།

༡ རྩེ་བརྟན། སྐྱེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་སྤང་ག། ལེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་༤བ་༥

༢ མཉམ་བཞག་ ལྷང་དཔལ།

༣ མཉམ་པར་བཞག་ ལྷང་དཔལ། དཔལ་དཔལ།

༤ རྩེ་བརྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལྷ། ལྟོད་འཇུག་ ལེའུ་བརྟུན་ག། སོག་གངས་ ༥བ་བ།

༥ རིག་ ཤིང་དཔལ། ལྷང་དཔལ། བོད་དཔལ། དེབ་དཔལ། ལྷ་དཔལ།

ངང་དུ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་གཞིག་། མདོར་ན་བདག་གི་དག་བའི་
བཤེས།། དོན་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན།། སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ཞལ་སྤྲོ་ནས།། “གང་ཤར་ནམ་རྟོག་འདྲིན་པར་ཡོངས་རིག་
ན།།” དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་འཆར།། ཤར་བའི་
ངང་དུ་རིག་པ་ཞུགས་པ་ལ།། ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འདྲིན་པ་ཞེ་མ་
རྟོ།།”^༡ ཞེས་གསུངས་དེ་བཞིན་དམ་པས་ཀྱང་།། “སྟོང་པའི་ངང་དུ་
རིག་པའི་མདུང་བསྐྱོར་བྱ།། ལྟ་བ་ལ་ཐོགས་སུག་མེད་དོདིང་རི་
བ།།”^༢ ཞེས་སོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས།།

རྗེས་ནི་ཕྱག་ཆེན་བསྟོམས་“པ་ལས།། བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་ཅེ་
མཆིས་པ།། དུས་གསུམ་དག་ཆོགས་རྒྱ་མཆོར་བཅས།། ལྷ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ།། དེ་ལྟར་གོམས་ནས་ཆོགས་སུག་གི་”^༣

༡ ཡང་རིག་ན།། དཔལ་དཔར།

༢ མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ལེ་ཆོན་ཅ། གསུང་མགྱར་ཆབ་ཤོག་རྗེས་ལན་
སོགས་ཐོགས་སྟེངས། ཤོག་གངས། ༤༧བ།

༣ དཔལ་སྤྱངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མདོར། བོད་དགྲ་བ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། ཞལ་
གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། ཤོག་གངས། ༡༧བ། ལས་བྱང་བ་རྩེད་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་པའི་
ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་སྐྱོར་བྱ།། ལྟ་བ་ཐོགས་སུག་མེད་དོདིང་རི་བ།།” ཞེས་སོ།

༤ དགོངས་པ་ དཔལ་དཔར།

༥ བསྟོམས་ དཔལ་དཔར།

༦ ཆོགས་སུག་གིས།། དཔལ་དཔར།

ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། སྤང་ཚུལ་ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཤིག་
དང་། གནས་ཚུལ་རྗེན་པར་སྤང་གིས་འཆར། གང་ཤར་ངོས་འཛིན་
ལྟ་བུའི་གནད། མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་སོགས་པ། གང་གང་སྤང་
བའི་དོན་དེར་ནི། མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ། དེས་པར་གྱིས་
ལ་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་ས།^༡ འདི་ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད། དེ་སྤང་དུ་ཡང་འབགས་པ་ལྟས།
“དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད།
གཅིག་གི་སྤོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་སྤོང་ཉིད་ཡིན།”^༢
ཅེས་གསུངས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ། ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ངོར། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི། སྤྱོས་པའི་མཐའ་
དང་བལ་མོད་ཀྱི། དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་པའི་ཆེ། མིང་རྒྱང་
བརྟགས་ཡོད་ཅུ་ཞིག་གི། བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར། མི་
ལམ་སྤིག་རྒྱ་ཆུ་ཆེ་དང་། སྤྱུ་མ་“ལྟ་བུར་ངང་གིས་འཆར། སྤང་
བས་སྤོང་བ་མི་བསྐྱིབ་ཅིང་། སྤོང་བས་སྤང་བ་མི་འགོག་པ། སྤོང་

༡ ཞིབ་མོར་རྟོག་ དཔལ་དཔར།

༢ རྟག་ཏུ་སྤྱོད་། དཔལ་དཔར།

༣ རྟེན་བརྟན། དབུ་མ། ཆོ་འབགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ། འོག་གངས། ༤བ།

༤ བརྟག་ དཔལ་དཔར།

༥ སྤྱུ་མར་ དཔལ་དཔར།

དང་ཉེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི། ལམ་བཟང་དེ་ཆེ་མཛོན་སྲུང་
འབྱུང།

དེ་སྐད་སྤྲོ་བ་མང་ཐོས་སྤྲོད་བ་པ། སྤྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་བས་འགོ་ཀྱན་ཞི་སྟོག་ཉེས་བ་དང་། བལ་
བའི་ལམ་འདིས་སྲུང་དུ་རྒྱལ་གྱི་ཅིག །

ཅེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རོ་སྟོད་བྱེད་ཚུལ་འདི་ཡང་། འདི་སྤང་གི་ཆོས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་
སྤྲོས་གར་ལྟར་མཐོང་ནས། དཔེན་པའི་རི་སྲུང་དུ་བྱང་སྟོང་གི་སྟོད་ཚུལ་གྱིས་འདུག་ནས། ལམ་
འདི་ལ་ཉམས་ལེན་སྟོང་ཐོར་བྱེད་བ་གནས་བཅུ་རབ་འབྲམས་བ་དགོ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་དང་
ཏ་མཐོང་དགའ་བཅུ་བ་ཤེས་རབ་སེལ་གཉིས་གྱིས་སྤྲོ་མོ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ཞིང་། གཞན་
ཡང་ངེས་དོན་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་བར་འདོད་པའི་རང་གི་སྟོབ་མ་མང་པོས་བསྐྱལ་བ་
དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
གྱིས། རང་གཞན་ལ་འདོམས་བར་མཛད་པའི་ཉམས་མཁྱེན་ཞིག་ཏུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་ལྟར་གདམས་ནས། མཐུག་ཏུ་“བཤད་མ་ཐག་
པའི་ལམ་འདི་མ་ཡིན་པ། ད་ལྟའི་གངས་ཅན་བ་ལ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་
ངག་མཐར་ཐུག་པ། ད་ལྟ་ཡི་གེར་འགྲོད་བར་མི་རུས་སོ།” ཞེས་དེ་དུས་དགག་བྱའི་དབང་
གིས་མི་འགྲོད་བ་ཕྱི་དུས་ལ་དགོངས་པ། དཔེར་ན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དུ། “སངས་རྒྱས་ལེ་
ཤེས་རབ་ཏུ་ཉོགས་བྱའི་ཕྱིར། ཐབས་འདི་རང་བྱུང་གིས་ནི་མཛད་གྱུར་གྱི། དེ་དག་ནམས་ལ་
ཁྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ། འབྱུང་རོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་མི་གསུང་རོ། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སྟོབ་བ་

༡ དཔེན་ས་པའི་གསུང་འབྲུག་ ༡ བདེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད། ཤོག་གྲངས། ༢༣བཅུ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་
མི་འདྲ་སྟེ། “བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་འདི་མ་གཏོགས་པ། ད་ལྟའི་གངས་ཅན་བ་ལ་མ་གྲགས་པའི།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ། ད་ལྟ་ཡི་གེར་འགྲོད་བར་མི་རུས་སོ།” ཞེས་སོ།

དུས་ལ་གཟིགས།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བའི་བཞེད་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། རྟོན་པ་མཉམ་
མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདག་གི་ཙུང་བའི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་ནས་ཀྱི་བར། ལམ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲུགས་ཉམས་སུ་
བསྟར་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་ཤིང་། དམ་ཆོག་ལ་སེལ་མ་ཞུགས་པའི་རིགས་
སུ་བྱང་ཞིང་མདོ་རྒྱུད་དམ་པའི་མན་ངག་འཛིན་པའི་སྟོང་བ་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
ཀྱིས། དགོ་ལྷན་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྦྲར་བའོ།

༡ རྟེན་བཀའ། མདོ་སྟེ། ༤ དམ་ཆོས་པད་དཀར། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས། ༣༠ནྟེ ༤ས་བྱང་བ་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར། ད་ལྟ་རང་བྱུང་བ་ནི་ཐམས་
མཛད་དེ། ཁྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་འབྲུབ་པོ་ཞེས། དེ་ནམས་ལ་ནི་རེ་ཤིག་མི་གསུང་ངོ་།
ཅིའི་བྱིར་ཞེན་སྒྲོབ་པ་དུས་ལ་གཟིགས།” ཞེས་སོ།

༢ གསུང་ དཔལ་དཔར།

༡༡། །དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློལ་
བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མོ་མཐུ་ཐུ་བླ་ཡ།

རབ་འབྱམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི།

དུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་གར་གྱིས་རྣམ་རོལ་བ།

བཀའ་བློན་གསུམ་ལྷན་རྒྱུ་བཅུན་སྒྲ་མ་ཡི།

ཞབས་ཀྱི་པརྒྱུར་གྱས་པས་བྱག་བྱས་ཏེ།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་ཀྱི་བཅུད།

མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱང་པའི་དོན།

བྱབ་པའི་དབང་པོ་གྱུན་གྱིས་གཤེགས་པའི་བཤུལ།

བྱག་ཆེན་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ་བཤད་པར་བྱ།

འདིར་མཁས་པ་དང་བྱབ་པའི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་
སློལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པའི་གདམས་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཚཱ་
བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་བ།
བརྩམས་པ་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བ་བསྡུ་བའོ།

༥ དང་པོ་(ཚཱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་)ནི། བདག་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་
དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བྱག་

འཆའ་བ་དང་། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྩོམ་པར་དམ་
བཅའ་སྤྱིར་སྟོན་པ་ལ།

ན་མོ་མཉུ་ཕྱ་བྱ་ཡ།

ཀུན་ཁྱབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།

དབྱེར་མེད་བཟོད་བྲལ་སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩི་དབྱེརས།

རྩིན་པར་སྟོན་མཛད་ཁྱབ་བདག་གྲུབ་པའི་རྩེ།

ཟླ་མེད་ཟླ་མའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པས་འདུད།

མདོ་རྒྱད་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་བཅུད་བསྐྱུས་ནས།

ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་པ།

གྲུབ་མཆོག་རྣམས་བཟོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི།

བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་བྲི།

ཞེས་པ་སྟེ། རོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པོ་འདིའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པར་མ་བྲིས་སོ།

༥ གཉིས་པ་(བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་པ་)ནི། འདི་ལ་སྦྱོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས་ཉི་བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་

པ། འདི་ལ་གསུམ། སྟུར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཇུག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་(སྟུར་བ་)ནི།

དང་པོ་བསྟན་དང་ཐེག་ཆེན་ལ།
འཇུག་པའི་སྟོ་དང་གཞུང་ཤིང་བྱིར།
ཁ་ཅམ་ཆིག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི།
སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཏན་གྱ།
སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་།
ཆོག་ས་བསགས་སྐྱིབ་སྐྱུངས་ལ་བསྟོས་པས།
ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྷུང་བཤགས་ནི།
བརྒྱ་ཕྱག་གང་མང་སྟོན་བཏང་ནས།
དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་།
དབྱེར་མེད་ཅུ་བའི་སྒྲ་མ་ལ།
སྟིང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་གྱ།

ཞེས་བ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པ། སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་པ། རོ་བོ་
ཆེན་པོ་ལྷ་ཅིག་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བྱིན་གྱི་
བྱུང་པར་ཡང་སྐབས་འགྲོ་རྣམ་དག་གི་སྟོན་ས་འབྱེད་ཅིང་། དེ་དང་
མཐུན་པར་རྗེ་བཙུན་ས་བཤ་གྱིས། “སྐབས་འགྲོ་མེད་ན་ཆོས་པ་

མིན།།”^੧ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབས་འགོ་རྒྱུད་དང་འབྲེས་ངེས་ནན་
 ཏན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དམ་པས་ཀྱང་། “སྒོ་སྟོང་བྲང་གསུམ་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་གཏོད།། བྱིན་རྒྱལ་ས་ཤུགས་ལས་འབྱུང་ངོ་དེང་རི་
 བ།།”^੨ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས།
 “བྲང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐྱད་ཅིག་གིས།། འཁོར་བའི་བཙོན་
 རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས།། བདེ་ག་ཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་
 ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་།། འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་
 འགྱུར།།”^੩ ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། “ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲོར་
 འཇུག་འདོད་པས།། ལུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ།། ཉི་ཟླ་ལྷ་བུའི་བྲང་
 རྒྱལ་སེམས།། བསྐྱལ་པར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་རུང་།།”^੪ ཞེས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་འཇུག་སྒོ་དང་། དེར་མ་ཟད། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དུ་ཡང་།

੧ ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། ན ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། བོད་གསུམ་པ། རྩོམ་
 གསུམ་རབ་དབྱེ། འོག་གངས་ ੩੫བ།

੨ དཔལ་སྤངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དགུ་པ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། ཞལ་གདམས་
 དེང་རི་བརྒྱུད་ཅུ་པ། འོག་གངས་ ੧༤བ།

੩ རྩེ་བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྷ། རྩོད་འཇུག་ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ੩ན།

੪ རྩེ་བསྟན། དབུ་མ། ཞི དཔལ་མར་མེ་མཛོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྐྱས་པ།
 འོག་གངས་ ੩੦੦ན།

“གསང་བ་པའི”བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱི་ཇི་ཇི་
 ཙུ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།
 ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཐིན་པ་ཡིན་ནོ།”^༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་གཞུང་ཤིང་ཡིན་པས། སྤྱིར་ན་གངས་རིའི་ཁོང་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་སོ་
 སའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟབ་ཁྲིད་ཅི་འཆད་དམ་བསྟོམ་
 པའི་སྟོན་འགོ་དུ། སྤྱི་བས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད། མཐུལ། རྟོག་སེམས། སྒྲ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་འཁྲིད་བཞིའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས་ཕྱག་བཞེས་
 མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་མཆོག་
 རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མི་ལ་རས་པས་ནི། ཐོག་མར་བྱམས་སྤྱི་ཇི་
 བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། དེས་འབྱུང་ལས་འབྲས། འཆི་བ་མི་ཉག་པ་
 བསྟོམས་ཤིང་འདོམས་པར་ཡང་མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། “ང་མི་ཁོམ་

༡ གསང་བའི་ དེབ་དཔར།

༢ ཐེ་བཀའ། རྒྱུ། ཐ རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་། བམ་སོ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༥༣ནས་ ༡༦ ལས་འདི་ལྟར་
 བྱུང་སྟེ། “ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་རབ་རྒྱ་སེམ་པར་བཞུག་
 པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡེ་ཤེས་འདིའི་རྒྱ་ནི་གང་ལགས། ཙུ་བ་ནི་གང་ལགས། མཐར་ཐུག་
 པ་ནི་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཀྱིས་ཕྱག་ན་
 རྟོ་ཇི་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་གྱོ། ལག་ན་རྟོ་ཇི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ལག་ན་རྟོ་ཇི་གང་ཁོང་
 ལ་དོན་འདི་འདི་བའི་ཡང་ལེགས་སོ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ལ་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཤིག་དང་
 དས་ཁོང་ལ་བཤད་དོ། རྒྱ་ནི་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། ཙུ་བ་ནི་སྤྱི་ཇི་ཇི་ཆེན་པོའོ། མཐར་ཐུག་པ་ནི་
 ཐབས་སོ།” ཞེས་སོ།

བརྒྱད་ལ་འཛིགས་འཛིགས་ནས། མི་རྟག་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
བསྐྱེམས། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱས། སྐབས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྒོ་ཕྱགས་གཏད། ཐབས་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་རྒྱད་
སྒྱུངས་པས། བག་ཆགས་སྤྱིབ་པའི་རྒྱན་ལམ་བཅད། སྤང་བ་ཅི་སྤང་
སྒྱུ་མར་ཉོགས། ད་ངན་སོང་གསུམ་ལ་ཉམ་ང་མེད།” ཅེས་དང་།
“དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ལ། རྒྱ་འབྲས་དག་པར་མ་བསམས་
ན། ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་བཟོད་པས། སྤ་ཞིང་སྤ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་
ལ། བག་ཡོད་བྱན་པས་ཟིན་ཀྱང་འཆོལ།”^༡ ཅེས་པ་དང་། “འདོད་
ཡོན་ལ་སྒྲིན་དུ་མ་བལྟས་ཤིང་། ཞེན་པ་ནང་ནས་མ་ལོག་ན། འཁོར་
བའི་བཅོན་ར་མི་སྒྲོལ་བས། ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མར་ཤེས་པའི་སྒྲོས། ཀྱན་
འབྱུང་གཉེན་སོ་བསྟེན་ཡང་འཆོལ།”^༢ ཅེས་པ་དང་། “འགྲོ་བྱག་
སེམས་ཅན་པ་མ་ལ། བྱས་པ་བྲིན་དུ་མི་གཞོན། ཐེག་པ་དམན་པར་

༡ བཀའ་བརྒྱད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་
བོད་ཉལ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་རིམ་ལ། ཤོག་གངས་ ༢༠༧་བ།

༢ བཀའ་བརྒྱད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་
བོད་ཉལ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་རིམ་ལ། ཤོག་གངས་ ༢༡་ནན།

༣ བཀའ་བརྒྱད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་
བོད་ཉལ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་རིམ་ལ། ཤོག་གངས་ ༢༢་ནན།

གོལ་བའི་སྟོན།། དེ་ཕྱིར་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིས།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་
བསྐྱབ་ཀྱང་འཆ་ལ།།”^༡ ཅེས་སོགས་ལམ་རིམ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་
གསུངས་སོ།། རྗེ་བཙུན་གྱི་རྗེས་འབྲུག་གི་གཙུག་པོ་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་
གཉིས་འདྲེས་གྱི་སྟོལ་འབྲེད་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། དྲགས་པོ་
ཆོས་བཞིར་གྲགས་པར། “སྟོ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་ལོངས་
བ།”^༢ ལམ་འཁྲལ་བ་སེལ་བ། འཁྲལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་”^༣བཞི་
པོའི་རྒྱས་བཤད་བཀའ་གདམས་སྟོ་སྟོང་བཞིན་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་
རྗེ་རྗེ་འཇིན་པ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་
དུ། “ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་མིན།། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་
མིན།། བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན།། འཇིན་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བ་

༡ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ནམ་ཐར། ང་། རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ། ཆེ་རིང་མཆེད་
ལྷས་བོད་ཉུལ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་རིམ་བཞ། ཤོག་གངས་ ༡༢༣ནང་ ལས་ཆོགས་ཀྱང་དང་པོ་ཕྱང་
ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འགྲོ་དྲུག་བྱིན་ཅན་པ་མ་ལ།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༢ ལངས་བཞ། སྒྲུང་དཔར།

༣ རྗེ་སྒྲུལ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། ག་པའི་ཁྱི་ ཆོས་བཞི་མདོར་བསྐྱུས། ཤོག་
གངས་ ༡༠ནང་ ལས་བྱུང་བ་ཕྱང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་
འཁྲལ་བ་སེལ་བ། འཁྲལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ།” ཞེས་སོ།

མིན།།”^੧ ཅེས་རྣམ་བཅད་ལ་སྒྲིག་སྒྲིགས་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 ཡོངས་གཙོ་ལ། ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར། དལ་འབྱོར་མི་རྟག་
 པ་རན་འགྲོའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་བསམས་པ་སོགས་སྦྱེས་བྱ་ཚུང་བྱ་དང་།
 འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་
 དགོས་པ་དང་། རང་གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་ཀྱི་གཉེན་པོར་
 བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོམ། འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་
 འཛིན་ཀྱི་གཉེན་པོར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྦྱོམ་དགོས་
 པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་མདོ་རྒྱུད་ཆོད་ལྟན་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་རྒྱ་ཐོད་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལམ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་
 པར་བསྐྱགས་པས། སྒྲིན་འགྲོའི་སྐྱབས་སུ་བཞད་ཀྱང་སྒྲིན་འགྲོའི་སྐྱམ་
 དུ་མི་སེམས་པར་དངོས་གཞི་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲང་^੨བར་
 བྱ་ཞིང་། སྦྱིར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཆོགས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་གསོག་པ་དང་། སྒྲིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་ཐུན་
 མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་བསག་སྦྱང་ལ་འབད། བྱང་པར། སྦྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།

੧ ས་སྦྱེའི་བཀའ་འབུམ། ༡ རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཐོད་བཞི་ལ། ཞེན་པ་
 བཞི་བྲལ་ཀྱི་གདམས་པ། ཤོག་གངས་ ੩༩੭བལ།

੨ སྒྲང་ དེབ་དཔར།

“ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆོ་ག་བཞིན། ཉི་ཤུ་ཙ་ནི་རེ་རེ་བཞུས། ལྷུང་སོགས་
 གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་འགྱུར་བས། འཕེལ་བ་རུ་ནི་མི་འགྱུར་ཅེས། གྲུབ་
 པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། ཐུན་མཆོམས་སུ་ནི་སྤྱད་པར་
 བྲ། འབྲུམ་ཕྱག་ཏུ་ནི་བཞུས་གྱུར་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་
 འགྱུར།”^༡ ཅེས་ཉིན་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཙ་རེ་བཞུས་ན་ལྷུང་བའི་འཕེལ་ཁ་
 འཆད་ཅིང་། འབྲུམ་བཞུས་ན་ཙ་ལྷུང་ཡང་འདག་པར་གསུངས་པས་རྩོ་
 རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་བཞུས་ལ་བཙོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷུང་
 བཤགས་བརྒྱ་ཕྱག་དང་བཅས་པ་སོགས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་
 བཤགས་བསྐྱམ་^༢ལ་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་བྲལོ། དེ་ནས་འདི་ཕྱི་དགེ་
 ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྲུབ་པའི་
 དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་གི་ཙ་
 བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་
 མེད་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་ནས་སྒྲ་
 སྤྱབ་ཅེས་བཤམ། ལམ་ཟབ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་ཏེ། སྟོང་ཁོང་
 རུས་པའི་གཉིད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱན་མི་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཟེ་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། སྟོང་པོ་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༡༣༩ན།

༢ བསྐྱམ་ བོད་དཔར། ཤིང་དཔར། རྒྱང་དཔར། དེབ་དཔར།

འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་སྟེ། རྩོམ་ཆེན་པོ་ལ་ཨ་ཉི་ཤ་
གདམས་ངག་ལྷུ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོས་ལྷུས་པ་ན། “ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྩ་བ་
ལྟ་བུ་ཟེར་བོ་བདོག་སྟེ་གདམས་ངག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་དད་པ་དད་པ།”^੧
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་། “དེས་ན་དབང་
བསྐྱར་ཐོབ་པའི་མིས།། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྒྲ་མ་རུ།། འདུས་པར་
མཐོང་ནས་སྒྲ་མ་ལ།། གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རྒྱལ་ས་འདུག །”^੨
ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དམ་པས་ཀྱང་། “སྒྲ་མས་བསྐྱལ་ན་གང་འདོད་
གནས་སུ་སྟེན།། ཀྱང་སྒྲར་མོས་གྲུས་ཕུལ་ཅིག་དིང་རི་བ།།”^੩ ཞེས་
པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་། “སྟོན་པ་བྱིད་དབུས་སུ་བཞུད་ཅ་ན།།
རེས་འགའ་སྒྲ་མའི་སྤང་བ་འཆར།། སྒྲ་མའི་སྤང་བ་ཤར་ཅ་ན།། འབྲལ་

੧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ ੩༤ནྟ ༤ས་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཟེར་བོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་
དད་པ་དད་པ།” ཞེས་སོ།

੨ ས་སྐྱའི་བཀའ་འབྲུམ། ན ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། བོད་གསུམ་པ། རྩོམ་
གསུམ་རབ་དབྱེ། ཤོག་གངས་ ੩੨་བ ੩

੩ སྒྲར་ སྐད་དཔར། བོད་དཔར། དཔལ་དཔར།
སྒྲར་ དེབ་དཔར།

੪ དཔལ་སྤྲངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དབྱེ་པ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ། ཞལ་གདམས་
དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ། ཤོག་གངས་ ੧੨ནྟ ༤ས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲ་མར་སྐྱབས་ན་གང་
འདོད་ས་སུ་སྟེན་པ།། ཀྱང་སྒྲར་མོས་གྲུས་སྐྱེད་ཅིག་དིང་རི་བ།།” ཞེས་སོ།

མེད་སྤྱི་བོར་གསོལ་བ་ཐོབ།། བཟེད་མེད་སྤྱི་བོ་དགྲེལ་དུ་སྒྲོམ་ས།།”^੧
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(དངོས་གཞི)ནི།

དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ།།
བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་ན་ཡང་།།
མདོ་སྒྲགས་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད།།

ཅེས་པ་སྟེ། དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་
བཞེད་ཚུལ་མང་སྟེ། རྒྱལ་བ་འབྲི་ཁུང་བ་ནི་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་
དགོངས་པར་མཛད་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་
སོགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཟབ་པའི་
ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་བཞི་ལས།། བྱང་ཚུབ་རྣམ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཐབས།། ལམ་
གྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་བཞི་སྟེ།། འགྲོ་མགོན་གོང་མས་རབ་གསུངས་པ།།
སྟོམ་པ་གསུམ་ལ་མཆོན་པ་སྟེ།། ཉན་ཐོས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འདི།།
མི་འབྲལ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན།། གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེ།།

੧ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐབས། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ། དམ་བ་སྐྱམ་པོ་
པའི་སྒྲོན། འོག་གངས་ ੩༩ ੩ན་ ལས་བྱུང་བ་འདི་ལྟར། “སྟོན་པ་དབུས་སུ་བཞུགས་པ་ན།
.....” ཞེས་འབྱུང་ངོ།།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ཅེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་བྲལ་བ་དམ་ཆིག་
ཡིན། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པ་ཡི། སྤང་ན་འདས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། སྤང་
རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་སྒོ་གསུམ་དེ། བ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་མི་འབྲལ་བ།
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྤྱུ་མ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན། རང་དོན་ཁྱིམ་ས་མ་གོས་བ། དེ་ནི་དམ་ཆིག་ཕྱག་
རྒྱ་ཡིན། སྤྱང་དང་སྤྱིང་ཟེ་རོ་མཉམ་བ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།
གསང་སྤྱགས་པ་ཡི་ལམ་ལྟར་ན། པོ་ཉ་བསྟེན་པ་ལས་རྒྱ་ལ། རྒྱང་
མེས་ས་ཁ་སྒྱུར་མི་འབྲལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། ཉམས་པ་
མེད་པ་དམ་ཆིག་ཡིན། ལྷན་སྒྲེས་ཡེ་ཤེས་མཛོན་གྱུར་བ། དེ་ནི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། གྲོལ་ལམ་གཏུམ་མོའི་མན་ངག་དེ། ལུས་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་དམིགས་པ་དང་། རྒྱང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྒྱ་ཡིན། བདེ་བའི་
ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྲལ་ལོ། ཆགས་པ་མེད་པ་
དམ་ཆིག་སྟེ། ལྷན་གྲུབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དོ། འགོས་ལོ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ནི། སྤྱང་ཉིད་ངེས་པའི་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞེད་དེ། དེབ་སྡོན་¹ ཀྱི་

1 སྒྲོབ་པ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་གསུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་ཁྱུས་ཀྱང་རྟེན་སོན་མ་བུང་།

2 དེ་སྡོན་ སྤང་དཔལ་།

དེས་སྡོན་ དཔལ་དཔལ་།

ཕྱག་ཆེན་ལོ་རྒྱས་ཐོག་མར། “དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཞི་སོ་
སོར་ཐར་བ་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བར་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་
ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
གཏམ་བཤེད་པར་བྱ་སྟེ།”^༡ ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱང་། མདོར་བསྟུན། མདོ་སྒྲགས་
ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ།། དེ་ལས་འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཅུང་
ཟད་རྒྱས་པར་འཆད། ཕྱི་མ་ཡི་གེ་ཅུང་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་
བཤད་པ།

ཕྱི་མ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཉིད་ལ།།

གནད་དུ་བསྟུན་སོགས་ཐབས་མཁས་ལས།།

བྱང་བའི་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཏེ།།

ས་ར་ཏ་དང་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས།།

རྒྱ་རོ་མི་འིའི་ཕྱག་ཆེན་ཏེ།།

བྱབ་སྟོང་སྟོར་ནས་བསྟན་པ་ཡིན།།

༡ དེབ་ཐོན། སྐད་ཆ། འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། ༡༩༩༩ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འོག་
གངས་ ༩༩༣།༡

ལྷ་མེད་རྒྱུད་སྡེའི་ཡང་སྟོང་ཡིན།།

ཅེས་སྒྲུས་སོ།། དེ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། བྱུག་
ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། “བྱུག་ནི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་ནི་འཁོར་བའི་
ཆོས་ལས་གྲོལ།། ཆེན་པོ་བྱང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བརྗོད་དོ།།”^༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱི་མ་སྒྲགས་ལུགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ནི། དབང་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་
རྫོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱི་ནང་གི་ཐབས་མཁས་
པས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྒྱུང་བའི་
སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྐྱེའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ཅིང་། འོད་
གསལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་དེ་ལ་ངེས་དོན་ཀྱི་ཨ་ཐུང་
དང་། མི་བཞེག་པའི་ཐེག་ལེ་དང་། མ་བཅོས་པའི་སེམས་དང་། བ་
མལ་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། གཉུག་མའི་སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་

༡ ཟླ་བཀའ་ལློན་ རྒྱུད་ ང་ བྱུག་ཆེན་ཐེག་ལེ། འདིའི་ནང་འཆོལ་ཞེས་བྲས་ཀྱང་མ་རྟོན་ལ། གཞུང་གཞན་
གང་ནས་བྲངས་པའང་ངོས་འཛིན་མ་བྱས།

གསུངས་སོ། དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་མཁོ་སྤྲེལ་རྩི་རྩེ་
 དང་གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ་དང་། ལྷ་སྤྲུབ་ཞབས་དང་། རི་ཁྲོད་དབང་ཕྱག་
 དང་། ཏེ་ལོ་རྒྱ་རོ་མི་ཏི་བ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་
 དང་། དེར་མ་ཟད་མར་མི་སྐམ་པོ་བ་པག་གྱུ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་
 མ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱང་རྒྱུད་དབྱེ་མར་
 བྱགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འོད་
 གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྲུབ་པ་སྤེ་བདུན་དང་། སྤྱིང་པོ་སྟོར་གསུམ་གྱི་
 བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱ་ཞིག་སྤེ་
 སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ནོ།

གྲུབ་པ་སྤེ་བདུན་ནི། མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་གསང་བ་གྲུབ་པ་
 མཛད། འདིས་ནི་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་
 ཏེ། “དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་
 རིན་ཆེན་གཅིག །” ཅས་སོགས་འདུས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་ནས། འདུས་
 པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དང་། བྱད་པར་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་དོན་

༡ རྩི་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ ཞི དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེའུ་དང་སོ་
 འོག་གངས་ ༥༣༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད།
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་འགྲུག།” ཞེས་སོ།

རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལམ་ཅལ་དུ་
 སྟོན་ནས་འཆད། འདི་ནི་བྱུང་སྟེང་གཞན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་མོ་ལྟ་བུར་
 མཛད་དོ། དེའི་སྟོབ་མ་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བ་
 མཛད། དེའི་སྟོབ་མ་ཨིན་ལྷ་ཉིས་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ། དེའི་ལྷ་མ་ལ་ཤྱོ་ཀ་
 རས་གཉིས་མེད་བྱུང་བ། རྟེན་ཉེ་རུ་ཀས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བྱུང་། དེ་རི་
 ཀ་པས་གསང་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ། རྣལ་འབྱོར་མ་ཅི་ཉོས་
 'དངོས་པོ་གསལ་བའི་རྒྱུ་སྤྱུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ་མཛད་
 ཅིང་། སྟེང་པོ་སྟོར་གསུམ་ནི། རོ་ཏ་གསུམ་ཡིན་ལ། རུ་སྟོན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་དམངས་རོ་ཏ་རྣམ་དག་
 དང་། གཞན་གཉིས་ཁ་གཡར་ཡིན་གསུང་ངོ། དེས་ན་འགའ་ཞིག་
 མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་རིམ་ལྔ་དང་རྫོགས་རིམ་སྟོན་ཅུལ་བྱུང་
 པར་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། རོ་ཏ་ལས། "བྲམ་ཐེ་སྐྱུང་བ་འཁལ་བ་བཞི།
 རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྟོང་ལ་ཞོག །འབྱུར་བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་
 ཉིད་འདི། སྟོང་ནས་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།"¹ ཅེས་དང་། "སོ་མ་མ་

༡ ཏམ་ དེབ་དཔར།

༢ རྟེན་ལྷན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༢༥ནང་ འདིའི་ཆོགས་ཀླང་སྤྱི་མ་
 གཉིས་འདུག་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་མ་རྟེན།

བཅོས་ལྷག་པ།”^༡ ཅེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། “སྤྲ་མ་
དམ་པའི་དབྱུང་པ་མེད།”^༢ ཅེས་དང་པོ་ནས་དབྱུང་པ་མི་བྱེད་པར་
ཡིད་བྱེད་བཀག་ནས་བཞག་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བར་བཞད་པའི་
སྤྱིར་ཅེ་ན། འདི་དང་འདི་འདྲ་བའི་གྲུབ་སྒྲིང་གི་ལུང་རྒྱམས་ལ་འབྲལ་
གཞི་འོང་བ་^༣ བདེན་ནའང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསལ་སྒྲོན་
སོགས་སུ། “དོ་ཏ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྲ་མ་ལམ་མཐོན་
པོའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་”^༤ གསུངས་པ་བཀའ་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། དོ་ཏའི་དོན་དཔེར་ཅུང་ཟད་བཞད་ན། “སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཞུགས་པ། དེས་ནི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཏེ་སྤྱིར་རྗེ་འབའ་
ཞིག་བསྐྱེམས་ན་ཡང་། འཁོར་བ་འདིར་གནས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
གང་ཡང་གཉིས་པོ་སྦྱོར་བར་རུས་པ་དེ། འཁོར་བར་མི་གནས་ཟུང་ན་

༡ རྗེ་བསྟན་ཀླུང་འགྲེལ། ཞི་སར་ཏ། དོ་ཏ་མཐོན་གྱི་མན་ངག་ འོག་གངས་ ༡༢༣བ༣ ལས་བྱུང་བ་
མི་འདྲ་སྟེ། “མ་བཅོས་ཤེས་པ་བྱ་ཆུང་ལྟ་བུར་ཞོག །” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

༢ ལུང་འདི་བསྟན་འགྱུར་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་ཞེས་པ་ཁག་གསུམ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་ཞེས་པ་བརྟེན་ལྷན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་དོན་རྗེས་མཇད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟེན།

༣ འབྲལ་བནི་འོང་བ་ སྤང་དཔར།

འབྲལ་བཞི་ འདད་དཔར། དཔལ་དཔར། དེབ་དཔར།

༤ རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ༤ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ ༥༤བ༣

འདས་མི་གནས།།”^༡ ཞེས་སྒྲིང་རྩེ་ལྷན་སྒྲིས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དང་། སྒྲིང་པ་
 ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྒྲིར་དགོས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྟོགས་
 བར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་སྤྲུལ་གྱི་
 ཞེས་མི་འགྱུར།། རྟོག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་བསྐྱོམ་བའང་དེ་ཡིན་ཏེ།།
 བསྐྱེད་བཅོས་སྒྲིང་ལ་འཆང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ།། དེས་མི་མཆོན་པའི་ལྷ་
 བ་ཡོད་མིན་ཏེ།། འོན་ཀྱང་ཅིག་ཏུ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན།། སྒྲ་
 མས་སྤྲུལ་པ་གང་གི་སྒྲིང་ཞུགས་པ།། ལག་པའི་མཐེལ་ན་གནས་པའི་
 གཏེར་མཐོང་འདྲ།། གཉུག་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་པས་མ་མཆོན་པར།།
 འབྲུལ་པས་གྱིས་པ་བསྐྱུས་ཞེས་མདའ་བསྐྱེད་སྤྲ།།”^༢ ཞེས་ནལ་འབྱོར་
 པས་གཉུག་མའི་སེམས་མཛོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་ཞིང་རྟོགས་པར་
 གྱུར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉུག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འབྲུལ་ཡིན་ཅིང་།

༡ རྩེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ། མི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། ཞོག་གངས་ ༢༡བ། ལས་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་རྩེང་
 ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲིང་རྩེ་དང་བལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཞུགས་གང་།” ཞེས་འབྲུང་དོ།

༢ རྩེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ། མི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། ཞོག་གངས་ ༢༡བ། ལས་རྒྱང་བ་རྩེང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ལ་གཞན་པ་སྤྲུལ་གྱི་ཞེས་མི་འགྱུར།། རྟོག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་སྐྱོམ་པ་དེ་ཡིན་ཏེ།། བསྐྱེད་
 བཅོས་སྒྲིང་ལ་འཆང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་མི་མཆོན་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་མིན་ཏེ།། འོན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་
 མའི་ཞལ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན།། སྒྲ་མའི་སྤྲུལ་པ་གང་གི་སྒྲིང་ཞུགས་པ།། ལག་པའི་མཐེལ་དུ་གནས་པའི་
 གཏེར་མཐོང་འདྲ།། གཉུག་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་པས་མ་མཐོང་བར།། འབྲུལ་པས་གྱིས་པ་བསྐྱུས་
 ཞེས་མདའ་བསྐྱེད་སྤྲ།།” ཞེས་སོ།

གཉུག་མ་དེའི་རྣམ་འགྲུར་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་གཞན་སྤྱད་ཀྱང་ཤེས་
 བར་མི་འགྲུར་ལ། གཉུག་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད། མྱོག་
 བ་དང་། འཛིན་བ་དང་། སྒྲིམ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་བའང་
 ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སྤྱིང་ལ་འཆང་བའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོའང་དེ་
 ཡིན་ནོ།། སྤྱིང་པོ་དེས་མཆོན་པར་བྱས་པའི་ལྷ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་
 གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིང་པོ་དེ་བསྒྲིམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་
 སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྲུར་བ་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟོ་རྟེ་འཆང་
 རྣམ་དམ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་སྒྲིམ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་གདམས་ངག་ལ་
 སྟོས་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་འདྲ་བའི་གདམས་བ་དང་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་
 མས་སྤྱས་བ་གང་གི་སྤྱིང་ལ་ཞུགས་པའི། སྤྱིང་པོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ་བསྒྲིམས་པས་ནི། སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལག་པའི་མཐེལ་
 དུ་གནས་པའི་གཏེར་དང་འདྲ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྲུར་
 རོ།། གཉུག་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་བ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་
 སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་བདེན་ཞེན་གྱི་འབྲུལ་བས་གྱིས་བ་བསྤྱས་ཞེས་
 མདའ་བསྟུན་ས་ར་ཏ་སྤྱོད་ཞེས་བ་དང་། གཞན་ཡང་། "གལ་ཏེ་མངོན་

༡ འཆང་བའང་དགོས་པའི་ ཤིང་དཔལ།

འཆད་པའི་དགོས་པའི་ སྒྲིང་དཔལ། དཔལ་དཔལ། བོད་དཔལ།

དུ་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་ཅི། དེ་ཡི་སློག་ཏུ་གྱུར་ན་ཐུན་པ་འཇལ།
 ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ།”^༡ ཞེས་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉུག་སེམས་དེ་
 བསྐྱམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དབྱེད་སློམ་གྱི་བསམ་གཏན་
 ཀྱིས་ཅི་བྱ། འོན་ཏེ་སློག་ཏུ་གྱུར་ན་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་འཇལ་ལ། སློང་
 སོ་དེ་ནི་དངོས་སོ་བདེན་པ་དང་། དངོས་མེད་ཆད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་པ་དང་། ཡང་། “བསམ་གཏན་བྲལ་བས་ཅི་ཞིག་བསམ་བྱར་
 ཡོད། བཟོད་དུ་མེད་གང་ཇི་ལྟར་བཤད་དུ་ཡོད། སྲིད་པའི་བྲག་རྒྱས་
 འགོ་བ་མ་ལུས་བསྐྱུས། རང་བཞིན་གཉུག་མ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲུང་ས་པ་
 མེད།”^༢ ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་དོ་རྟ་ལས། “རྒྱུད་མེད་སྤྲགས་མེད་
 བསམ་བྱ་བསམ་གཏན་མེད། དེ་ཀྱན་རང་ཡིད་འཁྲུལ་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱ། རང་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ལ་བསམ་གཏན་དག་གིས་མི་སྦྲད་
 དེ། རང་ཉིད་བདེ་ལ་གནས་ཤིང་གདུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཟ་ཞིང་

༡ ཅི་སྟེ་ ཤིང་དཔལ། དཔལ་དཔལ། སོད་དཔལ།

༢ ལྷ་བསྐྱུ་ རྒྱུད་འགྲེལ། མེ་སར་ཏ། དོ་རྟ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༡བལ རྒྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འད་སྟེ།
 “གལ་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་ཅི། གལ་ཏེ་སློག་ཏུ་གྱུར་ན་ཐུན་པ་འཇལ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ནི། དངོས་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་སོ།

༣ ལྷ་བསྐྱུ་ རྒྱུད་འགྲེལ། མེ་སར་ཏ། དོ་རྟ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༡བལ

འབྲུང་ལ་གཉིས་སྟོང་གིས་དགའ་ཞིང་། ཉག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
འཁོར་ལོ་འགོངས། ཆོས་འདི་ལྟ་བུས་འདིག་ཉེན་པ་རོལ་འགྲུབ་འགྲུར་
ཏེ། ཆོངས་པའི་འདིག་ཉེན་མགོ་བོར་རྟོག་པས་མནན་ནས་སོང་།
གང་དུ་རྒྱང་དང་སེམས་ནི་མི་རྒྱ་ཞིང་། ཉི་མ་རྒྱ་བ་འདུག་པ་མེད་གྲུར་
པ། མི་ཤེས་པ་དག་གནས་དེར་སེམས་ནི་དབྱུགས་སྤངས་
ཤིག །མདའ་བསྟུན་གྱིས་ནི་མན་དག་ཐམས་ཅད་བསྟུན་ནས་སོང་།”^༡
ཞེས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྤྲེས་
པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གཞིའི་ཆོས་སྤྱར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་བསྟོམས་སྟོབས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཆེ་རྟོག་
དཔྱོད་དང་། སྤྲ་བརྟེན་བྲལ་བས། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཅི་
ཞིག་བྱ་ཞིང་། བཤད་བྲུང་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཉིད་བསྟོམས་སྟོབས་
གྱིས་མ་ངེས་པས་སྟོང་བའི་ཕྱག་རྒྱས་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་བསྟུས་སོ།
བསྟུས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་སེམས་དེ་གཞན་སུས་
ཀྱང་སྤངས་པའམ་སྟོགས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་མངལ་སྤྲེས་ཁམས་དུག་ལྟན་པ་

^༡ ལྟེན་ལྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སངས་དོ་རྟ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༡བཤ ༤ས་བྱང་བའི་ཆོགས་རྒྱང་
གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་གི་དེ་ཉིད་བདེ་ལ་གནས་ཤིང་གདུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །” ཅེས་སོ།

ནམས་འཆི་བའི་ཆེ་སྒྲིང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་
འཆར་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཤར་ཡང་ཐ་མལ་བས་ལམ་དུ་སྐྱར་བར་
མི་བྱས་ལ། དེར་མ་ཟད་འདོད་ཁམས་པ་པལ་ཆེར་དབང་པོ་གཉིས་
སྐྱོར་ལ་དགའ་ཞིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེའི་གཏམ་བཟོད་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་གནད་ནི་ཤེས་པ་མེད་དེ། རོ་ཏ་ལས། “ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་ན་དེ་ཡི་
གཏམ་སྤྲུལ་ཡང་། བདེ་ཆེན་གནད་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད།”^༡ ཅས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྣལ་འབྱོར་བས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་
བའི་གཉུག་མའི་སེམས་དེས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་འཛོག་པ་མ་
གཏོགས་གཞན་བཟང་ངན་གང་གི་ཡང་སྒྲོས་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ།

དེ་ལྟར་བྱའི་བྲག་ཆེན་གྱི་ཉོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཆེ་སྒྲིང་མཐམ་ཆེ་
སྟོད་ཡན་ལ་ལམ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་སྐྱངས་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པ་
བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། སེམས་ཅི་ཡང་མི་ཉོག་པར་འཛོག་པ་ལྟར་བྱ་
དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་དམིགས་ན་ཡང་། འོད་གསལ་བྲག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་སུམ་དུ་བྱེད་པས། གང་ཟག་འདི་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་
གོང་མ་ནམས་ཅིག་ཆར་བའི་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། ཀླ་དཔེ་ལས། “གང་

༡ རྩོམ་སྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། མི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༥ན།

ཐག་སྒྲུངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ལ། ཅིག་ཆར་བ་ནི་བསྟན་པར་བྱ།”^༡ ཞེས་
འབྲུང་ཞིང་། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསལ་སྟོན་དུ་ཡང་། “རྒྱུང་
དབུ་མར་ཞུགས་པ་བྱང་བ་ཞིག་གིས་དམིགས་པ་ཅི་ལ་གཏད་ཀྱང་
རྒྱུང་དབུ་མར་འདུ་བ་ཞིག་སྣང་ངོ”^༢ ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་
གཅིག་གོ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱས་ལམ་འདིའི་ཕྱག་ཆེན་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་ནི་གཏུམ་མོ་སོགས་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་ཏེ། རྩེ་བཙུན་མི་
ལས་ཀྱང་སྟོན་དུ་རྒྱ་རོ་མར་པའི་བཀའ་སྟོལ་བཞིན་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་
གཙོ་བོར་བསྟོམས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
“ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམས་། རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་སྟོམ་པའི་རྣམས་།
ཐབས་ལམ་ཐབས་མོ་སྟོད་པའི་རྣམས་། སྐྱ་གསུམ་ལྟན་གྱུ་བ་འབྲས་བུའི་

༡ རྩེ་བསྟན། རྒྱུང་འགྲེལ། ཞི་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མའི་མན་ངག་
འོག་གངས་ ༡༥༡ན ༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེས་ན་སྒྲུངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ལ། ཅིག་ཆར་
བ་ནི་བསྟན་པར་བྱ།” ཞེས་སོ། རྩེ་བསྟན་ནང་འདིའི་མཛད་པ་པོའི་མཆན་མི་གསལ། གཞུང་འདི་
རྩོགས་པ་དང་རྒྱ་རོ་པའི་བཀའ་དཔེ་བྲི་མ་འདུག་པ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་བཀའ་དཔེ་སྡེ་མ་ཡིན་དགོས་
པས་དབྱེད་པར་འོས་སོ།

༢ རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ༤ རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ ༡༤༤བ ༤ ལས་
བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱུང་རྒྱ་རྒྱུར་བཙུན་པ་ཐེམ་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞི་དང་། དགའ་བ་སྟེད་པ་ལ་བྱང་བ་
ཞིག་གིས་དམིགས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཟེན་པ་ན་རྒྱུང་འདུས་ཏེ། ཉམས་དེ་རྣམས་
ཅི་རིགས་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག་སྣང་ངོ” ཞེས་འབྲུང་ངོ།

རྫོང་། །”^༡ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གཏུམ་མོའི་^༢ཨ་ཐུང་ཞེས་
བསྐྱུགས་བརྗོད་ཀྱང་ཆེར་མཛད་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་རྗེ་ས་
པཎ་གྱིས་ཀྱང་། “རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་ཅེས་བྱའི་ཁྱིད། མི་ལ་ཡན་ཆད་དེ་
ལས་མེད། །”^༣ ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། རྗེ་སྒྲུལ་པོ་བས་ཀྱང་ཐོག་མར་
གཏུམ་མོ་བསྐྱོམས་པས་གཏུག་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་མང་དོ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་བསྟན་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ནི།
དབང་བཞི་རྣམ་དག་ཐོབ་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་
སྐྱུངས་པ་སོགས་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཀླ་དཔེ་ལས། “གང་ཟག་དང་པོའི་
ལས་ཅན་ལ། རིམ་གྱིས་པ་ནི་བསྟན་པར་བྱ། །”^༤ ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
གང་ཟག་འདི་ལ་རིམ་གྱིས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་དོ། དེས་ན་ལམ་

༡ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ། རས་པ་རྫོ་རྗེ་
དབང་ལྷག་གི་སྒོར། སོག་གངས་ ༡༥༧༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལྷ་
བ་བཟང་། རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱོམ་པ་བཟང་། ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་སྦྱོད་པ་བཟང་། ལྷ་གསུམ་ལྷུན་
འབྲུབ་འབྲས་བུ་བཟང་།” ཞེས་སོ།

༢ དེའི་གཏུམ་མོའི་ ཤིང་དཔར། སྒྲང་དཔར། བོད་དཔར། དེབ་དཔར།

༣ ས་སྐྱའི་བཀའ་འབྲུམ། ཅ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། བོད་གསུམ་ལ། སྒྲུལ་
གསུམ་རབ་དབྱེ། སོག་གངས་ ༧༡༩༩

༤ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མའི་མན་ངག་ སོག་
གངས་ ༡༩༡༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་ལ། རིམ་གྱིས་
པ་འདི་བསྟན་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

འདིའི་གྲུབ་ཆེན་པལ་ཆེར་སྤྲོ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་དབང་བརྒྱད་
ལའང་བཞུགས་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་། “རྒྱ་རོ་ཉ་པ་
དབང་བསྐྱར་དང་།། དེམ་གཉིས་ཆོས་གྱི་གཙོ་བོར་མཛད།།”^༡ ཅེས་
གསུངས་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་། “མི་ང་ཟེར་དེ་ཆོ་ཉན་བྱེད་ན།། བྱ་
ཁྱོད་ལ་ལྟ་ཆོས་གྱི་སྐལ་བ་ཡོད།། འཇུག་སློང་དབང་དང་བྱིན་བཟུང་བྱ།།
ཟབ་མོ་སྟན་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་ངག་བྱིན།།”^༢ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། ཚུལ་འདི་ལྟར་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་ཀྱང་། “དེད་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ནི།། དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་།། དེམ་པ་གཉིས་གྱི་ཉིང་
འཛིན་ལས།། བྱུང་བའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡིན།།”^༣ ཞེས་མཁས་གྲུབ་
ཆད་ལྟན་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

༡ ས་སྐྱའི་བཀའ་འབྲུག། ན་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲུག། བོད་གསུམ་པ། རྟོན་
གསུམ་རབ་དབྱེ། སྟོན་གྲངས་ ༤༡ན།

༢ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲུག། རས་པ་ཞི་བའོད་
གྱི་སྟོན། སྟོན་གྲངས་ ༡༩༡ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མི་ང་ཟེར་དེ་ཆོ་ཉན་སྟོན་ན།། བྱ་
ཁྱོད་ལ་ལྟ་ཆོས་སྐལ་བ་ཡོད།། འཇུག་སློང་དབང་དང་བྱིན་ཆབས་བྱ།། ཟབ་མོ་སྟན་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་
པ་བྱིན།།” ཞེས་སོ།

༣ ས་སྐྱའི་བཀའ་འབྲུག། ན་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲུག། བོད་གསུམ་པ། རྟོན་
གསུམ་རབ་དབྱེ། སྟོན་གྲངས་ ༩༥བ།

༥ དེ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བྱ་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་སྤར་
ཡང་དམ་བཅའ་བ།

སྟོན་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི།^༡
དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཏེ།
འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པའི་ལམ།
མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་སྐྱ་སྐྱབ་གསུང་།
འདིར་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་བཞིན།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྲིད་པོག་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་ངོ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཚུལ།
བརྒྱད་^༢ལྟ་སྤྲོ་མའི་གསུང་བཞིན་བརྗོད།

ཅེས་བྲ་སྟེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ལས། སྟོན་མ་མདོ་
ལྷགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཐེག་

༡ གྱིས། ཤིང་དཔར་ཅ་བ། སྤང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ།
སྐྱ་དཔར་ཅ་བ།

༢ རྒྱད་ ཤིང་དཔར་ཅ་བ། སྤང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ།
སྐྱ་དཔར་ཅ་བ།

བ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་སྟོན་དམ་བར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་བསྐྱལ་ས་
ཤིང་། ཚུལ་འདི་མ་ཡིན་པའི་ཐར་བར་བསྟོད་པའི་ལམ་རིས་མི་མ་བྱུན་
བ་གཞན་མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། "སངས་རྒྱལ་རང་
སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེས་བསྟེན་པའི།
ཐར་བའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད་། གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་
དེས།"¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད། རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་འདི་
ལས་གཞན་བ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། རྗེ་བཙུན་ས་བཤ་
ཀྱིས། "པ་རོལ་བྱིན་དང་གསང་སྤྲལ་ས་ལ། ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
མེད། པ་རོལ་བྱིན་པའི་སྟོས་བྲལ་ལས། ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ན་ནི།
ལྷ་དེ་སྟོས་བ་ཅན་དུ་འགྱུར། སྟོས་བྲལ་ཡིན་ན་ཁྱུང་པར་མེད།"²
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་འདིར་ནི་དེས་དོན་འགྲེལ་བར་རྒྱལ་
བས་ལུང་བསྟན་མགོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤིང་ཉིའི་སྟོལ་བྱེ་བ། རྗེས་
འདྲུག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། རྗེ་བོ་ཆེན་པོས། "སྟོང་ཉིད་གང་གིས་

¹ རྗེ་བསྟན་པ་བསྟོད་ཆོག་སྤྲུལ་ ག་མགོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ། ཤེར་བྱིན་བསྟོད་པ། ཤོག་གངས་ ༥༦བ་༣ ལས་
བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "སངས་རྒྱལ་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེས་
བསྟེན་མ། ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཐར་པའི་ལམ། དེ་ལྟར་གཞན་དག་མེད་པར་དེས།" ཞེས་སོ།

² ས་སྒྱའི་བཀའ་འདུམས། ན ས་བཤ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འདུམས། བོད་གསུམ་པ། རྗེ་མ་
གསུམ་རབ་དབྱེ། ཤོག་གངས་ ༥༦བ་༤

རྟོགས་ཤེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་
བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། ལྷ་སྒྲུབ་སྒོ་བ་མ་ཆེན་གསུང་ཡིན། དེ་ལས་
བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་ལ། སངས་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།”¹
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་བ་
བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འཁྲིད་པོ་གསེ། སེམས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
ཚུལ་མཁས་བྱུང་གི་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱད་པ་
དང་ལྟན་པའི་དཔལ་ལྟན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། འོན་ཅིང་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་ཞེས། ཉིང་ངེ་འདྲིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་
བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དེ་རྟོགས་ན་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་

1 རྟོགས་ལྟན། དབུ་མ། ༸ དཔལ་མར་མེ་མཛད། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། འོག་གངས་ ༥3བལ
ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་
ཞིང་། ཆོས་ཉིད་བདེ་བ་གཟིགས་པ་ཡི། ལྷ་སྒྲུབ་སྒོ་བ་མ་ཆེན་གསུང་ཡིན། དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་དག་
གིས།” ཞེས་འབྱུང་ཡང་། “སངས་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།” ཞེས་པའི་ཆོགས་རྒྱུང་མཐའ་མ་
གཞུང་འདིར་མི་གསལ།

2 རྟོགས་ལྟན། མདོ་སྟེ། ད ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། འོག་གངས་ ༥༤ནྟེ ལས་
བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་གང་།” ཞེས་སོ།

ལས་གྲོལ་བས་ཆེན་པོའམ་མཆོག་སྟེ། “ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཚད་མེད་
དང་།”^੧ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དཀྱིལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྡེ་བ་བཙེན་བརྒྱད་བྱང་ཡང་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་འབྲུག་པར་མཚུངས་པ་ལྟར། ཕྱག་ཆེན་གྱི་བཞེད་
ཚུལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་གངས་མང་ཡང་འབྲས་བུ་བྱང་འཇུག་ཕྱག་ཏུ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིས་བུ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་བཟང་མཐའ་དག་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་
པའི་བྱིར་བཞད་པ།

ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་སྤྱིར་གཏུ་མ།
ལྟ་ལྟར་རོ་སྒྲོམས་ཡི་གེ་བཞི།
ཞི་བྱེད་གཙུག་ཡུལ་རྫོགས་ཆེན་དང་།
དབྱུ་མའི་ལྟ་བྱིད་ལ་སོགས་པ།
སོ་སོར་མིང་འདོགས་མང་ན་ཡང་།
ངས་དོན་ལྷུང་རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་།
ཉམས་སྤོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས།

੧ ལྷུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་གང་ནས་བྱངས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུག།

དབྱེད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ།

ཅེས་པའོ། དེ་ཡང་རྗེ་སྐུམ་པོ་བ་ནི། ཆོས་དྲུག་ལྷ་ལྷན། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
སྐྱོར་གྱི་སྐོར་ནས་སྐྱོབ་མ་སྐྱོང་བར་མཛད་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱོར་
ཙུ་བ་འདི་ལ་ཡི་གེ་སོ་སོར་འདྲ་མཉན་འགའ་ཞིག་འདུག་ནའང་།
“སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། རྣམ་རྟོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པ་ཆོས་སྐྱུའི་རྒྱབས། ལྷང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་འོད། ལྷང་
སེམས་དབྱེར་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་འོ།”^༡ ཞེས་པའི་དོན་མོས་གྲུས་
དང་ཞེན་ལོག་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ངོས་ནས་སྔོན་འགོ་སྐྱོར་བ་བཞི་ལྷན།
དངོས་གཞི་ངོ་སྟོན་རྣམ་གཉིས། རྗེས་ཉམས་སྐྱོང་སྣང་ཐོག་ཏུ་སྐྱོང་བ་
གསུམ་གྱིས་འཆད་པའི་སྔོན་འགོ་ནི་སྐྱེ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དངོས་
གཞི་གཉིས་ནི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་ངོ་སྟོན་པའོ། གཤུ་མ་ནི་མཁས་གྲུབ་
ཁྱུང་པོའི་བཀའ་སློལ་ཏེ། འདི་ནི་སྔོན་འགོ་རང་བབས་རྣམ་གསུམ།

༡ རྗེ་སྐུམ་པོ་མ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། ག་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་བྲག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་འབུམ་ཉིག་འོག་གངས་ ༣༣༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་སེམས་ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུ་དངོས། ལྷང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་འོད། རྣམ་རྟོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་
སྐྱུའི་རྒྱབས། དབྱེར་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་དོན། ལྷ་མའི་གདམས་པས་རིག་པ་ངོས་བཟུང་
ཞིང་། དུས་གསུམ་དག་ཏུ་ འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན།” ཞེས་སོ།

དངོས་གཞི་སྟོན་བཞི་རང་གྲོལ། འབྲས་བུ་སྐྱ་གསུམ་རང་ཤར་གྱི་སྟོ་
ནས་སྟོན་ཅིང་། དངོས་གཞི་ལ་རྒྱན་པོའི་ངོ་སྟོད་ཅེས་གྲང་གསུངས་སོ།

ཤར་པ་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་གདམས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཉི་གུ་ཆོས་
དྲུག་ཡིན་ལ། ཆོས་དྲུག་ནི་གཏུམ་མོ་ལམ་གྱི་མང་དོ། རྒྱ་ལུས་ཆགས་
སྒྲུང་རང་གྲོལ། མི་ལམ་ཉིང་འབྲུལ་རང་སངས། འོད་གསལ་མ་རིག་
ལུན་སེལ། འཕོ་བ་མ་བསྐྱེམས་སངས་རྒྱས། བར་དོ་རྒྱལ་བ་ལོངས་
སྐྱ། ཞེས་བ་ཡིན་ཅིང་། གཏུ་མའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཆོས་དྲུག་གི་འོད་
གསལ་སྟོན་ཚུ་ལ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་ལྷན་ནི། དྲུགས་བརྒྱད་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་
མགོན་པོས་ཙྰ་བ་མགྱུར་དུ་བཞེས་བ་ན། "བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་རྟ་པོ་
ལ། གཞན་པར་གྱི་དཀྱུས་ཐོག་མ་བཅད་ན། ཁྲིམ་ལྷ་མི་འོར་ཆེ་མི་
འབྱུང་བས། སེམས་སྟོན་འགྲོ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། རང་ལུས་ལྷ་
སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ལ། འགྱུར་མེད་གྱི་གཏན་ས་མ་ཐེན་ན། མཁའ་འགྲོའི་
འཁོར་འབངས་མི་འདུ་བས། ལུས་ཡི་དམ་ལྷ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད། ལྷ་
མ་སྐྱ་བཞིའི་གངས་རི་ལ། མོས་གུས་གྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་ན། ཐུན་
ཆབས་གྱི་ཚུ་རྒྱན་མི་འབྱུང་བས། སེམས་མོས་གུས་འདི་ལ་ནན་ཏན་
མཛོད། སེམས་ཉིད་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡངས་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་སྟོན་

ཆོགས་མ་དངས་ན།། བཞེན་གཉིས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་མི་བག་བས།།
སེམས་མི་རྟོག་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།། ཆོགས་གཉིས་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུ་ལ།། སློན་ལམ་གྱིས་བྱི་དོར་མ་བྱས་ན།། དགོས་འདོད་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་མི་འབྱུང་བས།། རེས་བསྟོ་བ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།།”
ཅེས་བཤོ།

ཆོས་རྗེ་རྒྱ་རས་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་ནི། འབྲིང་ཆེན་བརྒྱད། རོ་
སྟོམས་སྐྱོར་བྱལ། རི་ཆོས་བྱུགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་འདོམས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་འབྲིང་ཆེན་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་འབྲིང། བྱམས་
སྟོང་རྗེའི་འབྲིང། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲིང། ལྷ་ལྷན་བདུད་ཅི་
ཐེགས་པའི་འབྲིང། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱོར་གྱི་འབྲིང། རྒྱ་རོའི་ཆོས་བྱལ་གྱི་

༡ སྟོབ་པ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་བཀའ་འབུམ་ཁ་སྐོང་། བ བྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་རྟོགས་པའི་མགྲུང་།
ཤོག་གངས་ ༤༤བལ་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོལ་ལ། གཞན་པན་
ཀྱི་དཀྱུས་ཐོག་མ་བཅད་ན།། ཁྲིམ་ལྷ་མིའི་འོར་ཆེ་མི་འབྱུང་བས།། སེམས་སྟོན་འགྲོ་འདི་ལ་ནན་ཏན་
མཛོད།། རང་ལུས་ལྷ་སྐྱེའི་རྒྱལ་པོ་ལ།། འགྱུར་མེད་ཀྱི་བརྟན་ས་མ་ཟེན་ན།། མཁའ་འགྲོའི་འཁོར་
འབངས་མི་འདུ་བས།། ལུས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད།། ལྷ་མ་སྐྱ་བཞིའི་གངས་རི་ལ།། མོས་
གུས་ཀྱི་ཉིམ་མ་ཤར་ན།། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བས།། སེམས་མོས་གུས་འདི་ལ་ནན་ཏན་
མཛོད།། སེམས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡངས་པ་ལ།། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱིན་ཆོགས་མ་དེངས་ན།། བཞེན་
གཉིས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་མི་བག་བས།། སེམས་མི་རྟོག་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།། ཆོགས་གཉིས་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུ་ལ།། སློན་ལམ་གྱིས་བྱི་དོར་མ་བྱས་ན།། དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས།།
རེས་བསྟོ་བ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།།” ཅེས་སོ།

འབྲིད། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་འབྲིད། གསང་སྟོང་ཕྱོག་བསྟོམ་
 ཀྱི་འབྲིད་ནམས་སོ།། རོ་སྟོམས་སྟོར་བྱུག་ནི། རྣམ་ཉོག་ལམ་འབྲེད།
 ཉོན་མོངས་ལམ་འབྲེད། ར་ཆ་ལམ་འབྲེད། ལྷ་འབྲེ་ལམ་འབྲེད། སྤུག་
 བསྐལ་ལམ་འབྲེད། འཆི་བ་ལམ་འབྲེད་རོ།། རི་ཆོས་ལ་ཟབ་ཆོས་རྒྱན་
 བཞི། སྟོར་གསུམ་ཞལ་གདམས་ཀྱི་རྒྱན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་
 ཆོས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྱུང་། གསང་བ་དབང་གི་བྱ་བོ་ཆེ། རྫོང་འེ་ལུས་
 ཀྱི་སྤྲུལ་བཤད། བར་དེའི་འབྲིད་དང་བཞི་ཡིན། གཉིས་བ་ནི། དམར་
 ཁྲིད་གོགས་སེལ་ཀྱི་རྒྱན། མགྱུར་འབྱུམ་དཀར་ཆག་གི་རྒྱན། སེལ་
 བྱའི་སྤེ་མཆན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་ནམས་སོ།།

ཡི་གེ་བཞི་བ་ནི། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྐད་དོད། ཨ་མ་ན་སེའི་སྤྱ་
 ལས་བྱངས་ནས་ཀྱང་འཆད་ཅིང་། དེའི་དོན་ཆོག་འབྱུ་བཞིའི་སྟོན་ནས་
 ཀྱང་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཙུ་བཅད་པ། གཉིས་བ་
 སེམས་ཀྱི་གཞི་ཐབས་བསྟན་པ། གསུམ་བ་སེམས་ཀྱི་གོལ་ས་
 བཅད་པ། བཞི་བ་སེམས་ཀྱི་ལམ་འབྲེད་བསྟན་པའོ།། དམ་བ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དམ་ཆོས་སྤུག་བསྐལ་ཞི་བྱེད་ནི་འདི་ལྟར། “དམ་ཆོས་སྤུག་
 བསྐལ་ཞི་བྱེད་འདི།། གདོན་གདོད་སྦྱིན་པོ་མོ་འདུལ་ཅ་ན།། བརྟུལ་

ཞུགས་འཕྲུལ་འཁོར་འཆར་བ་ཡིན། ལུས་ལ་ན་ཆ་བྱང་ཅ་ན།
 དབྱིངས་རིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅ་ན། ཉོན་
 མོངས་ལ་འབྱར་འཛོམས་གཏོང་བ་ཡིན། གཅིག་ཕྱར་སྒྲོག་ཏུ་ཉལ་ཅ་
 བ། རིག་པ་རྩེན་པར་འཛོག་པ་ཡིན། མང་པོའི་གསེབ་ཏུ་སྡོད་ཅ་ན།
 གང་ཤར་ངོ་ལ་བལྟ་བ་ཡིན། བྱིང་ན་པཎ་གྱིས་སེང་བ་ཡིན། འཕྲོ་ན་
 ཅ་བ་གཅོད་པ་ཡིན། མེད་ན་དབྱིངས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་
 ཡུལ་བྱིར་འབྱང་ཅ་ན། དེ་ཉིད་དོན་ལ་བལྟ་བ་ཡིན། དམ་ཚུལ་སྤྱད་
 བསྐྱེལ་ཞི་བྱེད་འདི། ལྟས་ངན་བྱང་ན་གཡང་དུ་ལེན། རྣམ་རྟོག་རི་
 ལྟར་དགེས་དགེས་མཛོད། ར་ཆ་བྱང་ན་ཐོགས་སུ་འདོན། འབྱང་བ་
 རི་ལྟར་དགེས་དགེས་མཛོད། འཆི་བ་བྱང་ན་ལམ་དུ་སྒྲོང་། འཆི་
 བདག་རི་ལྟར་དགེས་དགེས་མཛོད། དམ་ཚུལ་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཞི་བྱེད་
 འདི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལགས།”^༡ ཞེས་དམ་བས་

༡ འཕྲོ་སྐད་དཔལ།

༢ དཔལ་སྤྱངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དགུ་བ། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ། དམ་ཚུལ་སྤྱད་
 བསྐྱེལ་ཞི་བྱེད་གྱི་སྤྱིང་པོར་འཕྲུལ་བའི་རྩི་མཁུར། ཞེས་བྱངས་ ༡༧བལྟ་ ལས་བྱང་བ་བྱང་ཟད་མི་
 འབྲསྟེ། “དམ་ཚུལ་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཞི་བྱེད་འདི། གདོན་གཞོད་སྤྱིན་པོ་མོ་འདུལ་ཅ་ན། བརྟུལ་ཞུགས་
 གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་འཆར་བ་ཡིན། ལུས་ལ་ན་ཆ་བྱང་ཅ་ན། དབྱིངས་རིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་ཡིན།
 རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅ་ན། ཉོན་མོངས་ལ་འབྱར་འཛོམས་གཏོང་བ་ཡིན། གཅིག་ཕྱར་སྒྲོག་ཏུ་ཉལ་ཅ་
 བ། རིག་པ་རྩེན་པར་འཛོག་པ་ཡིན། མང་པོའི་གསེབ་ཏུ་སྡོད་ཅ་ན། གང་ཤར་གྱི་ངོ་ལ་བལྟ་བ་ཡིན།

རྗེ་བཙུན་དང་མཇལ་དུས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ།། གཙུག་ཡུལ་ནི་དམ་
 བའི་གདམས་པ་མ་ཅིག་གི་ཟབ་ཆོས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་།
 རྗེ་གས་ཆེན་མན་ངག་ལྟ་བུའི་འཕྲེང་བ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱའི་
 སྤྱགས་ཀྱི་བཙུན་ཕྱང་བ་ནམས་དང་། ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བྱིད་ཅེས་བྲ་
 བ་ལ་སོགས་པ། གདམས་དོན་ལ་སོ་སོར་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་མི་
 འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པས་བཏགས་ན་ཡང་། དྲང་ངེས་རྗེ་བཞིན་འབྱེད་པའི་
 ལྷང་རིགས་ལ་མཁས་པས་ལེགས་པར་དབྱུད་ན། བན་ཚུན་ཆ་གང་
 ལྟར་མི་འགལ་བར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་སྟེ། བློ་མེད་འོད་ལས།
 "རྗེ་ལྟར་ས་ལ་རིན་ཆེན་མིང་།། དབྱེ་བ་ཐ་དད་ཐ་དད་ནི།། ཡུལ་དང་

བྱིངས་ན་པལ་གྱིས་གསེང་བ་ཡིན།། འཕྲོན་ཙུ་བ་གཙུག་པ་ཡིན།། རྟོན་ན་དབྱིངས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན།།
 ཤེས་པ་ཡུལ་བྱིང་འབྲང་ཙུ་བ།། དེ་ཉིད་དོན་ལ་བལྟ་བ་ཡིན།། དམ་ཆོས་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་བྱེད་འདི།།
 ལྟས་ངན་བྱུང་ན་གཡང་དུ་སྟོན།། ལྟས་ཉོག་རྗེ་ལྟར་དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། ལྟ་ཆ་བྱུང་ན་སོགས་སུ་
 འདོན།། འབྱུང་བ་རྗེ་ལྟར་དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། འཆི་བ་བྱུང་ན་ལམ་དུ་སྟོང་།། འཆི་བདག་རྗེ་ལྟར་
 དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། དམ་ཆོས་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་བྱེད་འདི།། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
 ལགས།།" ཞེས་སོ།།

༡ ལྷང་རིགས་མཁས་ སྤང་དཔལ། དེབ་དཔལ།

ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་བརྗོད། རིན་ཆེན་དབྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད།”^੧

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་བསྐྱོམ་བའི་རིམ་པ་རྗེ་ལྟར་ཞེན་སྤྲས་པ།

དེས་ན་འདི་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས།

བསྐྱོམ་^੨པ་འཆོལ་དང་སྐྱོམ་ཐོག་ནས།

ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས།

འདི་^੩ནི་སྤྱི་མའི་ལུགས་བཞིན་ཡིན།

ཅེས་བ་སྟེ། ལུགས་གཉིས་པོ་རྗེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་
མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། “ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྷན་བའི་ལྷག་མཐོང་གིས།
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། ཐོག་མར་ཞི་
གནས་བཅའ་བྱ།”^੪ ཞེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས་ཀྱང་། “ཚུལ་

੧ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད། སྤྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ཤི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག་གངས་
੩੩ན་

੨ སྐྱོམ་ ཤིང་དབར་རྩ་བ། སྐྱང་དབར་རྩ་བ། བོད་དབར་རྩ་བ། དཔལ་དབར་རྩ་བ། དེབ་དབར་རྩ་བ།
ལྷ་དབར་རྩ་བ།

੩ འདིར་ ཤིང་དབར་རྩ་བ། སྐྱང་དབར་རྩ་བ། བོད་དབར་རྩ་བ། དཔལ་དབར་རྩ་བ། དེབ་དབར་རྩ་བ།
ལྷ་དབར་རྩ་བ།

੪ རྗེ་བཀྲ་ན། དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྟ། སྤྱོད་འཕུག་ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་ ੩੩བ་

ཁྱིམ་ས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་
ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད།”^੧ ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་སྒྲོམ་ཐོག་
ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ལྷགས་སོ།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཐོག་མར་ནི་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་
སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་
པས། “སྒྲོ་ལྡན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། ལེགས་པར་རྟོན་དང་གནས་
བཟང་དང་། ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་
བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན།”^੨ ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་སྤྱི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་རྣམ་
པར་དག་པ་ལ་གནས་བཅས་ཤིང་། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་ལྡན་
པས། ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆོགས་བསྟེན་པ་སོགས་དང་།
སྦྱར་བའི་ཆོས་དྲུག་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་པ།

བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བྱ་ལ།

੧ རྩེ་བཀའ་དགོན་བཅེགས། ཆ འདོད་སྤང་གི་ལེའུ། བཞི་བཙུ་ཅ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ੧༤༤བཤ
ལས་བྱང་བ་རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། ཉིང་ངེ་
འཛིན་རྣམས་ཐོབ་ནས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོམ།” ཞེས་སོ།

੨ རྩེ་བཙུན། སེམས་ཅན། བེ རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་སོ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ། ཤོག་
གངས་ ੧༥བཤ ལས་ཆོགས་རྒྱང་མཐའ་མ་རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་
ལྡན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ།

ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྔ་བྱས་ནས།
རྒྱང་རོ་དབྱ་སྤྱགས་དག་ཏུ་བསལ།
རིག་པ་དྲངས་སྟོགས་ལེགས་པར་བྱེད།^੧
ནམ་དག་དགོ་བའི་སེམས་ལྔ་བས།
སྤྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་།
ཟབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེམ།
ཤྱགས་དྲག་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས།
བྱས་ནས་སྒྲ་མ་རང་ལ་བསྟེམ།

ཞེས་པ་སྟེ་ནམ་དག་དགོ་སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟབ་
ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་ཏེ་བྱར་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གོ་བར་ཟད་
དོ།

དེ་ལྟར་སྟོར་བའི་རིམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སེམས་གནས་
བསྐྱབ་པའི་ཐབས་བཤད་པ།

੧ ཟླ། ཞིང་དཔར་ཅ་བ། སྤང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ། ལྷ་
དཔར་ཅ་བ།

སྒྲུང་བ་བན་བྱན་ངང་དེ་ལ།
 དེ་དོགས་ལ་སོགས་ནམ་ཉོག་གིས།
 བཅས་བཅོས་གང་ཡང་མི་བྱེད་བ།
 གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་ཞོག །¹
 བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་ལྟ་བུ་ཡི།
 ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་མ་ཡིན་བ།
 མ་ཡངས་དྲན་པའི་རྒྱང་སོ་ཚུགས།
 འགྲུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟོགས།²
 རིག་ཅིང་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ལ།
 ཉིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་གཅེར་གྱིས་ལྟོས།
 རྣམ་ཉོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་བ།
 དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟེན་བ།

¹ གཞག། ཤིང་དཔར་རྩ་བ། སྒྲུང་དཔར་རྩ་བ། བོད་དཔར་རྩ་བ། དཔལ་དཔར་རྩ་བ། དེབ་དཔར་རྩ་བ།
 ལྷ་དཔར་རྩ་བ།

² བསྟོགས། ཤིང་དཔར། སྒྲུང་དཔར། དེབ་དཔར། བོད་དཔར།
 ལྷ་དཔར་རྩ་བ། སྟོགས། ཤིང་དཔར་རྩ་བ། སྒྲུང་དཔར་རྩ་བ། བོད་དཔར་རྩ་བ། དཔལ་
 དཔར་རྩ་བ། དེབ་དཔར་རྩ་བ།

ཡང་ན་རལ་སྐོར་མཁན་བཞེན་དུ།
ནམ་ཉིག་ཅི་སྐྱེས་བད་བད་གཙོད།
བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆོ།
བན་པ་མ་ཤོར་སྟོད་ཀྱིས་སྟོད།
ཅིམ་ཀྱིས་བསྐྱེམས་ལ་སྟོད་ཀྱིས་སྟོད།
སེམས་ཀྱི་འཛོག་ས་དེ་ན་གདལ།^༡
ཞེས་དང་གཞན་ཡང་རི་སྐྱོད་དུ།
"འཇུར་བྱས་བཅེངས་པའི་སེམས་ཉིད་ནི།
སྟོད་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།"^༢
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་ཡངས་སྟོད།
ནམ་ཉིག་གང་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ།
བལྟས་ཆེ་རང་ཡལ་སྟོང་སང་འཆར།
དེ་བཞེན་གནས་ཆེའང་བརྟགས་པ་ན།
མ་བསྐྱེབས་སྟོང་གསལ་ཅིག་གོ་བ།

༡ བསྐོར་ ཤིང་དཔར་ཅ་བ། སྐྱང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ།
ལྷ་དཔར་ཅ་བ།

༢ མ་ཅིག་གི་ལུང་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་ཆེད།

༣ རྩེ་བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། མེ སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༥༣

ཞེས་སོ།། དེ་ཡང་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་
གསལ་བའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡན་ལག་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་མཆོན་
ཉིད་པ་ནི། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་ས་པ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་རྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པས།

67

“ཉེས་པ་ལྔ་སྤྱོད་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལོ།”^༡
ཞེས་ཉེས་པ་ལྔ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སེམས་གནས་པ་དགུས་འགྱུབ་པར་གསུངས་ལ། སེམས་དགུ་པོ་
དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེར་སྟོབས་བྱུག་གིས་འགྱུབ་
ཅིང་། ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་ལྔ་ན་པར་གསུངས་སོ།།^༢

འོ་ན་དམིགས་ཉེན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་རེ་འཇིན་
བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཙུམ་ལྔ་ན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཇིན་སྟོན་མེད་
བསྐྱུབ་པའི་དམིགས་ཉེན་ལ། རྒྱབ་པའི་དམིགས་པ། དབྱེད་པ་རྣམ་
སྤྱོད་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་
གི་དམིགས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཀྱང་།^༣ གདམས་པ་
འདིར་སྤྱི་མ་གོང་མ་པལ་ཆེར་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྟོན་པར་
བཞེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཚུལ་དེ་ཉིད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་ལ་མིག་ནས་
མཆི་མ་འབྲུག་ཅིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་གཡོ་བ་དང་། ཡིད་མོས་གུས་བྱུག་

༡ སྟོབས་ལྔ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ རྩི་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། འོག་གངས་
༩༣ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉེས་པ་ལྔ་སྤྱོད་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བའོ།” ཞེས་སོ།

༢ སྟོབས་ལྔ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ རྩི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། འོག་གངས་ ༡༣༣བ།

༣ སྟོབས་ལྔ་ན། མདོ་སྟེ། ཅ མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་ངེས་འབྱེད། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་ ༣༩༣།

པོས་སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་གདུང་ལྷགས་དྲག་པོས་^༡གསོལ་
 བ་རྒྱན་རིང་དུ་བཏབ་པའི་མཐར་སྐྱ་མ་རང་ལ་ཐེམ་པས་བྱེན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པར་བསམ་ཞིང་སྒྲུང་བ་བན་བྱན་དུ་གྱུར་པའི་ངང་དེ་ལ་
 གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་འདི་འབྲེལ་གྱུ་བ་ན་སྟམ་པའི་
 རེ་བ་དང་། འཕྲལ་ཕྱགས་སུ་མི་འདོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་དུ་
 དོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅས་བཅས་གང་ཡང་མི་
 བྱེད་པ། སྒར་འདས་ཀྱི་རྗེས་མི་གཙོད། མ་འོངས་པའི་སྤྱན་མི་བསུ་
 བར། ད་ལྟ་འགྱུ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ངང་དུ་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་
 འཛོག་གོ།^༢ དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཆེ་བརྒྱལ་བ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུ་
 ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ། སེམས་གཡོ་མེད་
 དུ་གནས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡོངས་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྗེད་པ་མེད་པའི་
 དབྱ་པའི་རྒྱང་སོ་ཚུགས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དབྱ་པའི་ཐག་
 པས་བཅིངས་ཀྱང་། དབྱ་བ་ཉམས་ན་སེམས་འགྱུ་བའི་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་
 ཉེན་ཆེ་བས། དབྱ་པའི་ལྷགས་ཞན་དུ་སོང་ནས་སེམས་གཞན་དུ་འགྱུ་
 བའམ་མི་འགྱུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བྱ་ར་བ་ལྟ་བུ་བསྟོགས་ནས་

^༡ ལྷགས་དྲགས་པོས་ སྐང་དཔལ།
^༢ བཞག་གོ། དཔལ་དཔལ།
 གཞོག་གོ། སྐང་དཔལ། ཤེས་དཔལ། བོད་དཔལ།

འཛིག་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། “སེམས་ཀྱི་སྒྲང་ཆེན་ལོག་
འགོ་བ།། དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ།། དན་པའི་ཐག་པས་ངེས་
བཅིངས་ཏེ།། ཤེས་བཞིན་ལྷགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ།།” ཞེས་འབྱུང་
བ་ལྟར་རོ། མདོར་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱབ་པ་དན་ཤེས་ཀྱི་
སྟོང་ཚུལ་¹ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་ཡང་དན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བྱུང་ན་ཤེས་བཞིན་དན་པའི་འབྲས་བྱར་གསུངས་པས་ཞར་ལ་འོང་
ངོ།། དེའི་ཆེ་རྒྱུ་རྟོག་གཞན་འགགས་ནས། སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་
བ་ངེས་བྱུང་ན་དེ་ཁའི་ངོ་བོ་ལ། དན་པ་ཉིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་གཅེར་གྱིས་སྟོས་ཤིག་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་འབྱུང་བའམ་རྒྱུ་
རྟོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ། དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ལ་རག་ལས་སོ།། ཡང་ན་ནི་འདུལ་བ་ལྷུང་ལས།
མདའ་མཁན་དང་རལ་བསྐྱོར་མཁན་འཐབ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར།²
དན་ཤེས་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་ཐོག་བརྩིས་སུ་རྒྱུ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་པ་དེ་

1 ལྷོ་བསྟན། དབུ་མ། ༩ སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་
༩༣༩ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འབྲས་ཏེ། “ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ལོག་འགོ་བ།། དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་
ལ།། དན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས།། ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ།།” ཞེས་སོ།།

2 དན་ཤེས་སྟོང་ཚུལ་ དེབ་དཔར།

3 འདུལ་བ་ལྷུང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་ལྷུང་ལྷུངས་མ་རྟེན།

འབྲལ་དུ་བྱེད་བྱེད་བཅད་དེ་འཕྲོ་འབྲུད་མི་འདུག་པའོ། རྣམ་རྟོག་གི་
 འཕྲོ་བཅད་པའི་མཐར་འབྱུང་བ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་བླན་ཤེས་མ་
 ཤོར་བ་ཁོང་གིས་ལ་འབྲལ་དུ་སྟོང་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས་ལ་མཉམ་
 གཞག་གི་ངང་དུ་སྟོང་དགོས་ཏེ། མ་ཅིག་གིས། “ཉིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་
 ལ་སྟོང་གིས་སྟོང།། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ས་དེ་ན་གདལ།”^༡ ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་ངེ་སྒྲུང་དུ། བམ་ཐེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། “འདྲུང་བྱས་བཅིངས་
 པའི་སེམས་ཉིད་ནི།། སྟོང་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།།”^༢ ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཁོང་གིས་ལ་སྟོང་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། འདི་ཙམ་ལས་
 སྐྱེམས་བྲགས་ན་གློད་པ་སྐྱེ་བ་འདུག་སྟུང་པ་ལས་ཅུང་ཟད་སྟོང་། འདི་
 ཙམ་ལས་སྟོང་བྲགས་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བ་འདུག་སྟུང་པ་ལས་ཅུང་ཟད་
 བསྐྱེམས་ན་རན་པར་འབྱུང་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་རྣམ་རྟོག་
 གི་འབྱུང་བ་ལས་སེམས་སྒྲན། གནས་ཆ་བྱང་རེས་ཀྱི་བྱིང་ཐོན་བྱས་
 རས་འཛོག་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མིས། “བཙོན་པ་བསྟེན་ན་
 གློད་པ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་།། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུང་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུང།།
 འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འདུག་ཉིད་དཀའ་ན།། བདག་གི་སེམས་

༡ མ་ཅིག་གི་ལུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོང་།

༢ རྟེན་བསྟེན། རྒྱུད་འབྲེལ། མེ་སར་ཏ། དོ་ཏ་མཛོད། ཤོག་གངས་ ༥༡༣

དཀྱུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི།” ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་དག་གི་
དུས་སྡུ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཐོག་བརྩིས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་
སྐྱེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་པ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་རང་
ཡལ་དུ་སོང་བའི་སྟོང་སང་འཆར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་
གནས་པའི་ཆེའང་བརྟགས་པ་ན་མ་སྐྱེབས་སྟོང་སང་གསལ་ཕྱིག་གོ་བ།
སྒྲ་བྱི་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ལ་གནས་འགྱུ་འདྲེས་པ་
ཡིན་ཅེས་སྒྲོམ་ཆེན་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།།

ཡང་ན་སེམས་གནས་པ་སྟོང་ཐབས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ཅི་
འདྲ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་། མི་འགོག་པར་གང་དུ་འགྱུ་གང་ལ་འགྱུ་ངོས་ཟེན་
པར་བྱས་ཏེ་རྣམ་རྟོག་དེའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་ཞིང་འཛོག་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་
པས་མཐར་འགྱུ་བ་འགགས་ནས་གནས་པ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་
རྩིས་ནང་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱངས་པའི་བྱ་བ་ཅོན་ནི། རྒྱ་མཆོའི་ནང་
དུ་འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱར་ཏེ། རོ་ཏ་ལས། “རྩི་
ལྟར་གཟིངས་ནས་འཕྱར་བའི་བྱ་རོག་ནི།། རྩོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་

༡ གྲེ་བལྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༡ སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མི། བཤགས་བསྟོད། འོག་གངས་ ༣༠༥བཤ ༥ས་
བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙོན་པ་བསྟེན་ན་ཁོད་པའང་འབྲུང་འགྱུར་ཞིང་། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་
བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།། འདི་ཡི་རིགས་པའང་མཉམ་འཇུག་རྟེན་དཀའ་ན།། བདག་གི་སེམས་ དཀྱུགས་པ་
ནི་རྩི་ལྟར་བགྱི།།” ཞེས་སོ།།

སྒྲུང་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་བར་
བྱ་སྟེ། ཡང་དགོན་པས། “སྒོ་རྣམ་རྟོག་ལ་སྒྲིན་དུ་མི་ལྟ་ཞིང་། མི་རྟོག་
པ་ཆེད་དུ་མི་སྒྲོམ་པར། སེམས་རང་ལུགས་སུ་ཞོག་ལ་རྒྱུང་སོ་
ཚུགས་དང་། སྒྲོམ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཕེབས་པ་ཅིག་འོང་གི།”^༢
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་དེར་སང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་གཞག་
ཐབས་བྱུག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ས་ན་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུང་རོ།
དེ་ལྟར་ཞེ་ན། “སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་བཞིན་བཞག བྱུང་ཆེན་མཁའ་
ལ་ལྷིང་བཞིན་བཞག །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཟིངས་བཞིན་བཞག །བྱ་
ཚུང་ལྟ་ཁང་བལྟ་བཞིན་བཞག །མཁའ་ལ་བྱ་འཕྱར་རྗེས་བཞིན་
བཞག །རས་བལ་བདལ་བ་བཞིན་དུ་བཞག །སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་

༡ རྟེན་བཞུག། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་སངས། རོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་ འོག་གངས་ ༡༢༣ནྟེ ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་གཟིངས་ལ་འཕྱར་བའི་བྱ་རོག་ནི། ཕྱོགས་རྣམས་བསྒྲོར་ཞིང་སྒྲུང་ཡང་
དེ་ཅུ་འབབ།” ཅེས་སོ།

༢ རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་ཀྱི་གསུང་འབྱུང་། ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྟེས་སྒྲོར། ༡ འོག་
གངས་ ༡༡ནྟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒོ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲིན་དུ་མ་བལྟ་བར། མི་རྟོག་པ་ཆེད་
དུ་མ་བསྒྲོམ་པར། སེམས་རང་ལུགས་སུ་ཞོག་ལ་རྒྱུང་སོ་ཚུགས་དང་། སྒྲོམ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕེབས་དུ་
ཕེབས་པ་ཅིག་འོང་གིས།” ཞེས་སོ།

འདི་དག་གིས། རྣམ་འབྱོར་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར།”¹ ཅེས་བ་སྟེ།
དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མ་དེ་མཆོག་ཏུ་གསལ་ཞིང་
དྲངས་པར་གནས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ལ་
མཆོན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྟིག་དང་བྱིང་གོད་སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྲིབས་པར་
འཛིག་བའོ།² གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། མཁའ་ལྗིང་ནི་ནམ་མཁར་རྒྱ་
བའི་ཆེ་གཤོག་པ་དེབ་པ་སོགས་ཅུལ་བ་ཏུ་ཅང་མི་དགོས་པ་རང་
ལྷགས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཏུ་ཅང་གིམས་པ་དང་ཏུ་ཅང་
སྟོད་བྲགས་པ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་གིམས་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་
ཅིང་། འཕྲལ་སྟོད་ཆགས་པས་བྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱོང་
བའོ། གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྒྱང་གིས་བསྦྱོད་ཀྱང་
ཁར་རྒྱབས་ཅུང་ཟད་བྱུང་ཡང་གཡོ་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་འཛིག་བའི་ཆེ། རྣམ་ཏྟིག་སྤྲ་མོ་འགས་ཅུང་ཟད་གཡོས་
ཀྱང་། རྣམ་ཏྟིག་རགས་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་འཛིག་གོ། བཞི་
པ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱང་ལྟ་ཁང་བལྟ་བའི་ཆེ། རི་མོའི་ཆ་ཤས་སྤྲ་བ་ལ་

1 འདི་གཞུང་གཞན་ཞིག་ནས་དྲངས་སམ། ཡང་ན་པཎ་ཆེན་རང་ཉིད་ནས་སྤྲོམ་ཆོག་ཏུ་མཛད་པ་གང་
ཡིན་ཞུ་དགའ།

2 སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྲིབས་པར་འཕོག་བའོ། ཤིང་དཔར། རྒྱང་དཔར། བོད་དཔར།
སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྲིབས་པས་འཕོག་བའོ། དེབ་དཔར།

རྟོག་དཔྱད་མི་འཇུག་ཅིང་། ཆ་རགས་པར་བཀྱ་བ་ལ་མི་གཡེང་བར་
བལྟ་བ་བཞིན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཆེ་སྒོ་ལྗེའི་དབང་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཅི་ཤར་ཡང་རྟོག་དཔྱད་དང་ཆགས་སྤང་མི་
བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། ལྷ་པ་ནི། དཔེར་ན་
བྱ་ནམ་མཁར་འཕུར་བའི་རྗེས་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་
བཏང་སྟོམས་ཅི་འབྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། ཆགས་སྤང་སྟོངས་གསུམ་གང་
གིའང་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། ཡུག་པ་ནི།
དཔེར་ན་རས་བལ་བཟུལ་བའི་ཆེ་འཇམ་ཞིང་། ཁོང་སྟོད་སྟོད་པོར་ཡོད་
པ་བཞིན་དུ། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་སེམས་དུག་གསུམ་མཛོན་
བྱུར་པ་དང་བྱིང་གོད་ཀྱི་རྩ་བ་རེག་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་མཉམ་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

༥ དེ་ལྟར་བསྐྱུངས་པ་ལས་ལག་རྗེས་ཅི་འབྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན།

མཉམ་གཞག་ངོ་མོ་གང་གིས་ཀྱང་།

མ་བསྐྱེབས་^༡ བྱངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་།

༡ འཇམ་ཞིང་ ཤིང་དཔར། བོད་དཔར།

༢ མ་སྐྱེབས་ ཤིང་དཔར། བོད་དཔར། དཔལ་དཔར། དེབ་དཔར། སྤང་དཔར། ཤིང་དཔར་རྩ་བ། བོད་
དཔར་རྩ་བ། དཔལ་དཔར་རྩ་བ། སྤང་དཔར་རྩ་བ།

མ་བསྐྱེབ་ དེབ་དཔར།

གཟུགས་ཅན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས།

སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་།

ཅི་ཡང་འཆར་བས་ཕྱི་གཤིས་ཀྱི་བུ།

ཞེས་པའོ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པས་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་གང་གིས་
ཀྱང་མ་སྐྱིབས་པ་དྲངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་
ཀྱི་དངོས་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་
འདྲ་བ་ཡིན་པ་ལ། ཡང་བཟང་ངན་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ཅི་བྱུང་ཡང་མེ་ལོང་
དྲངས་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་ཕྱི་གཤིས་བར་ཅི་ཡང་འཆར་
བ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་གཟུང་དང་བྲལ་བའི་ཉམས་འཆར།
འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རི་ལྟར་བརྟན་ཡང་ལུས་སེམས་ཤིན་
སྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་བདེ་བས་མ་ཟེན་ན་འདོད་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་དང་། དེས་
ཟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་གནས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མདོན་ཤེས་རྩ་
འབྲུལ་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ་དང་། བྱུང་
བར་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་ལམ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
འཕྲོལ་བ་ཡིན་ལོ།

འོ་ན་ལམ་འདི་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཅི་འདྲར་ངོ་སྟོན་ཅི་ན་

སྐྱེས་པ།

དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི།
མངོན་སུམ་ལྟག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱང་།
འདི་ཞེས་གཟུང་ཞིང་བསྟན་དུ་མེད།
གང་ཤར་འཛིན་མེད་ལྟག་པར་འཛིན།
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སྤར་བཅངས་སུ།
གཏོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས།
དང་སང་གངས་རིའི་སྟོན་ཆེན་པ།
པལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་སྟོགས།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི།
དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་གནས་པ།
སྤྱབ་པའི་མཛད་བྱུང་ཐབས་མཁས་དང་།
སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོང་འོ་སྟོད་ཚུལ།
ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྲ།

ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། ད་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་སྟོད་རི་
ལྟར་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡ བསྟོན་པའི་ ཤིང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ། སྐང་དཔར་
ཅ་བ། ལྷ་དཔར་ཅ་བ།

དན་ཅི་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ལ།
རོ་སྤྱོད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།
སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱུན།
དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས།
བདག་སྒོ་མོངས་པའི་ཐུན་སེལ་བའི།
ཅུ་བའི་སྒྲ་མའི་ཞལ་གདམས་དགོད།

ཅེས་བ་སྟེ། གཞན་རྟོགས་སྤྱི་ཞིང་དམ་འཆའ་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་སྤོན་མ་
རྣམས་དང་སྒོས་པའི་སྤྱོན་མེད་དོ། དེས་ན་འདི་ལ་རོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་
བ་སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་། དེ་དག་གི་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ་ནས་བསྟན་བའོ།

དང་པོ་(རོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བ་)ནི། སྤོན་བས་སེམས་
རྟོགས་ན་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱལ་གཞན་དུ་མི་བཅའ་
’ཅེས་བ་དང་། ས་ར་ཉས་ཀྱང་། “སེམས་ཉིད་གཅིག་སུ་ཀྱན་གྱི་ས་
པོན་ཏེ། གང་ལ་སྤྱིད་དང་ཐུང་ན་འདས་འཕྲོ་བ། འདོད་པའི་འབྲས་སུ་
ཐམས་ཅད་སྟེར་བྱེད་བ། ཡིད་བཞིན་ཁོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་

༡ འདི་མདོ་རྒྱུད་གང་གི་ལུང་ཡིན་པའི་འཛིན་མ་ཐུབ་པས་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་རུང་མ་རྟོགས།

འཆའ་ལོ།”^༡ ཞེས་བ་དང་། སྤྱིང་རས་ཀྱིས་ཀྱང་”རང་གི་སེམས་ཉིད་
 རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན།། སྤྱོད་དོགས་ནང་ནས་ཆོད་ན་ཡོངས་ཀྱང་
 ཡིན།།”^༢ ཞེས་བཤད་བ་ལྟར། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིམ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་བ་དང་། མ་རྟོགས་བ་ལས་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་
 ཁེ་ཉིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མདོ་རྒྱུད་དམ་བ་ཐམས་ཅད་དགོངས་བ་མ་སྟུན་
 ལ། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་བཅད་ནས་^༣ བསྐྱོམ་ཚུལ། ཁ་ཅིག་ནི་མཉམ་
 གཞག་གི་རང་ནས་རང་གི་སེམས་ཕྱི་དང་ནང་དང་སྦྱེ་བ་དང་གནས་བ་
 དང་འགག་བ་གང་དུ་བྱུང་བ་དཔྱད་བ་ན། གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བར་
 མཐོང་བའི་ཆེ། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོད་བ་དང་། སེམས་ངོ་འཕྲོད་བ་
 དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་དོན་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ། དོ་ཏ་ལས། “སེམས་དང་སྣང་
 བ་ཐམས་ཅད་ནི།། བཅ་ལ་ན་མི་རྟོག་འཆོལ་མཁན་གང་ནའང་མེད།།
 མེད་བ་དུས་གསུམ་མ་སྦྱེས་མ་འགགས་བས།། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་

༡ རྟེན་བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སངས་ཏེ། དོ་ཏ་མཐོང་། འོག་གངས་ ༥༥ ལས་བྱུང་བ་ཆོགས་རྟེན་
 གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདོད་བའི་འབྲས་སུ་སྟེར་བར་བྱེད་བ་ཡི།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༢ རྟེན་བརྟན་ཐོབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲུམ་ལས་མགྱུར་གྱི་རིམ་ལ། སྤྱིང་ཆེན་རས་བ་བརྒྱ་རྩ་དྲེའི་གསུང་
 འབྲུམ། བོད་དང་པོ། འོག་གངས་ ༩༩ནི་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་སེམས་ཉིད་
 རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་།། སྤྱོད་དོགས་ནང་ནས་ཆོད་ན་ཡོངས་ཀྱང་འབྱུང་།། མཉམ་བཞག་རྟེན་
 ཐོབ་མེད་པར་བརྟན་བྱས་ནས།། གཞན་པན་རྒྱ་ཆེར་མོད་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་བ།” ཞེས་སོ།

༣ གཞི་རྩ་བཅད་ནས་ ཤིང་དཔར། བོད་དཔར།

འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་
ཡིན། དེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ།”^༡ ཞེས་པའི་དོན་དུ་
འདོད། ཡང་འགའ་ཞིག་ནི་སེམས་བཅའ་བས་རང་གི་ལུས་འདིའི་སྤྱི་
བོན་ས་རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དང་། ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་གཟུགས་ཅན་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བར་
མཐོང་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཞང་རིན་པོ་
ཆེས། “ཀུན་གྱི་ས་བོན་རང་སེམས་གནས་ལུགས་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྲས་
བཅས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་དང་ནི། ཡེ་ནས་ཁྱད་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་
སྤང་།། བེམ་པོ་མ་ཡིན་རང་གི་ངང་གིས་གསལ།། དངོས་པོར་མ་བྱུང་
ཁ་དོག་ཆད་ཀྱིས་སྤྱོད་།།”^༢ ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྤྲུམ་དུ་དགོངས།
ཡང་ལ་ལ་ནི། སྤང་འདས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྗེས་མི་གཙོད། མ་འོངས་པའི་

༡ སྤེ་བཙུན། རྒྱད་འགྲེལ། ཞི་སར་ཉ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་ འོག་གངས་ ༡༣༣བ༡ ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་དང་ཆས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། བཅའ་ན་མི་རྟོག་ཆོལ་མཁན་གོང་
ནས་མེད། མེད་པ་དུས་གསུམ་མ་སྟེས་མི་འགག་པས། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། རང་
བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན། དེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ།” ཞེས་སོ།

༢ ཞང་སྤྱེ་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། པོད་ང་ལ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལམ་ཟབ་མཐར་ཐུག་ ཆིབ་རིད་པར་ལ།
རྟོར་སྤྱིང་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་། ༡༩༧༤ འོག་གངས་ ༣ན༥ ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀུན་གྱི་ས་བོན་རང་སེམས་གནས་ལུགས་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀུན་གྱི་
ཐུགས་དང་ནི། ཡེ་ནས་ཁྱད་མེད་སྤྱེ་མེད་ཆོས་སྐྱར་མཉམ།། བེམ་པོ་མ་ཡིན་རང་རིག་ངང་གིས་
གསལ།། དངོས་པོ་མ་བྱུང་མདོག་དབྱིབས་ཆད་ཀྱིས་སྤྱོད་།།” ཞེས་སོ།

ཤེས་པའི་སྤྱན་མི་བསྟུ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སོ་མ་མ་བཅས་པ་དེའི་ངང་
 ཏུ་སྤྱན་ནེ་བཞག་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེན་ཆར་གྱི་མངོན་སུམ་ཏུ་
 མཐོང་ལ། དེའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་ཅུ་བ་ཆོད་ཅིང་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ས་ར་ཏུས། “སོ་མ་མ་བཅས་སྟུག་པར་བཞག་།”^༡ ཅེས་སོགས་དང་།
 གྲུབ་ཆེན་སྤྱིང་གིས། “མ་བཅས་སོ་མར་བཞག་ན་རྟོགས་པ་འཆར།།
 རྩ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྐྱངས་ན་ཡོངས་ཀྱང་འཆར།། དམིགས་གཏད་
 མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོདས་ལ།། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་
 རྣལ་འབྱོར་བ།།”^༢ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།^༣ གསུང་གཞན་དག་ན།
 སེམས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་གང་དང་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
 དང་། དགེ་མི་དགེ་སོགས་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་ཤར་ཀྱང་། དགག་
 བསྐྱབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར། དེ་ཁོའི་ངོ་བོ་ལ་གཅེར་གྱིས་བཏྲས་

༡ འདིར་སར་ཏའི་ལུང་ཆོག་ཟིན་བཞིན་བྱངས་པར་མི་སྤྱང་ལ། དོ་ཏ་མཛོད་ཏུ་སེམས་མ་བཅས་པ་གཉུག་
 མའི་སྒྲོར་མང་ཅམ་གསུངས་འདུག་པ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུམ།

༢ ཁམས་པ་སྒྲར་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་ལྷོ་ཡིར་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ། རྗེ་གྲུབ་
 རོབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་ལས་མགྲུང་གྱི་རིམ་པ། སྤྱིང་ཆེན་རས་པ་བསྒྲུད་རྗེའི་གསུང་འབུམ། བོད་
 དང་པོ་ འོག་གངས་ ༩༩ན ༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་བཅས་གཉུག་མར་བཞགས་ན་
 རྟོགས་པ་འཆར།། རྩ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྐྱོམ་ན་ཡོངས་ཀྱང་འཆར།། དམིགས་གཏད་མཚན་མ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོདས་ལ།། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བ།།” ཞེས་སོ།

༣ ཞེས་གསུངས་ལྟར་རོ། དཔལ་དཔར།

པས་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ། དེ་རྗེས་གང་དུ་འང་ངོས་གཟུང་མེད་པའི་སྟོང་
 སང་ཉང་དེ་བ་དེ་ལ་འཛིག་ཅིང་། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་
 དང་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུ་མ་ལས། “སྟོ་འདས་བྱར་མེད་
 རོན་དེ་རྟོགས་འདོད་ན།། རང་སེམས་རྩད་ཆོད་རིག་པ་གཅེར་བྱར་
 ”ཞོག། རྟོག་པ་རི་མའི་རྩ་དེ་དྲངས་སུ་རྩལ། །སྤང་བ་དགག་བསྐྱབ་མི་བྱ་
 རང་སོར་ཞོག། །སྟོང་ལེན་མེད་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན།།”^༡ ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་རོ་ཞེས་བཞེད། ཡང་མང་པོ་ཞིག་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་རིས་ཅི་སྤྲེས་
 གྱང་རང་ཡལ་དུ་མི་གཏོང་བར་ཐོག་རྗེས་བྱས། དེ་ཁའི་སྟོང་དུ་རི་རྒྱས་
 སུ་བཏང་བས་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བས། ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་པ་སྟེ།
 རྣམ་རྟོག་རི་ཅམ་མང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་སྤྱི་གངས་མང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
 མ་ཞང་གིས། “དེ་ལྟར་”^༢བཞག་པའི་ངང་ཉིད་ནས།། རྣམ་རྟོག་ཐོལ་གྱིས་
 བྱུང་བྱུར་ན།། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་ཆོས་སྤྱི་ལས།། གཞན་ཞིག་སྟམ་དུ་

༡ གཅེར་བྱ་ དཔལ་དཔལ།

གཅེར་བྱར་ སྤང་དཔལ། དེབ་དཔལ།

༢ རྩེ་བལྟན། རྩེད་འགྲེལ། ཞི་ཉི་མེད། ཕྱག་ཆེན་གཞུ་མ། སྟོག་གངས་ ༥༧ ༥༩ ༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
 ཟད་མི་འབྲས་སྟེ། “སྟོ་འདས་བྱར་མེད་རོན་དེ་ཐོབ་འདོད་ན།། རང་སེམས་རྩད་ཆོད་རིག་པ་གཅེར་བྱར་
 ཞོག། རྟོག་པ་རི་མའི་རྩ་དེ་དྲངས་སུ་རྩལ། །སྤང་བ་དགག་བསྐྱབ་མི་བྱ་རང་སོར་ཞོག། །སྟོང་ལེན་མེད་ན་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྲོལ།།” ཞེས་སོ།

༣ ད་ལྟར་ ཤིང་དཔལ། བོད་དཔལ།

མ་སེམས་ཤིག །དེ་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་བ་དེ། ལྷོང་ཉིད་ལས་ནི་ལྷོང་
ཉིད་འཕྲོ། ཆོས་སྐྱེ་ལས་ནི་ཆོས་སྐྱེ་འཕྲོ། ཟུང་འཇུག་ལས་ནི་ཟུང་
འཇུག་འཕྲོ།”^༡ ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོམས་སོ།

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་སྟོང་པོ་འཛིན་ནས་བསྟན་པ་)ནི། འབགས་པ་ཡུལ་
འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། “སྟོང་པ་ནི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ།
མི་ཤེས་པས་ནི་འཕྲོ་བ་འབྱམས་གྱུར་བ། དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་
བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་

^༡ དཔལ་སྤྲུངས་གདམས་དག་མཛོད། བོད་རབ་སྐྱེ་མེད་ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
ལས་མཆོག་མཐར་ཐུག ལྟ་བའི་ལེའུ། ཤོག་གངས་ ༥ན ༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་
བཞག་པའི་རང་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་ཉལ་གྱིས་བྱུང་བ་དེ། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་ལས། གཞན་
ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་སེམས་ཤིག །གཡོ་མེད་རྒྱ་མཚོ་དྲངས་པ་ལས། རྒྱ་བས་ཆེའི་གྱིས་ལངས་པ་དེ།
གཞན་ཞིག་མེན་པ་རྩི་བཞེན་དུ། རྟོག་པའི་གཞི་མ་སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་
རིག་ཡིན། གསལ་རིག་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། ལྷོང་པའི་ངོ་མོ་བདེ་ཆེན་ཡིན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དེ་ལ་ནི། མཚན་མའི་ཐུན་པ་གཏན་མེད་པས། འོད་གསལ་བྱ་བ་མིང་དུ་བཏགས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། རང་སེམས་རིག་པའི་ངོ་མོ་ཡིན། རང་སེམས་རིག་པའི་ངོ་མོ་དེ། མཚན་མའི་ལུས་
ཀྱིས་སྟོང་པས་ན། ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མཆོག །ལུས་མེད་ཆོས་ཉིད་ལུས་ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། ཕྱི་དུ་རྣམ་རྟོག་འཕྲོས་པ་དེ། ཆོས་སྐྱེ་ལས་ནི་ཆོས་སྐྱེ་འཕྲོ། ཟུང་འཇུག་
ལས་ནི་ཟུང་འཇུག་འཕྲོ།” ཞེས་སོ།

མཛད།།”^੧ ཅེས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པས།
འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་འཁོར་བར་
འབྱུངས་པ་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བའི་སྟོན་པས་འཁོར་བ་ལས་
བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཚུལ་དང་། བདག་
མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དག་གིས་དངོས་དང་
བརྒྱད་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅེས་
གསུངས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། “ཡན་ལག་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།།”^੨ ཞེས་
དང་། རྗེ་བོ་རྗེས་ཀྱང་། “ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། བཞི་སྟོང་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་གཞིལ་ཅིང་འབབ།།”^੩
ཅེས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མཐར་གཏུལ་བྱས་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་

੧ རྗེ་བཀའ་ལྔ་དགོན་བཅེགས། ང་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ཁྱས་པ། ཤོག་གངས་ ੩੯੩བཟ
ལས་ཆོགས་རྒྱ་མ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱགས་རྗེ་ཐབས་ཚུལ་རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས།
དེ་དག་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་མཛད་པ་ལགས།།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

੨ རྗེ་བསྟན་འཕྲུལ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག་ལེའུ་དབྱ་པ། ཤོག་གངས་ ੩੦བཟ་

੩ རྗེ་བསྟན་འཕྲུལ་ལ་ཨ་དཔལ་མར་མེ་མཛད། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གངས་ ੨੩བཟ་ལས་
ཆོགས་རྒྱང་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐབས་སུ་འབབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 དེ་ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོན་དུ་བདག་མེད་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། སྐྱོམ་པ་ཡང་ཞི་
 གནས་ཙམ་གྱིས་སུ་སྟེགས་ཙན་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྟོང་མི་
 བྱས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “འཛིག་རྟོན་པ་དག་ཉིང་འཛིན་
 སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱང་།། དེས་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཛིག་མི་འགྱུར།། དེས་ནི་
 ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ། ལྷག་སྟོང་གིས་ནི་ཉིང་འཛིན་
 བསྐྱོམས་པ་བཞིན།།”^༡ ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཐར་པ་དངོས་སུ་ཐོབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཅི་ཞེན། “གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་
 རྟོག །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གང་ཞིག་སྐྱོམ་བྱེད་པ།། དེས་ན་སྤྱང་ན་
 འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ།། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་

༡ འཛིག་རྟོན་དག་ན་ དེབ་དཔར།

༢ རྟེན་གཤམ་ མདོ་སྟེ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། ལེའུ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་ ༩༥ན་པ། ལས་བྱུང་པ་རྩུང་
 ཟད་མི་འབྲས་སྟེ། “འཛིག་རྟོན་དག་ན་ཉིང་འཛིན་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱང་།། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་གཞིག་མི་
 བྱེད།། དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་ལྡང་།། ལྷག་སྟོང་གིས་ནི་ཉིང་འཛིན་འདིར་བསྐྱོམས་
 བཞིན།།” ཞེས་སོ།

འགྱུར།།”^੧ ཞེས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ།
 བརྟགས་དོན་བསྐྱེམས་པས་འབྲས་བུ་མྱང་འདས་འཕྲོ་བ་པར་གསུངས་
 སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱ་རགས་མེད་
 །ཀྱང་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་
 རྒྱ་བས། “བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྒོལ་ཕྱིར།། ཆོས་དང་གང་
 ཟག་དབྱེ་བས་རྣམས་གཉིས་གསུངས།།”^੨ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།
 གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས། ཐོག་
 མར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པལ་ཀྱང་། སྒོམ་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་དགོས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
 “རི་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀྱན་ལ་
 སྒོས་སྦྱར་བུ།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།། ཡོངས་སུ་
 དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན།། གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས།།

੧ རྗེ་བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ད་ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལེ་ཏུ་དགྲ་བཤ། འོག་གངས་ ੩੨ནྟ་ ལས་བྱུང་བ་མི་
 འབྲས་སྟེ། “གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་རབ་རྟོག་ཅིང་། དེ་དག་བརྟགས་ནས་གལ་ཏེ་སྒོམ་བྱེད་ན།།
 འབྲས་བུ་མྱང་འདས་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།། རྒྱ་གཞན་དེ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད།།” ཅེས་སོ།།

੨ རྗེ་བཀའ་ལ། དབུ་མ། འ་ སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། འོག་
 གངས་ ੩੧ ནན། ལས་བྱུང་བ་ཏུང་ཟད་མི་འབྲས་སྟེ། “བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར།།
 ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམས་གཉིས་གསུངས།།” ཞེས་སོ།།

གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང་། །^༡ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོམ་པ་ལ། སྟོན་དུ་འགོག་རྒྱུ་ནི་
 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། “བརྟགས་པའི་
 དངོས་ལ་མ་རེག་པར། དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །^༢ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཐེན་ན་འབེམ་མ་མཐོང་བར་མདའ་
 རྒྱག་པ་དང་། དབྱ་ངོས་མ་ཐེན་པར་དམག་འབྲེན་པ་དང་འབྲ་བས་སོ། །
 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཀྱང་ཏ་ཅང་བྱུང་ཆེན་ནི་ཆད་མཐར་ལྷུང་ཞིང་།
 ཏ་ཅང་བྱུང་ཆུང་ན་ནི། དགག་བྱ་སྤོ་མོ་མི་ཁེགས་པས་རྟག་མཐར་ལྷུང་
 བས་ཉེན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཙྰ་ཤེ་ལས། “སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉེས་ན།
 ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕྱང་བར་འགྱུར། ཇི་ལྟར་སྐྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་
 དང་། ཇིག་སྟགས་ཉེས་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་
 འདི་ཡི། གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། ཐུབ་པའི་ཐུགས་

༡ རྟེན་གཤམ། མདོ་སྟེ། ད་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་སོ། ལེའུ་བརྟག་ཉེས་པ། ཤོག་གངས་ ༤༤ན ༡ ལས་བྱུང་
 བ་ཆུང་ཐད་མི་འབྲས་སྟེ། “ཇི་ལྟར་བདག་གི་འདུ་ཤེས་རིག་ཤེ་བཞིན་ཀྱན་ལ་སྟོ་ཡང་གཏོང་། ཆོས་ཀྱན་
 དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན།” ཞེས་སོ།

༢ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟ། སྟོན་འཇུག་ལེའུ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་ ༣༤ན ༦

ནི་ཆོས་བསྟན་ལས།། རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་བ་ཡིན།།”^༡ ཅེས་
གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པར་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བར་གསུངས་པ་^༢བཞིན།
ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་
སམ། ངར་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་
ལ། ང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། ང་བདེན་མེད་དམ་
མིང་ཅམ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་
ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ལས། བྱི་མ་ནི་ང་ཅམ་ཞིག་འཛོག་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་དང་། བར་
བ་ནི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ལ་ངས་པ་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་
གི་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དང་པོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་
ནོ།། གང་ཟག་གཞན་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་
ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་ངར་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་མ་ཡིན་ལ།
ངར་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་སམ། འཛོག་ལྟ་ནི། དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་

༡ རྟེན་བསྟན། དབྱ་མ། ཅ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྒྲུབ། རབ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་ལ། འོག་གངས་ ༡༥ན ༡
ལས་ཆོགས་རྟང་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རིག་པུགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབས་པ་བཞིན།” ཞེས་
འབྱུང་ངོ།།

༢ རྟེན་བཀའ། འེར་ཕྱིན། ༡༡ བརྒྱད་སྟོང་ལ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༣ན ༣

ལ་དམིགས་ནས་ནམ་མཁུ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། དེ་ནི་རང་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྲོ་མོ་ཞིག་
གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས། "ཇི་སྲིད་སྤང་པོར་
འཛིན་ཡོད་པ།། དེ་སྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད།། རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་
ལས་ཏེ།། ལས་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན།།" ¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་ཞེན་
ཡུལ་དེ་སྐྱུན་མ་སྤངས་པར་བདག་འཛིན་སྟོང་མི་རུས་ཏེ། རིག་པའི་
དབང་སྤྱད་གིས། "འདི་ཡུལ་སྐྱུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྟོང་བར་ནི་
རུས་མ་ཡིན།།" ² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱ་བདེན་པར་འཛིན་
པའམ། ང་བདེན་པར་འཛིན་པའམ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་
ཡི་ཞེན་ཡུལ་ནི། སྐྱེས་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ང་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་པས་སྐྱུན་དབྱུང་
དགོས་ལ། དེ་དག་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ནི། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་བསྟུང་བ་ཉིད་

1 རྩོམ་སྐྱེ། སྐྱེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ་དང་ཤོ། འོག་གངས་ 104ན4
ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "ཇི་སྲིད་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ།། དེ་སྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད།།
རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ།། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན།།" ཞེས་སོ།

2 རྩོམ་སྐྱེ། ཆད་མ། ཅེ དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། འོག་གངས་
116ན3

ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས། གང་
ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གིས་ན་སྟོན་དུ་དགག་བྱའི་སྤང་ཚུལ་དང་།
འཛིན་ཚུལ་མན་ངག་སྟོང་འཁེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྤང་གི་མཉམ་གཞག་ངང་ཉིད་ནས།^༡

མ་གཡོས་དྲངས་པའི་ཚུན་དང་དུ།

རི་ལྟར་ཉེུ་ཚུང་འབྲུག་པ་ལྟར།

སྤ་མེའི་ཤེས་པས་སྟོམ་པ་པོའི།

སྟེས་བྱའི་རང་བཞིན་མཛུངས་པར་བརྟག་།

ཅེས་པའོ། འདི་ལྟར་སྤང་གི་ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་ཚུང་བད་ཀྱང་མ་
གཡོས་པར་དཔེར་ན་དྲངས་པའི་ཚུས་གང་བའི་མཆོ་ནད་དུ་ཚུ་མི་གཡོ་
བར་ཉེུ་ཚུང་འབྲུག་འབྲུག་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་སྤ་
མེའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པ་པོའི་སྟེས་བྱའམ། ངའམ་

༡ ལས། ཤིང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ། སྤང་དཔར་ཅ་བ།
ལྷ་དཔར་ཅ་བ།

བདག་ཉིད་གི་རང་བཞིན་ཏེ་གནས་ཚུལ་དང་། སྒོ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་།
འཛིན་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་སྟེ་ཞིང་མཛེངས་པ་སྟེ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་
ཞིབ་པའི་སྒོས་བཏགས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ན། གནས་ཚུལ་
ནི། རྒྱུས་བྱ་དང་། ང་དང་། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མིང་ཅམ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱལ་ལམ།
མཐོ་ཡོར་དང་། ཤིང་སྤང་ལ་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། མདོ་ལས། “དེ་
ཟའི་གྲོང་ཁྱིམ་རི་ལྟར་སྤང་བྱུང་བྱང་། གྲོང་ཁྱིམ་དེ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་ཀྱུ་
ན་མེད། གཞན་དུ་གྲོང་ཁྱིམ་དེ་ནི་མིང་ཅམ་སྟེ། དེ་བཞིན་བདེ་བར་
གཤེགས་པས་འགྲོ་འདི་གཟིགས།” ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་
ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་རང་ཅག་ནམས་ཀྱང་མ་འབྲལ་ན།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་དུ་སྤང་དགོས་པ་ལས།
དེ་ལྟར་མི་སྤང་བར་མ་རིག་པའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པས། གནས་
ཚུལ་དེ་ལོག་པར་སྤང་ཞིང་ཞེན་པས་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོང་བ་ཡིན་
པས་ན། ད་ལྟར་པོ་རྒྱུ་ཆེན་ཆེར་གྱིས་བསྟན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་དང་

༡ རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡང་སྤྱལ་ལམ་པའི་མདོ། སོག་གྲངས་ ༤ ༣ན།

༢ ང་ རྒྱང་དཔལ།

ཞེན་ཚུལ་ལ་དགག་བྱའི་སྤང་ཚུལ་ཞེས་པའམ་བདེན་བྱུང་ཉུ་སྤང་ཚུལ་
དང་བདེན་བྱུང་ཉུ་འཛིན་ཚུལ་ལམ་ཞེན་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།
དེས་ན་རང་ཅག་སོ་སྤྱི་ལ་ད་ལྟའི་སྤང་བ་འཆར་ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་
པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤང་ཚུལ་གཞན་མེད་དེ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་དེག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་ཅི་སྤང་
ཡང་བདེན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། འདི་ལྟར་གང་ཟག་དང་
ཆོས་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་
རང་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་ངའི་འཛིན་ཚུལ་ངེ་བཞིན་དུ་ངེས་འོང་སྟེ། དེ་
ལྟར་རྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་སྤྱོད་འཛིན་ཚུལ་མ་ལུས་པར་
ངེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ཀྱང་། “ཆོས་ཐམས་
ཅད་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་རྫོགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་ལོ།” ཞེས་མང་དུ་གསུངས་སོ།

༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། མ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གཙང་དཔར། ཤོག་གྲངས་
༢༥༧ ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅེས་ཀྱི་
འཛིན་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བརྫོགས་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་ཆེག་ཉུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས།
འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བརྫོགས་སྟེ་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་བསྟན་པ་ལོ།” ཞེས་སོ།

ཚུ་ལ་འདི་དག་ལ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྲགས་པ་འགྲོ་བ་མང་
 པོའི་འདྲེན་པར་རྫོམ་པ་འགའི་ཡི་གེ་ལའང་ངེས་པ་མ་མཆིས་མོད། འོན་
 །ཀྱང་སྐབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཐུགས་རྒྱས་ཆེ་
 བ་འདུག་སྟེ། མཁས་བྱུང་ལོ་རྒྱུ་མཆོས། “འོན་ཀྱང་སྟོ་བཟང་
 ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ཡི།། རྗེས་འབྲང་མཁས་རྫོམ་རྒྱ་སྐར་དུ་མའི་
 ཆོག་ས།། རང་མཆོན་རང་བཞིན་བྱུང་དང་བདེན་དངོས་ཞེས།། ཐ་སྙད་
 ཆོག་གིས་བཅེངས་པའི་དགག་བྱ་དག །རང་སྟོས་བཞག་པ་རིག་པས་
 བཀག་པའི་དོན།། མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་མཐོང་།། མི་
 ལམ་གཟུགས་དང་རྒྱ་མའི་རྟ་སྤང་གང་།། རང་སྤང་སྟོ་ལ་སྤང་ཅམ་མ་
 གཏོགས་པར།། དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ལྟར།། མིད་པའི་
 ཅེ་མོ་ནས་བཟུང་དཔྱལ་བའི་བར།། སེམས་ཅན་ངེ་སྟེད་རང་རང་སོ་སོ་
 ཡི།། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ།། ཡོད་པའི་
 དགག་བྱ་སྤྲ་མོ་མ་ཞིགས་ན།། རི་ཅམ་དབྱེད་ཀྱང་ཉེ་ཆེའི་ལྟ་བུ་ལས།།

༡ རྟོགས་ མྱང་དཔལ། དེབ་དཔལ།

ཅུང་ཟད་འཕགས་པ་མེད་པར་བདག་གིས་ཁུམས།།” ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན། རླེས་བྱའམ། གང་ཟག་གམ། ངའོ་སྟམ་
པའི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རླེས་བྱ་སོགས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་
ལས་འོས་མེད་ཡིན་ནའང་། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རླེས་བྱ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རླེས་བྱའི་ལྷས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་བ་ཡང་རླེས་བྱ་མ་ཡིན།
ལྷས་སེམས་གཉིས་ཆོགས་པ་ཡང་རླེས་བྱ་མ་ཡིན། ཁམས་དྲུག་རེ་རེ་
བ་ཡང་རླེས་བྱ་མ་ཡིན། ཁམས་དྲུག་ཆོགས་པ་ཅ་མ་ཡང་རླེས་བྱ་མ་
ཡིན། ཁམས་དྲུག་ལས་གཞན་དུ་ཡང་རླེས་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
སྟོན་པ་ལ། རློབ་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཉིད་ཀྱིས།

“རླེས་བྱ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན།།

མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།།

ནམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱན་མིན་ན།།

༡ ཁམས་བྱུང་ཞོར་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་ཚིམ་མང་ཆེ་བ་ད་བར་ལག་སོན་མ་གྱུར་སྟབས། གསུང་
འདིའི་ཁྱད་སྟངས་འོས་འཛིན་མ་སྟབས།

དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་།”^༡

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མ་ཐུན་པར་སྟོན་འདུག་ལས་ཀྱང་། “སོ་
དང་སྐྱ་སེན་བདག་མ་ཡིན།། བདག་ནི་རུས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན།། སྐབས་
མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ལ།། རྒྱ་སེར་དང་ནི་རྒྱག་ཀྱང་མིན།། བདག་ནི་
ཞག་དང་རྩལ་མིན་ཏེ།། སྐྱོ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།། རང་ཁྱོལ་
དག་ཀྱང་བདག་མིན་ཏེ།། བདག་ནི་སྤྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན།། རྫོང་དང་
རྒྱུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན།། བྱ་ག་མ་ཡིན་རྣམ་ཀུན་ཏུ།། རྣམ་ཤེས་བྱུག་
ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།།”^༢ ཞེས་སྐྱེས་བྱའམ། བདག་གམ། ང་དེ་རང་གི་
ལུས་ཀྱི་སའི་ཁམས་རུས་པ་སོགས་སྤྱ་བའི་ཆ་ཡང་ང་མིན། རྒྱའི་
ཁམས་ཁྲག་སོགས་གཤེར་བའི་ཆ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། སྤྱི་བོ་ནས་
རྒྱུང་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་མེ་ཁམས་རྫོང་གི་ཆ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། ལུས་
ཀྱི་རྒྱུང་ཁམས་རྩ་ནང་ནས་རྒྱ་བའི་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཡང་སྐྱེས་བྱ་མ་
ཡིན། ལུས་ཀྱི་ཁོང་སྟོང་སོགས་བྱ་ག་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་མ་ཡིན།
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

^༡ རྩོམ་སྒྲན། སྐྱེས་རབས། གོ་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྤྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ་དང་སོ། འོག་གངས་ ༡༠༧བ་
ལས་ཆོགས་རྒྱུང་མཐིལ་མ་ཐུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལས་གཞན་དོན་སྐྱེས་བྱ་གང་།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

^༢ རྩོམ་སྒྲན། དབྱུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷ། རྫོང་འདུག་ ལེའུ་དབྱུ་བ། འོག་གངས་ ༣༣ན་ལས།
“ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་ཏེ།” ཞེས་པ་འདིར་ཆད་འདུག།

བདག་མ་ཡིན་ཅིང་བདག་གྱང་དེ་དག་མ་ཡིན། དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡང་
ང་མ་ཡིན། ང་ཡང་དེ་དག་ཚོགས་པ་མ་ཡིན། དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ན་
ཡང་། སྒོམ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲང་བ་ལྟར་གྱི་
སྐྱེས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གྱང་། “གཟུགས་བདག་མ་ཡིན།
ཚོར་བ་བདག་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་བདག་མ་ཡིན། འདུ་བྱེད་བདག་མ་
ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་མ་ཡིན།”^༡ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། ཁམས་བྱུག་རེ་རེ་
བ་དང་། ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་སོགས་གང་ཡང་།
སྒོམ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། གདགས་གཞི་
བཏགས་ཚོས། སྒྲང་བྱ་ལེན་པ་པོ། ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། “གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་
བས་བདག་དེ་དག་གྱང་མང་པོར་འགྱུར།”^༢ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་
དུའང་འགྱུར་རོ། བྱད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་
ན་བ་དང་། སྐྱས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བྱ་བ་སྐྱེད་པ་སོགས་མི་འཐད་

༡ རྩི་བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས་མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག་གངས་ ༤༥ནང་།

༢ རྩི་བཀྲོན། དབུ་མ། འ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་གཤམ་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། ཤོག་
གངས་ ༥༡༠བ།

ཅིང་། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཀྱང་ནམ་ཤེས་བྱུག་ལྟར་སྐྱེས་བུ་བྱུག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་དང་། ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལྟར་ནམ་ཤེས་བྱུག་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་རོ།། དེ་དག་ཆོག་པ་པའི་དབྱིབས་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། གཟུགས་
 ཅན་ཏུ་འགྱུར་བས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་སྐྱེས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ།། སྤང་པོ་ལྷ་ལས་གཞན་དུ་འང་སྐྱེས་བུ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་པས་སྤང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་
 པའི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། “གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལས་
 གཞན་ན།། སྤང་པོའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། སྤང་པོའི་ཅལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་
 བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ན།། རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར།།
 ཐེར་བྱུག་ཆོས་རྣམས་སྤང་ན་འདས་མི་འགྱུར།། མཁས་རྣམས་ནམ་

༡ རྩི་བཟླ་ན། དབྱ་མ། ཅ་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱུ་བ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་
 ༡༠བ། ལས་བྱུང་བ་ཕྱང་ཟད་མི་འབྲསྟེ། “གལ་ཏེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན།། སྤང་པོའི་མཆོན་ཉིད་
 མེད་པར་འགྱུར།།” ཞེས་སོ།

༢ ཐར་བྱུག་ ཤིང་དཔལ། སྤང་དཔལ། བོད་དཔལ། དེབ་དཔལ།

ཡང་སྒྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེས་པར་ཡང་
འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས། ཤེས་པ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་དབྱུང་
བས། དེད་རང་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་མཉམ་པར་འཛིག་མཁན་གྱི་སྒྲིམ་
བྱའམ། བདག་གམ། གང་ཟག་གམ། ང་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྟོང་
ཆམ་གྱིས་འགྲོ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དེའི་དོན་སྤྱི་སྒྲོ་ལ་གསལ་བར་
བྱས་ནས། གཞན་མ་སྒྲོས་པ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་མེད་དགག་སྟོང་སང་དེའི་འཛིན་སྟངས་རྩང་ཟད་
ཞན་བྱ་སོང་ན་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་སྤར་ལྟར་དབྱུང་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་སྒྲོམ་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་རྩལ་ཡིན་ནོ། ཐོག་
མར་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ན། སྤར་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པ་མེད་ན། འཛིགས་པ་སྒྲིེ་

༡ རྩེ་བཀའ། མདོ་རྩེ། ༥ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ཤོག་
གངས་ ༡༥༡བཟ ལས་བྱུང་བ་རྩང་ཟད་མི་འབྲསྟེ། “གལ་ཏེ་འདྲི་ནི་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། རྒྱལ་
བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པའི་དེ་ཉིད་འགྲོ། ཐེར་བྲག་ཆོས་རྣམས་སྤྱང་འདའ་མ་ཡིན། སྒྲོས་པ་མེད་པ་
ནམས་ཀྱང་མཁས་མི་འགྱུར།།” ཞེས་སོ། འོན་ཀྱང་མ་དབེར་སྒྲུང་བའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ཞེས་གསུངས་
ཀྱང། རྩེ་བཀའ། མདོ་རྩེ། ཆ་ སྒྲུང་བའི་རྩལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག་གངས་ ༤༥ནལ་
ནས་ ༡༠༤ནལ་ བར་ ཡོད་པ་དེའི་ནང་ལུང་ཆོག་རྣམས་མ་རྟེན།

ཞིང་། གོམས་པ་ཡོད་ན་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ།། རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་སྟོན་པ་ནི།

“སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་སྤྱིར།།

ཡང་དག་མ་ཡིན་”^༡

ཞེས་གསུངས། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ཡངས་ནས་བརྟགས་པ་^༢ན།
བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་རིག་པའི་གདོན་གྱིས་བཟུང་བའི་དབང་གིས་
སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ནི་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ལས།
གང་ཟག་གས། ང་ཙམ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ལ། ཡོད་ཚུལ་ཡང་མཐོ་
ཡོར་ལ་མི་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་དུ་བརྟགས་པ་ལྟར། སྐྱེས་བུ་ཞེས།
རང་གི་ཁམས་དྲུག་གས་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོགས་ཙམ་ལ་བརྟགས་པའི་མིང་
ཙམ། བད་ཙམ། རྟོག་པས་བརྟགས་ཙམ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་
སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤར་བ་ཙམ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་
ནས་བསྐྱོམ་ཞིང་། མདོ་སྤྱི་ཐབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱ་སྟེ།
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “སྦྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྦྱལ་
ཏེ། ཉ་དང་ཁྲང་པོ་ཤིང་རྩ་སྦྱ་ཆོགས་བྱས།། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་གང་

༡ རྩི་བརྟན། སྐྱེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྦྱོབ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ལེའུ་དང་སོ། འོག་གངས་ ༡༡༠ན།

༢ བརྟགས་པ་ སྒྲུང་དཔར།

ཡང་མེད།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། ཇི་ལྟར་
 བྱ་མོ་གཞིན་བྱུང་མི་ལས་ན།། བྱ་མོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས།།
 བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་ཚུ་ཡི་ཆེ་བ་དག །དྲུངས་
 ཤིང་རྩྱུག་པ་མེད་པའི་ཚུ་ནང་སྤང་།། ཚུ་ཆེ་སྤོང་བ་གསོག་སྟེ་གཟུང་དུ་
 མེད།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། ཇི་ལྟར་
 སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན།། སྤྱིས་བྱ་སྤོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་
 ཡིས།། སྤྱིག་རྒྱ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་ཕྱང་པོར་མཐོང་།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཐམས་
 ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། སྤྱིག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཚུ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།
 སེམས་ཅན་ཚོངས་པ་དེ་ལ་འཕྱང་འདོད་དེ།། མི་བདེན་ཚུ་ནི་བཏུང་
 བར་ཡོད་མི་བྱས།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།།
 ཇི་ལྟར་ཚུ་ཤིང་རྩྱུག་པའི་སྤོང་པོ་ལ།། སྤོང་པོ་འདོད་ཕྱིར་སྤྱིས་བྱས་དེ་
 གཤམས་ཀྱང་།། བྱང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྤོང་པོ་མེད།། ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་
 ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།།” ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་
 གོམས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་ན། སྤྱད་པ་ལས། “བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་

༡ རྩོམ་གཤམ་ མདོ་སྤྱོད་ ༥ ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་མདོ། ལེའུ་དགུ་པ། ཤོག་གངས་ ༣༦བཟ

འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་
དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས།།”^༡ ཞེས་གཞན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྟོམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱུང་།

“ཇི་ལྟ་བུ།།

དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་།།

འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།།”^༢

གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་བཅའ་བ་ན།།

མཉམ་གཞག་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་སོགས།།

རྒྱལ་ཕྱན་ཅམ་ཡང་མ་རྟེན་པ།།

དེ་ཆེ་གཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ།།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྟོང་།།

ཞེས་བཤད་དོ།། དེ་ཡང་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སའི་
ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ནི་རེ་རེ་བ་དང་། ཡང་འདུས་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་

༡ ལྷོ་བཀའ་ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས། ཀ ཤེས་ཕྱིན་སྟེད་པ། ཤོག་གངས་ ༣༩༩

༢ ལྷོ་བཀའ་ཤེས་རབས། ཤོག་སྟོན་དཔེ་ལྷན་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ལེ་ཏུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༡༠ན།
ལས་ཆོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ།།

ཆོས་ཐམས་ཅད། རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་དེ་ངེས་པར་བྱས་
ནས། སྤར་སྒྲེས་བྱའི་སྤང་ཚུལ་དང་འཇིན་ཚུལ་བརྟགས་ནས་མཉམ་
པར་འཇོག་པ་རྗེས་སུ། གཏན་ལ་པབ་སྟེ། བདེན་པར་བྱུང་བ་རྒྱལ་
ཅམ་ཡང་མ་ཉིད་པ་དེའི་ཆེ། མ་ཉིད་པ་ནི་ཉིད་པའི་མཆོག་དང་། མ་
མཐོང་བ་མཐོང་བ་དམ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་
པའི་ངོ་བོ་མཐོང་བས་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁའི་ངང་ལ་
གཡེང་བ་མེད་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ། བདེན་བྱུང་བཀག་ཅམ་ཆོས་ཉིད་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྒྲིང་ངོ་། ཡང་ན་བདག་ཏུ་འདོགས་
པའི་གཞི་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཤིང་། གདམས་
ངག་པ་ནམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
སེམས་ངོ་སྒྲོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྲས་པ།

ཡང་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་།

གཟུགས་སུ་མ་བྱུང་སྒྲིང་སང་ངེ།

སྒྲིབ་མེད་སྤྱོད་ཆོགས་འཆར་ཞིང་འཕྲོ།

འགག་མེད་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྒྱལ།

ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས།

སྒྲོས་མེད་སྤང་ཞིང་འཇིན་པ་ཡི།

ཞེན་ཡུལ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས།
“རྒྱན་དང་ཆོག་ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
འཕྲེང་བ་དམག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟུན།”^༡
ཞེས་གསུངས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས།
སྒྲུང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལྟོ།
ངང་དུ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་གཞོག།

ཅས་སོ། ། ཡང་ན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། “སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་
ཅན་འདིག་ཉེན་དང་། སྟོད་ཀྱི་འདིག་ཉེན་ཞེན་དུ་སྒྲ་ཆོག་ས་འགོད།”^༢
ཅས་སེམས་སྟོད་བརྟུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བར་བསྟན་པས། སེམས་ཀྱི་
གཞི་ཙུ་ཆོད་ན་འཕྲུལ་གཞན་དང་མི་འབྲ་བས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྒྲུང་ཀྱི་
རྒྱན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་རང་སེམས་ལ་བརྟགས་པ་ན་
གཟུགས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་སང་དེ་བ། ཉེ་མ་ལ་སྤྲིན་ལྟ་
བུའི་སྤྲིབ་པ་མེད་པ། མི་འགྲུ་དགྲུ་འགྲུ། མི་བྲན་དགྲུ་བྲན་སྒྲ་ཆོག་ས་

^༡ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྟོད་འཇུག་ལེའུ་བརྟུན་པ། འོག་གངས་ ༥༧བ་ ༥མ་
བྱུང་བ་ཅུང་ཅད་མི་འབྲ་སྟེ། “རྒྱན་དང་ཆོག་ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྲེང་བ་དམག་ལ་སོགས་བཞིན་
བརྟུན།” ཞེས་སོ།

^༢ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། འ་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། འོག་
གངས་ ༥༠༧བ་ ༥

འཆར་ཞིང་། ཕྱིར་འཕྲོ་བ། མར་མེ་ཞི་བ་ལྟ་བུའི་འགག་པ་མེད་པ་
གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་བྱེད་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་
སེམས་དེ། རང་སེམས་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་གང་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པ་
རང་དབང་དུ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་སྤང་བ་
ལྟར་གྱི་སེམས་དེ། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། “རྒྱན་དང་
ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཕྲེང་བ་དམག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟུན།”^༡
ཞེས་འཕྲེང་བའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་སྤང་བུར་བརྒྱས་པ་ལ། འཕྲེང་བ་
ཞེས་བཏགས་ཅམ་དང་། གོ་མཚོན་ཐོགས་པའི་སྤྲེས་བྱ་རེ་རེ་ནས་
འདུས་པ་ལ་དམག་ཅེས་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཅམ་མ་གཏོགས་བདེན་
པར་མ་བྱུང་བ་ཅེས་གསུངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། སྤང་ཚུལ་
ལྟར་དུ་མ་བྱུང་བར་ངེས་པའི་རང་དུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་
དེ་ལྟར་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། “སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ།”^༢ ཞེས་སེམས་ལ་རང་

༡ རྟེན་བརྟུན། དབྱ་མ། ལ་སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་སྒྲ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་ ༥༥བ། ལས་
བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱན་དང་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེང་བ་དམག་ལ་སོགས་བཞིན་
བརྟུན།” ཞེས་སོ།

༢ རྟེན་བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ བརྒྱད་སྟོང་པ། ལེའུ་དང་སོ། འོག་གངས་ ༥༥ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་
འདྲ་སྟེ། “འདི་ལྟར་སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་
ལགས་སོ།” ཞེས་སོ།

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཀོན་བཅེགས་ལས་
ཀྱང་། “སེམས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་
མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་དོ།” ཞེས་གསུངས་
སོ། རྗེ་མར་པས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་ནས་
སྟོམ་པ་ལ་སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྤར་ཟིན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། རི་སྐད་
དུ། “ཤར་ཚུ་ཐོ་གདུལ་འགྲམ་དུ་ཕྱིན། རྗེ་མི་རྩི་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཟིན་
གྱིས། གཞི་ཆོས་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པ་ཉོགས། སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
སྤར་ཟིན་བྱས། དོན་སྟོས་བལ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། ལྷ་གསུམ་
མ་དང་མངོན་སུམ་མཛམ། མི་ཁོ་བོའི་སྟོས་པ་དེ་ནས་ཆོད།”^༡ ཅས་
གསུངས་ཤིང་། འགྲོ་མགོན་པག་གྲུས་ཀྱང་། “འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་
རྩ་བ་སེམས། སེམས་གདོད་ནས་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། གདོད་ནས་

༡ དགོན་བཅེས་སུ་ལུང་གི་ཆིག་ཅི་བཞིན་མ་རྟེན།

༡ ལྷ་མཁའ་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་འཛིན་མ་མར་མཐོང་བ་དོན་ཡོད། སྐུ་གྲངས་ ༡༣༧༣ སེ་ཁྱོད་མི་རིགས་དཔེ་
ལྷན་ཁང་། ༡༩༩༠

ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པས།། སེམས་ཡི་ནས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ།།^੧
ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པ། དོན་དང་
མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་ཞལ་
སྤྲུགས་གྱི་ཞལ་གདམས་འགོད་པ།

མདོར་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས།།
དོན་དང་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན།།
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལ་སྤྲུགས།།
"གང་ཤར་ནམ་རྟོག་འཛིན་པར་ཡོངས་རིག་ན།།
དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་འཆར།།
ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་པ་ཞུགས་པ་ལ།།
ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཨེ་མ་རྟོ།།"^੨

੧ བག་གྲུ་རྫོང་རྒྱལ་པོའི་གསུང་འབུམ། ག་རིན་ཆེན་རྒྱན་འབྲེལ་གྱི་ཞལ་གྲངས་ ੩བཟ

੨ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་འབུམ། ཅ གསུང་མགྲར་ཆབ་ཤོག་ བྲིས་ལན་སོགས་
ཐོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེབས་པ། ཤོག་གྲངས་ ༤༧བཟ

ཞེས་གང་ཤར་ནམ་རྟོག་འཛིན་བ་སྟེ། གང་ཤར་རྟོག་བས་བཏགས་བ་
 ཅམ་དུ་རིག་ན། རོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རྒྱན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་འཆར་ཏེ་འཇུག་བར། “ཐ་སྙད་བདེན་བ་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་
 དང་། རོན་དམ་བདེན་བ་ཐབས་གྱུར་གྱུར་བ་སྟེ།”^༡ ཞེས་གསུངས་བ་
 བཞིན་ནོ། ། ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་བ་ཞུགས་བ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་སྟོ་ཡུལ་
 དུ་ཤར་བ་དེ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་མཉམ་
 བར་འཇོག་བ་ནི་ངོ་མཆར་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བ་ཕྱི་མ་
 གཉིས་ཀྱི་རོན་དང་མ་སྟོན་བར། དམ་བས་ཀྱང་། “སྟོང་པའི་ངང་དུ་
 རིག་པའི་མདུང་སྟོར་^༢ ། ལྟ་བུ་ལ་ཐོགས་སུ་གཞུང་དོ་དེང་རི་བ།”^༣
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །

༥ གསུམ་བ་རྗེས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 དགོ་བ་རྣམས་སྟོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་སྟེ། རྩ་བར། འདི་ལ་

༡ རྟེན་སྟན། དབུ་མ། འ རྟོན་བཤོན་ཆེན་པོ་གསུངས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ། འོག་
 གངས་ ༣༠༧ན༣

༢ བསྟོར་ ཤིང་དཔར་རྩ་བ། བོད་དཔར་རྩ་བ། དཔལ་དཔར་རྩ་བ། དེབ་དཔར་རྩ་བ། སྒྲིང་དཔར་རྩ་བ།
 རྒྱ་དཔར་རྩ་བ།

༣ དཔལ་སྦྱངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དབུ་པ། བ་དམ་བ་སངས་རྒྱས། ཞལ་གདམས་
 དེང་རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། འོག་གངས་ ༡༧བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་པའི་ངང་དུ་རིག་
 པའི་མདུང་སྟོར་གྱིས། ལྟ་བུ་ཐོགས་སུ་གཞུང་དོ་དེང་རི་བ།” ཞེས་སོ། །

སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལས། ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ། མཐུག་གང་
དུ་སྒྲོར་ཚུལ་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་མི་གསལ་བ་མཆམས་འདིར་སྒྲོར་རྒྱ་
ཡིན་ཅིང་། སྟན་ཆད་ས་མཆམས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩ་བར་འགོད་ནའང་།

རྗེས་ནི་བྲུག་ཆེན་བསྐྱོམས་ཀྱི་པ་ལས།
བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་ཅི་མཆིས་པ།
དུས་གསུམ་དགེ་ཆོག་ས་རྒྱ་མཆོར་བཅས།
ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ།

ཞེས་སྒྲུར་ཀྱང་བྱུང་ངོ་།

ད་ནི་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
ལས་ལངས་ནས་རྗེས་སྐོབ་དུ་ཉམས་ལེན་རྗེ་ལྟར་སྒྲོང་ཚུལ་དང་། སྐར་
ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་འབྲུག་མེད་དུ་ངེས་
པར་བྱ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་ཅི་ཡང་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་མཐའ་གཞན་
དུ་དོགས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་འདི་ལྟར།

དེ་ལྟར་གོམས་ནས་ཆོགས་བྱུག་གི།¹
ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་།
སྤང་ཚུལ་ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཤིག་² དང་།
གནས་ཚུལ་རྗེན་པར་སྤང་གིས་འཆར།
གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད།
མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་སོགས་པ།
གང་གང་སྤང་བའི་དོན་དེར་ནི།
མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ།
ངེས་པར་གྱིས་ལ་རྟག་ཏུ་སྟོངས།³
འདི་ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་འདས་གྱི།
ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྟེངས།

ཞེས་སྒྲུས་སོ། དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ནས། རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་མིག་ཤེས་སོགས་ཆོགས་བྱུག་གི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་རྗེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ་ཞིབ་མོར་འབྲེད་པའི་

1 གིས། དེབ་དཔར་ཙུ་བ། དཔལ་དཔར་ཙུ་བ།

2 རྟོག་ཤིག་ དཔལ་དཔར་ཙུ་བ།

3 སྟོང་། དེབ་དཔར་ཙུ་བ། དཔལ་དཔར་ཙུ་བ།

ནམ་དཔྱིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་
བདེན་པར་སྤང་ཡང་། གསོག་དང་གསོབ་དང་མི་ལམ་དང་ཚུ་ནང་གི་
ཆེ་གཟུགས་ལྟར་སྤང་ཡང་རང་དབང་གི་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་
གནས་ཚུལ་རྗེན་ལྟར་གིས་འཆར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་
ངེས་པ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་སྟེ། རྗེ་མི་ཏུས། "གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་
གནད།"¹ ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ད་ནི་མང་དུ་ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས་
མདོར་བསྟུན་རང་ཅག་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ནམས་ལ་རང་གི་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་ཞིག་སྤང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དགག་
བྱའི་སྤང་ཚུལ་ཡིན་པས། སྤང་བའི་དོན་དེར་ཞེན་ཅིང་མ་འཛིན་པར།
དེ་དང་དེའི་གནས་ཚུལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ཅམ་ངེས་པར་
ཀྱིས་ལ་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་
བཀག་པའི་ཤུལ་ན་ཅི་འདུག་བལྟས་པ་ན་མིང་ཅམ། བརྟགས་ཅམ་གྱི་
བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་དུ་འཆར་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
ངེས་འཛིག་གིས་རྟག་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། མཉམ་རྗེས་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་

¹ དདུལ་ཚུ་རྟམ་རྟམ་འཛིན་གསུང་འབུམ། ཆ སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཟིན་ཟིས། ཤོག་གངས་ ༣བ་ལ གྲུབ་
པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་མི་ཏུ་རྟ་གི་ལ་ལྟག་པའི་ལྟ་འཕགས་མཆོག་གྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་
གནང་བའི་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གདམས་པའི་ཅ་ཆོག་ཆ་ཆང་དདུལ་ཚུ་རྟམ་རྟམ་འཛིན་
གསུང་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཟིན་ཟིས་ནང་བཞུགས་པ་ལས་བྱངས།

ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་བ་ཀྱན་གྱི་འང་
བདེན་པ་བཀག་ཅམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་
གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་རང་བཞིན་སྤང་ཅམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ནས་གོམས་པར་བྱེད་
དགོས་ཏེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟས།

“དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་།

དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད།

གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ།

དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན།”

ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་དུ་
སྤང་ངམ་ཞེན་སྦྱས་པ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ།

༡ རྗེ་བལྟན། དབུ་མ། ཆ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་
༥བ།

ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོར།

ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི།

སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི།

ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། “དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་
དུ་ནི།། བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད།། སྒྲོམ་པ་པོ་དང་
བསྒྲོམ་བྱ་དང་།། བཟོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟོགས་མེད།། འབྲས་བུ་སྐྱེ་དང་
ཡེ་ཤེས་མེད།། དེ་ཕྱིར་ཕྱ་ངན་འདས་པ་མེད།། མིང་དང་ཆིག་གིས་
བཏགས་པ་ཅ་མ།། ཁམས་གསུམ་བརྟན་དང་གཡོ་བར་བཅས།།
གདོད་ནས་མ་གྲུབ་སྐྱེ་བ་མེད།། གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད།།
ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་མེད།། དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད།།
མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་།།”^੧ ཞེས་བ་དང་། “སྤྲ་བསམ་བརྗོད་
མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན།།”^੨ ཞེས་སོགས་དང་། མཁས་གྲུབ་བླ་མ་

੧ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ། ཆོ་རིང་མཆེད་
ལྷས་བོད་ཉལ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་རིམ་པ། ཤོག་གངས་ ੩੩’ནང་ ལས་ཆིགས་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་
ཐད་མི་འབྲས་སྟེ། “སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད།། བཟོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟོགས་མེད།།” ཅེས་དང་།
ཡང་ “མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདལ།།” ཞེས་སོ།

੨ དཔལ་སྤངས་དཔར་མའི་གཞུང་ལུགས། བོད་བཙུན་གསུམ་པ། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྟེན། དྲགས་
པོའི་ཐར་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ੧༤བལ་ ལས་ “སྤྲ་གཅན་ཐེན་གྱིས་ལྷན་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲ་

པོས་ཀྱང་། "སྤང་སྤྱིད་རང་གྲོལ་སྤྱུ་མ་མི་ལམ་བཞིན།" ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་འབྲས་སོགས་གཏན་མེད་དམ་ཞེ་ན།
དོན་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད་པས། ལས་འབྲས་སོགས་ཤིན་ཏུ་
ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ།

དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་^༡པའི་ཆོ།
མིང་རྒྱང་བརྟགས་ཡོད་ཅེས་ཞིག་གིས།
བྱ་བྱེད་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར།
མི་ལམ་སྤྲིག་རྒྱ་ཅུ་ཆེད་དང་།
སྤྱུ་མ་^༢ལྟ་བུར་རང་གིས་འཆར།

ཞེས་སྤྲིས་པ་ལྟར། རྗེ་མི་ལས་ཀྱང་། "ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་ན།
དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། རྒྱ་མེད་འབྲས་བྱ་མི་སྤྱིད་

བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། མ་སྤྲེས་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། སོ་སོ་རང་རིག་
ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།" ཞེས་འབྱུང་རོ།

༡ འདིར་མཁས་བླ་བ་འབྲུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་ལ་གོ་དགོས། འོན་ཀྱང་གསུང་དེ་གང་ལས་བྱངས་དཔེ་མ་རྟོད་
པས་འཆོལ་ཞིབ་མ་ཐུག།

༢ བརྟག་ དེབ་དཔར་ཙུ་བ། དཔལ་དཔར་ཙུ་བ།

༣ སྤྱུ་མར་ དེབ་དཔར་ཙུ་བ། དཔལ་དཔར་ཙུ་བ།

པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་
 འདས། ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་སྐབ་པས་གསུངས། ཡོད་པ་དངོས་
 བོར་སྒྲིང་བ་དང་། མེད་པ་སྒྲིང་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། རོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་རོ་གཅིག་པས། རང་རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་
 ཟུང་འབྲུག་ཡངས་པ་ཡིན།^༡ ཞེས་གསུངས་སོ། ཡོད་ཚུལ་ཡང་
 མིང་ཅམ་བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པས་ཆེམ་པར་བྱས་ནས་འཛིག་པ་
 ཡིན་ཏེ། འཕགས་མཆོག་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱིས། “གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 མིང་ཅམ་བྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ།”^༢ ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་བཞེད་པའི་ལྟ་བུ་གྲག་རྒྱ་ཆེན་
 བོའི་གོ་དོན་མཐར་སྐྱབ་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱུ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
 པས་གསལ་བར་བཤད་ན། དཔེར་ན་ཁང་པ་ཀ་བ་བཞི་བ་ཞིག་གི་ནང་
 ན་ཀ་བ་ཡོད་པར་ནི་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ན་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེའི་ཀ་བ་དེ་ནི་ཀ་བ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ནོ།
 འོ་ན་ཀ་བ་རྗེས་སྤྱི་དེའི་མཆན་གཞི་ཅི་ཡིན་ཞེས་བཅའ་ན་བཞི་པོ་དེ་རེ་
 རེ་ནས་དེའི་མཆན་གཞིར་མི་རུང་། བཞི་པོ་ཆོགས་པའང་དེའི་མཆན་

༡ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ༨ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ། ཆེ་རིང་མཆེད་
 ལྷས་ཐོད་ལྷལ་བ་དང་ལྷས་ལན་གྱི་རིམ་བུ། འོག་གངས་ ༡༩༥༧

༢ རྗེ་བཙུན། རྒྱུ་རབས། གོ་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱི་ཆེན་སྒོར་བུ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༡༠བ་༣

གཞི་མིན། བཞི་པོ་སོ་སོ་བ་དང་། ཆོག་ས་ཙམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་
 གྱུར་བའི་དེའི་མཆན་གཞི་ཡང་བསྟན་རྒྱ་མེད་དོ། དེས་ན་དེའི་ནང་གི་
 ཀ་བ་རྩལ་སྤྱི་དེ་ནི་ཀ་བ་བཞི་པོའི་སྟེང་དུ་ཀ་བ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་
 ཙམ་སྟེ། མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་དེས་ཆོམ་ནས་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་
 བཙལ་ན་མི་རྟོག་པས་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་མཚུངས་སོ།།

ད་ནི་བསལ་བྱའི་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཕྱག་ས་འདི་དང་འབྲེལ་
 བའི་སྤྱི་བྱའི་ཡི་གེ་འགོད་པ་པོ་སོགས་འགའ་ཞིག་སོ་སྟེའི་ཞེས་པ་
 ཐམས་ཅད་འཁྱལ་ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སོ་སྟེའི་སྟོ་ལ་སྤྱང་
 བ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བར་སྤྱང་ཞིང་འཆར་
 ཞེས་ཟེར་བཞིན་དུ། ད་ལྟའི་སྤྱང་ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་པའི་དགག་བྱའི་
 སྤྱང་ཚུལ་བདེན་བྱལ་བ་རྩོད་དེ་བ་ཞིག་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི། རང་
 ཅག་སོ་སྟེའི་སྟོ་ལ་སྤྱང་བ། སྤྱང་བ་ལྟར་མ་བྱལ་ཟེར་མ་རུས་པས་
 རོངས་པར་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་
 གཟུགས་སོགས་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་དགག་པ་རི་ལྟར་མཛད་པའི་
 ཚུལ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག་འོན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཞེས་ལྟ་

ལ་ཡུལ་ལྔ་ཚུགས་བྱུང་ཏུ་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཚུགས་བྱུང་ཏུ་གྲུབ་པར་
སྒྲུང་བས་འབྲུལ་ཤེས་དང་། ཡུལ་ལྔ་རང་མཆོན་དུ་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་
ཆ་ལ་ཆད་མ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པའི་
ཆད་མར་འཛོག་པ་སོགས་ནི་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཡང་མང་པོ་ཞིག་གང་
ཟག་མི་འགོག་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པར་གསུངས་སྟུང་དུ།
མཉམ་གཞག་ཏུ་གང་ཟག་ཡིང་པོ་ཞིག་བཞག་ནས། སྒྲོས་བྲས་ཀྱི་གང་
ཟག་བདེན་གྲུབ་ཞིག་འགོག་པའི་ངལ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ་
རྟག་མཐར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་
འདུག་ནའང་མངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཅུམ་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་
བཟང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ།

སྒྲུང་བས་སྟོང་བ་མི་སྒྲིབ་ཅིང་།

སྟོང་བས་སྒྲུང་བ་མི་འགོག་པ།

སྟོང་དང་རྟོན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི།

༡ མི་བསྒྲིབ་ ཤིང་དཔར་ཅ་བ། སྒྲུང་དཔར་ཅ་བ། བོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། དེབ་དཔར་ཅ་བ།
བ། ལྷ་དཔར་ཅ་བ།

ལམ་བཟང་དེ་ཆེ་མངོན་སུམ་འགྱུར།

ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། འདི་དང་མཐུན་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “སྣང་
བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་
གཉིས། རི་སྒྲིབ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྒྲིབ་དུ། ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་
པ་རྟོགས་པ་མེད། ཉམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟེན་
འབྲེལ་མི་བསྐྱུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། དེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་
སྣངས་ཀྱི་འཛིག་ན། དེ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབྱུང་བ་རྟོགས་པ་ལགས།”^༡
ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པར་ཡང་། “དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་ན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། བདེན་པ་
གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཉག་པ་མ་ཡིན་ཆད་
བའང་མིན།”^༢ ཞེས་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། “ཆོས་

༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། གསུང་ཐོར་བུ། གཙང་དབར། འོག་གངས་
༡༩༧༡

༢ ལྷེ་བསྟན། དབྱུ་མ། འ སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་བ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་བ། འོག་
གངས་ ༡༩༧༣ ལམ་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
ན་ཡང་།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

༣ ལྷེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ བྱང་རྒྱལ་སེམས་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༧༡བལ ལམ་
བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་འདི་ཤེས་ནས། ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་གང་།
དེ་ནི་ངོ་མཆར་བས་ངོ་མཆར། མད་དུ་བྱུང་བས་མད་དུ་བྱུང་།” ཞེས་སོ།

ནམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཐད་པ་གང་། རོ་
 མཆར་ལས་ཀྱང་འདི་རོ་མཆར། མད་བྱང་ལས་ཀྱང་འདི་མད་
 བྱང་།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་སྒྲཏོ། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏྲ་ལ་
 བསྐྱེན་ནས་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱེངས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ནམ་ཐོབ་པ་ན་སྟོར་ལམ་བྱོད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། བཀའ་བརྒྱུད་
 གོང་མ་འགའ་ཞིག་ནི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ལ་ནལ་འབྱོར་བཞིའི་ནམ་
 གཞག་མང་དེ། སེམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཅེ་གཅིག་དང་།
 སེམས་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་སྟོས་བྲལ་དང་། ལྷང་སེམས་རོ་
 གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་རོ་གཅིག་དང་། མཆན་བཅས་ཀྱིས་སྟོམ་དུ་མེད་
 པས་སྟོམ་མེད་དེ་བཞི་ཡིན་ལ། ས་མཆམས་རྗེ་རྟོད་ཆང་པ་ནི་དང་པོ་
 མོས་སྟོད། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ། གསུམ་པ་ས་གཉིས་པ་ནས་ས་
 བདུན་པའི་བར། བཞི་པ་དག་ས་སོགས་ཀྱི་རོ་བོར་བཞེད། ཞང་རིན་པོ་
 ཆེ་ནི། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཆོད་ལ། རྫོངས་པས་ས་ལམ་ཅེ་བ་
 འབྱུང་། འོན་ཀྱང་རྫོངས་པ་དགའ་བའི་བྱིར། མཆན་ཉིད་ཐེག་པའི་ས་

ལས་རྣམས་། འདིར་ཡང་དོད་པོ་ཅི་བར་བྱ།”^༡ གསུང་ཞིང་། ཅི་ཚུལ་
 རྗེ་རྒྱུ་ཆང་བ་དང་འབྲེལ་། སྤྱོད་བྱེད་ས་དང་པོར་མཛད་པ་ལ། གཞུང་
 ལུགས་པ་འགས་དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་
 གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞག་པ་ལ། ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ནི། “ཁྱུང་ཙུང་
 སྤྱོད་ལུན་ནང་ནས་རྗེས་སུ། སྤྱོད་ལུན་བྱེད་ནས་འཕངས་སྤྱོད་། སྤྱོད་
 གསུམ་ཡོན་ཏན་སེམས་ལ་རྗེས་སུ། སྤྱོད་ལུས་ཞིག་ན་གཞན་དོན་
 འཆར།”^༢ ཞེས་གསུངས་ལ། འདིག་རྟེན་མགོན་པོའི་གསུང་ནས་
 “ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་རྟེན་ན་ཁོ་བོས་རྟ་
 བཟང་པོ་སྟེ། ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མའི་
 དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གསུང་།”^༣ གསུང་དགོས་པ་ཅན་འདི་རིགས་

༡ ཞང་སྤྱོད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། བོད་དུ་བཤམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཐབ་མཐར་ཐུག་ ཅི་བ་རི་དབང་ལ།
 རྟོན་གྱིང་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་། ༡༩༩༩ འོག་གངས་ ༣༩ན ༣ ལས་བྱུང་བ་
 རྩེད་ཐད་མི་འབྲས་ཀྱི། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆེན་ཆོད་ལ། རྟོན་པ་པ་ལས་ཅི་བ་འབྲེལ། འོན་ཀྱང་རྟོན་པ་
 བ་དགའ་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་ས་ལས་རྣམས་། འདིར་ཡང་དོད་པོ་ཅི་བར་བྱ།” ཞེས་
 སྟོ།

༢ ཞང་སྤྱོད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། བོད་དུ་བཤམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཐབ་མཐར་ཐུག་ ཅི་བ་རི་དབང་ལ།
 རྟོན་གྱིང་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་། ༡༩༩༩ འོག་གངས་ ༣༩ན ༤ ལས་བྱུང་བ་
 རྩེད་ཐད་མི་འབྲས་ཀྱི། “ཁྱུང་ཙུང་སྤྱོད་ལུན་ནང་ནས་རྗེས་སུ། སྤྱོད་ལུན་དང་བྱེད་ནས་འཕངས་གཅོད་།
 སྤྱོད་ལུས་ཡོན་ཏན་སེམས་ལ་རྗེས་སུ། ལུས་རྒྱ་ཞིག་ནས་གཞན་དོན་འཆར།” ཞེས་སྟོ།

༣ སྤྱོད་པ་འདིག་རྟེན་མགོན་པོའི་གསུང་འདི་གང་ནས་བྱངས་འཆོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྟོགས་

ཀྱི་ཡིན་པ་འདྲ། རྗེ་བཙུན་ས་པཎ་གྱིས། “དགེ་སློང་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་
གྱི་ཇི་ལན་དུ། འབྲི་སྟག་དང་ཕྱག་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རྒྱད་དང་ཕྱེ་
སློང་གང་དང་མི་མཐུན་པ་གང་ལ། འདི་ཡང་དག་པའི་ལམ་མ་ལགས་
སམ་སྟམ་དུ་སེམས་ཆོག་འདི་ཉིད་གཞན་དུ་མ་འཕེལ་བ་ཞིག་
མཛོད།”^༡ ཅེས་གསུངས་པའང་མཆིས་སོ།། འོན་ཀྱང་འཕགས་པའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་
ཤིང་ཆོས་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
པས་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་སྤང་བྱུགས་དོར་ནས་དག་སྤང་ནོར་བུའི་འོད་
ཀྱིས་ཁྲབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གསོལ་བ་
འདེབས་སོ།།

༺ གསུམ་པ་(བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་)ནི་འདི་ལྟར།
དེ་སྐད་སྤྲ་བ་མང་ཐོས་སྟོང་བ་བ།།
སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྲ་སྟེ།
དགེ་བས་འགྲོ་ཀུན་ཞི་སྟོག་ཉིས་པ་དང་།།

^༡ ས་སྐྱེ་བཀའ་འབྲུམ། བོད་མ་བ། ས་སྐྱེ་བརྗེ་ཉིད་གསུང་འབྲུམ། ན་བཀའ་གདམས་པ་རྣམ་མཁའ་
འབྲུམ་གྱི་ཞུས་ལན། ཤོག་གངས་ ༣༩ན ༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འབྲི་སྟག་དང་ཕྱག་རྒྱ་
བའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རྒྱད་ཕྱེ་སློང་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཅི་རིགས་པར་གང་ལ། འདི་ཡང་དག་
པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཁྱེད་རང་གིས་ལེགས་པར་དཔྱོད།” ཅེས་སོ།།

བྲལ་བའི་ལམ་འདིས་སྤྱར་དུ་རྒྱལ་བྱར་ཅིག །

ཅེས་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་། བཅུམས་པའི་དགོ་བ་འགོ་
བ་ནམས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་བསྟོ་བའོ།

སྤྱི་པ། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིང་པོ་མཆོག །རྒྱ་བོད་
མཁས་བྱུབ་ཡོངས་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད། བྲལ་མཆོག་དམ་པ་མ་
ལུས་གཤེགས་པའི་ལམ། བྱུག་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དེང་འདིར་ཤར།
མ་རིག་འཁྲལ་པའི་སྟོས་ཚུས་ཡིད་བྱངས་ནས། འཛིགས་རུང་སྤྱིང་
པའི་བཙོན་ཁང་ར་བར་ཚུད། ལྷུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་མནར་བའི་
ལུས་ཅན་རྣམས། ངལ་གསེའི་བསྟོ་གནས་དགའ་བའི་ཆལ་འདི་ཡིན།
མཐའ་དག་འགོ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་མིག །སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྟོལ། བྱུག་ཆེན་མ་འདྲེས་གསལ་བ་མངོས་པའི་
གཟུགས། འཆར་བྱེད་གང་འདི་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་ཉིད། འདི་ནང་ཆོས་
བརྒྱུད་འཆིང་བའི་སྟོག་བཅད་དེ། དཔེན་པའི་གནས་སུ་ཉིང་འཛིན་
བདེ་བ་ལ། འདོད་དགུར་སྟོད་པའི་སྐལ་ལྷན་མང་པོ་ལ། འཁྲལ་མེད་
ལམ་བཟང་འདོམས་པའི་སྒྲ་མཐའ་ཡིན། ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་རྒྱང་
བའི་དགོ་བའི་ཆོགས། བསེལ་ཟེར་བྱར་མས་སྤེ་བའི་ཀླུ་ལྷར།
མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེ། མ་རྣམས་སྟོལ་ཕྱིར་

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ།། དེ་ཡི་མཐུ་ལས་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།། ཡིད་
ཀྱི་བྱམ་བཟང་མདོ་ལྷགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི།། བྱག་ཆེན་ལེགས་བྲིས་ཨ་
མྲི་ཏས་གང་སྟོ།། བྱང་འཇུག་བདེ་བ་ཆེ་ལ་འོངས་སྟོད་ཤོག །

ཅེས་དགེ་ལྷན་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་སློལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཙ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་
སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་རང་གི་སྟོབ་མ་ལས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་གནས་
བརྩ་རབ་འབྲམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤུན་པས་མ་གོས་པའི་སྐྱབ་པའི་མེ་ཏོག་
གིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས། ཙ་ཆོག་འདི་ལ་ཙོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་རྒྱས་ཤིང་མཐའ་ཆོད་
བ། ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་གསལ་ཞིང་འབྲེལ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་
ཞིང་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པས་རྒྱན་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ལྷ་ཞེས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སོ་སོའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་སྟོང་བ་བསྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤིས་སྟན་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཁྱོགས་པར་སྟག་བྲིས་སུ་བཀྲིས་པའོ།
འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་བྱུང་བའི་རྒྱལ་མཆོན་དུ་གྱུར་ཅིག ། སང་མདྲལ་མ། །

དཔེ་བསྐྱར་གནང་སའི་ཕྱག་དཔེའི་མཆན་དང་ བསྐྱས་མིང་ངོ་སྤྲོད།

དམ་ཆོས་པད་དཀར། (དམ་པའི་ཆོས་པར་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དོ་ཏ་མཛོད། (དཔལ་སར་ཏ་མཛོད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ།)

དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག། (དཔལ་སར་ཏ་མཛོད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་མན་ངག།)

བརྒྱད་སྟོང་པ། (འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ།)

མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། (བཀའ་འབྱུང་མདོ་སྡེ་སའི་ནང་མདོན་པར་འབྱུང་བའི་
མདོ།)

ནམ་སྤང་མདོན་བྱང་། (ནམ་པར་སྤང་མཛོད་ཆེན་པོ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་
པ་ནམ་པར་སྤྲུལ་བ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྡེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས།)

ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། (འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་
པར་སྤྲོས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་གཞི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ། (འཕགས་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་གཞི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ།)

དྲི་མེད་འོད། (སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གིས་མཛད་པའི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་སྟག་བཅུ་
གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད།)

མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་དེས་འགྲེལ། (འཕགས་པ་དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འཕགས་པ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་བསྟན་པའི་མདོ། (འཕགས་པ་སྒྲོ་
མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འོད་སྤང་གི་ལེའུ། (དཀོན་བཅུགས་ཆ་བའི་ནང་འཕགས་པ་འོད་སྤང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། (འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ།)

ཤེར་ཕྱིན་སྤྱད་པ། (འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ།)

ཀླ་དཔེ། (བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆོད་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མའི་མན་ངག་འདིའི་མཛད་
པ་པོའི་མཚན་མི་གསལ།)

ཉན་ས། (འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ས།)

མདོ་སྡེ་རྒྱ། (རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

དབྱས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། (རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་དབྱས་དང་
མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

རིན་ཆེན་སྤང་བ། (མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་
ཆའི་སྤང་བ།)

བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། (མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།)

ཅ་བ་ཤེས་རབ། (མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
ཤེས་རབ།)

ཤེས་ཕྱིན་བསྟོན་པ། (མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་བསྟོན་པ།)

སྤྲོད་པོ་རྒྱ། (སྤྲོད་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་གྲས་དང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྲིའི་ཆོག་ལའི་སྤྲོད་པོ་རྒྱ།)

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་སྦྱབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྟུས་པ། (དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་སྦྱབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྟུས་པ།)

བདེན་གཉིས་ལ་འབྲུག་པ། (དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེན་པ་
གཉིས་ལ་འབྲུག་པ།)

ནམ་འབྲེལ། (དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་ནམ་འབྲེལ།)

སྟོད་འབྲུག། (རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འབྲུག་
པ།)

བྱ་གཞི་གཞུ་མ། (བྱ་གཞི་ཉི་མེད་མཛད་པའི་བྱ་གཞུ་ཆོད་པའི་མན་ངག།)

དབྱ་མ་སྟོང་པོ། (སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་མའི་སྟོང་པོའི་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ།)

དབྱ་མ་ལ་འབྲུག་པ། (སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་ལ་འབྲུག་པ།)

བཞི་བརྒྱ་པ། (སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་ནལ་འབྲོར་སྟོད་པ་བསྟན་བཅོས་
བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

བཤགས་བསྟོད། (སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པའི་བཤགས་པའི་བསྟོད་པ།)

གསང་བ་བྱུང་པ། (དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུད་མ་ལུས་
པའི་དོན་ངེས་པར་སྟུལ་བར་བྱེད་པ་དཔལ་གསང་བ་བྱུང་པ།)

སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་བྱ་གཞུ་ཆོད་པའི་འབྲུམ་ཉིག། (རྗེ་མཆོག་པོ་བ་
བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་བྱ་གཞུ་ཆོད་
ཆོད་པའི་འབྲུམ་ཉིག།)

སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཟིན་གྱིས། (དབུལ་ཚུ་རྣམས་མཛད་པའི་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་
གྱི་ཟིན་གྱིས་གྲུབ་ཆེན་ཞལ་ལུང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།)

དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད། (པ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་
སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་པོར་བྱེད་པའི་རྩི་ལྟུང་།)

དྲགས་པོ་ཆོས་བཞི། (རྩི་སྒྲུབ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་བཞི་
མདོར་བསྟུས།)

དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱུ། (དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་ཅེས་
བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ།)

དེབ་སྟོན། (འགོས་ལོ་རྩྭ་བ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ།)

སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། (ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོམ་པ་
གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས།)

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་མ་མོ་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི། (སྟེ་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་མ་མོ་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི།)

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་མ་མོ་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི། (ཁང་སྟེ་མེད་རིན་པོ་ཆེའམ་ཁང་
གཡུ་བྲག་པ་བཙོན་འགྲུས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་མ་མོ་ཆེན་མོའི་
སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དེའི་མན་ངག།)

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་རྟོགས་པའི་མགྲུང། (སྟོབ་པ་འཛིག་རྟོན་མགོན་པོས་མཛད་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་རྟོགས་པའི་མགྲུང།)

བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལམ་ཐབ་མཐར་བྲག་ (ཞང་སྤེལ་མེད་རིན་པོ་ཆེའམ་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་
བཙོན་འགྲུས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལམ་ཐབ་མཐར་བྲག་ཞང་གི་
མན་ངག་)

བྲག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྤྲེས་སྤྲོད། (རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་གྱིས་མཛད་
པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྤྲེས་སྤྲོད་གྱི་ཐོན་ཆོས།)

དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབྱ་
མ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་འདད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།)

མི་ལའི་མགྲར་འབྱམ། (ནལ་འབྱོར་པ་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན་ནམ་གཙང་སྤྱོན་ཏེ་རུ་ཀ་
སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་
ཕྱེ་བ་མགྲར་འབྱམ།)

ཞེན་པ་བཞི་བྲལ། (རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་
གྱི་གདམས་པ།)

རིམ་ལྗ་གསལ་སྤྱོད། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་གྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་པ་ལྗ་རབ་རྟ་གསལ་བའི་སྤྱོད་མེ།)

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ཆེན་མོ།)

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆ་ཁོད་པོན་པོ་
ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ།)

བདེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད། (དཔེན་ས་པ་སློབ་ཐང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་ལ་
གདམས་པ་བདེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད་སོགས་ཐོར་བྱའི་སློད།)

དྲིས་ལན་སོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད། (མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲས་
མོད་ཁ་པའི་ནང་གསེས་ཅ་པའི་ནང་གསུང་མགྱར་ཆབ་ཤོག་ཁོངས་དྲིས་ལན་སོགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད།)

ཞལ་གདམས་དྲིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ། (པ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཞལ་
གདམས་དྲིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ།)

སྒྲུང་དབར། (སྒྲུང་ཉོག་ཏུ་དབར་སྒྲུབ་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཐོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་
པཎ་ཆེན་སློབ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

དེབ་དབར། (ཐོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དབར་སྒྲུབ་གནང་བའི་དེབ་
གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པཎ་ཆེན་སློབ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་
ལམ།)

དཔལ་དབར། (དཔལ་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུང་རབ་སྐྱེད་ཁང་ནས་བྱེ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་
གདམས་ངག་རིན་པོ་ ཆའི་མཛོད་ཁ་པའི་ཁོངས་སུ་དབར་སྒྲུབ་གནང་བའི་དཔེ་རིང་
ཐོག་ཡོད་པའི་པཎ་ཆེན་སློབ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

ཐོད་དབར། (ཁྱུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་ནས་དབར་སྐྱེད་གནང་བའི་དེབ་
གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པཎ་ཆེན་སློབ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་
ལམ།)

དཔེ་བསྟར་གནང་སའི་བྲག་དཔེའི་མཆན་དང་བསྟུས་མིང་རྫོགས།

ལྷ་དཔར། (ལྷ་ཏ་བོད་གྱི་ལེགས་བཤའ་གཏེར་མཛོད་ཁང་དུ་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་དེབ་
གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་བཏ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཙ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་
ལམ།)

ཤིང་དཔར། (བོད་ནས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཤིང་དཔར་ཐོག་ཡོད་པའི་བཏ་
ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཙ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

བར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དྲུག་།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཡུལ་སེལ་འཕྲིན་
འཕྲིན་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་དུ་ཡུལ་ཀྱའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲེལ་
དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ། །